

**HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE**
Središnja služba
A. Mihanovića 3 – 10000 Zagreb

IZVJEŠĆE
O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2016.

Zagreb, lipanj 2017.

**IZVJEŠĆE O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA
ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2016.**

S A D R Ž A J

	<i>stranica</i>
I. UVOD	1
II. STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG OSIGURANJA MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	3
III. USTROJSTVO, LJUDSKI POTENCIJALI I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA	17
1. Ustrojstvo Zavoda	17
2. Ljudski potencijali	19
3. Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda	23
IV. UPRAVLJANJE ZAVODOM – RAD UPRAVNOG VIJEĆA	27
V. OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA	30
1. Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u upravnom postupku	30
<i>Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)</i>	<i>31</i>
<i>Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju</i>	<i>34</i>
<i>Rješavanje o pravima na doplatka za djecu</i>	<i>37</i>
2. Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	38
3. Imovinskopravno poslovanje	42
4. Javnost rada Zavoda i odnosi s javnošću	43
VI. FINACIJSKO POSLOVANJE	46
1. Finacijsko poslovanje Zavoda	46
2. Poslovanje sredstvima za financiranje doplatka za djecu	54
VII. PORTFELJ ZAVODA	58
1. Portfelj Zavoda na dan 31. prosinca 2016.	58
2. "Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo" d.o.o. i Kapitalni fond d.d.	60
VIII. OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2016.	63
IX. SAŽETAK	76
X. TABLIČNI PRILOG	83

I.

UVOD

Sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj uređen je i provodi se kao obvezno mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti te kao obvezno i dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti i rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je bilo evidentirano 1 223 375 korisnika i 1 440 188 osiguranika, te je omjer između te dvije skupine iznosio 1 : 1,17 (u 2012. i 2013. omjer je bio 1 : 1,18, u 2014. godini 1 : 1,14, a u 2015. godini 1 : 1,15).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 38,710 mlrd. kn, a rashodi 38,682 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 36,805 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,15%.

Zbog neznatnog, odnosno negativnog rasta plaća i potrošačkih cijena mirovine nisu usklađivane tijekom 2014. i u prvoj polovici 2015., a od 1. srpnja 2015. usklađene su za 0,30%. Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. za 0,35% te je udio mirovinskih rashoda u BDP-u iznosio 11,29%.

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez i prirez, iznosila je 2.255,06 kn, udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%, a prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće za prosinac 2016. (na razini 2015.).

Prosječna starosna mirovina za prosinac 2016. iznosila je 2.482,23 kn ili 42,52% prosječne netoplaće za prosinac 2016., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.828,70 kn ili 48,45% prosječne netoplaće za prosinac 2016.

U međunarodnim se publikacijama kao prosječna mirovina najčešće navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i samostalnih profesija. Prema navedenim kriterijima, prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina, na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 4.184,28 kn ili 71,67% prosječne netoplaće za prosinac 2016.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke ostvarivanja prava na doplatak za djecu. U 2016. doplatak za djecu koristilo je prosječno 174 576

korisnika, za prosječno 328 896 djece. Doplatak za djecu iznosio je prosječno 374,77 kn po djetetu, a za njegovo financiranje u 2016. utrošeno je ukupno 1,479 mlrd. kn.

Tijekom 2016. Zavodu je podneseno ukupno 459 039 zahtjeva za priznanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je 442 417 zahtjeva u prvom stupnju, a 16 622 zahtjeva koji se rješavaju u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2016. na rješavanju bio ukupno 529 921 zahtjev o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih je riješeno 454 378 zahtjeva ili 85,74%.

U Zavodu je nastavljen višegodišnji trend smanjenja broja zaposlenih. Na kraju 2015. u Zavodu je bio zaposlen 2 681 radnik, a na kraju 2016. zaposleno je bilo 2 597 radnika, odnosno 84 ili 3,13% manje.

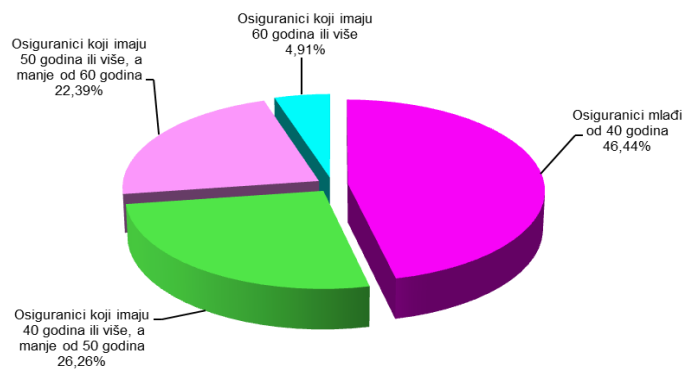
II.

STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG OSIGURANJA MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Osiguranici na dan 31. prosinca 2016.

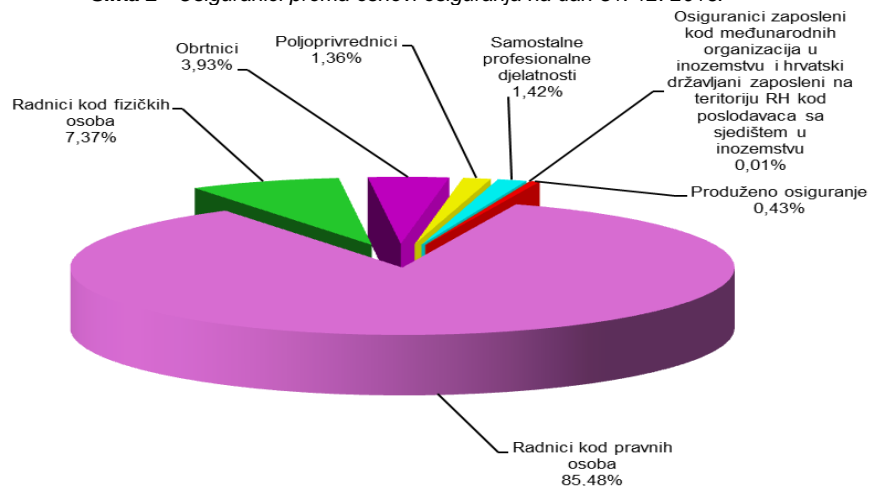
Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je evidentirano 1 440 188 osiguranika. Od toga je evidentirano 668 797 (46,44%) osiguranika mlađih od 40 godina, 378 246 (26,26%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 322 408 (22,39%) osiguranika u dobi od 50 do 59 godina i 70 737 (4,91%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

Slika 1 - Osiguranici prema dobi na dan 31. 12. 2016.

Prema osnovama osiguranja evidentirana su 1 231 143 (85,48%) osiguranika zaposlena kod pravnih osoba, 106 130 (7,37%) osiguranika zaposlenih kod fizičkih osoba, 56 558 (3,93%) obrtnika, 19 633 (1,36%) poljoprivrednika, 20 383 (1,42%) osiguranika koji obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost, 172 (0,01%) osiguranika zaposlena u međunarodnim organizacijama u inozemstvu i hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju RH kod poslodavaca u inozemstvu i 6 169 (0,43%) osiguranika prijavljenih na produženo osiguranje.

Slika 2 - Osiguranici prema osnovi osiguranja na dan 31. 12. 2016.

Odnos broja osiguranika i korisnika mirovina

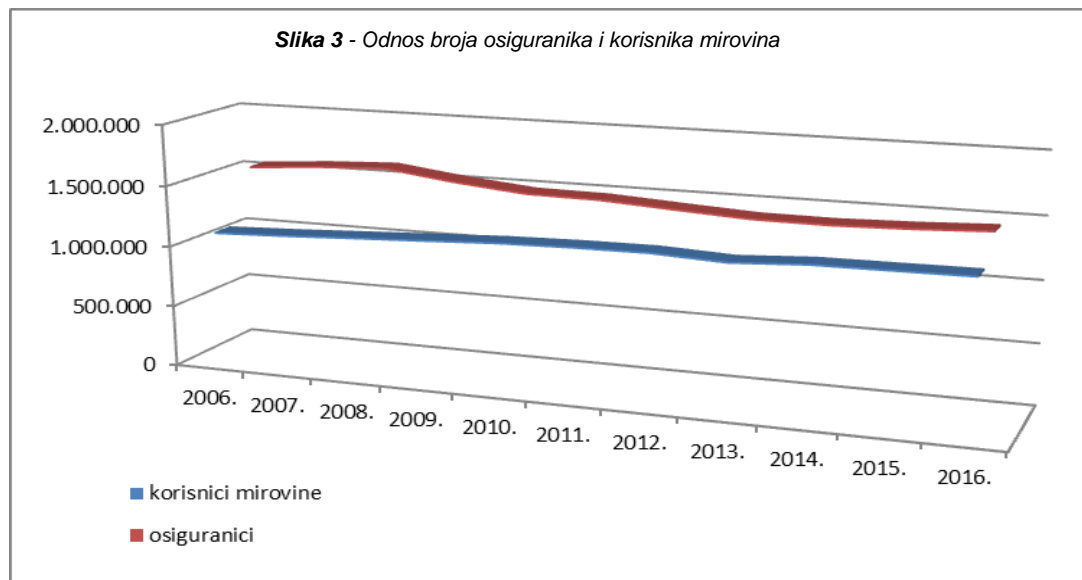
Nakon znatnog pada broja osiguranika devedesetih godina, zbog reforme mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti od 1. siječnja 1999. i gospodarskog rasta kontinuirano se povećavao broj osiguranika u razdoblju od 2001. do 2008. godine. Međutim, zbog gospodarske krize, koja je počela u drugom polugodištu 2008., počeo se smanjivati broj osiguranika, što je, s iznimkom sezonskog povećanja tijekom ljetnih mjeseci, nastavljeno do kraja 2014. godine.

Nepovoljan trend zaustavljen je u 2015. godini kada se prvi put nakon šest godina kontinuiranog smanjivanja broj osiguranika povećao na 1 413 637 u prosincu 2015. Pozitivan trend nastavljen je i u 2016. godini te je u prosincu 2016. evidentirano 1 440 188 osiguranika.

Broj korisnika mirovina, unatoč provedenoj reformi, nastavio se povećavati i nakon 1999., prosječno za 1-2% godišnje, međutim, ipak sporije nego u prethodnom desetljeću. U razdoblju 2006. - 2016. usporen je rast ukupnog broja korisnika mirovina, što se vidi na *Slici 3*.

Na dan 31. prosinca 2016. evidentirano je ukupno 1 440 188 osiguranika i 1 233 375 korisnika mirovine, što daje nepovoljan omjer od 1,17 : 1.

Treba napomenuti da je za prosinac 2016. zbog nedostavljenog OIB-a Zavodu, u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju¹ (u daljnjem tekstu: ZOMO), obustavljena isplata mirovine za 1 535 korisnika (31 korisnik s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 1 504 u inozemstvu), što je utjecalo na smanjenje ukupnog broja korisnika mirovina, kojih bi, da nije bilo obustave, bilo ukupno 1 234 910. Navedeni podatak jednako vrijedi i za ostale dijelove Izvješća u kojima su iskazani podaci o broju korisnika mirovina.

¹ Zakon o mirovinskom osiguranju – Narodne novine, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16

Tablica 1 - Broj osiguranika i korisnika mirovina u razdoblju od 2006. do 2016.

Stanje: 31. prosinca 2016.

Godine	Osiguranici	Korisnici mirovina	Odnos
0	1	2	3
2006.	1538170	1100086	1,40
2007.	1579463	1121540	1,41
2008.	1604848	1148290	1,40
2009.	1530233	1173814	1,30
2010.	1475363	1200386	1,23
2011.	1468133	1213121	1,21
2012.	1432740	1217692	1,18
2013.*	1400631	1190815	1,18
2014.*	1397400	1223738	1,14
2015.*	1413637	1228020	1,15
2016.*	1440188	1233375	1,17

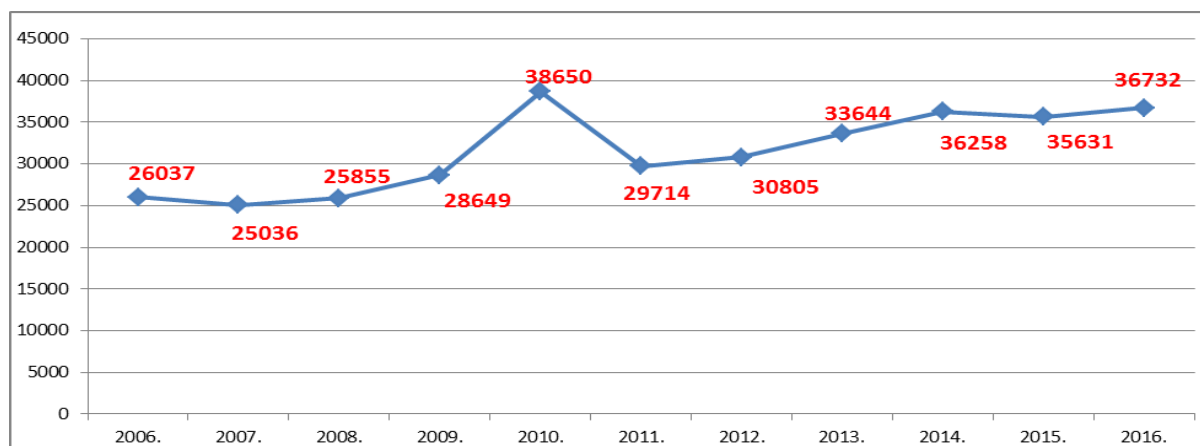
Napomena: *Provedba Zakona o mirovinskom osiguranju – članak 95. (NN 157/13)- obustava isplate mirovine zbog nedostavljenog OIB-a Zavodu

Kretanje broja korisnika mirovina

Nakon usporavanja rasta broja novih korisnika mirovine u razdoblju 2000. - 2004., u razdoblju 2005. - 2010. povećao se priljev novih korisnika, koji je zbog gospodarske krize i povećane nezaposlenosti bio najizraženiji tijekom 2009. te u 2010. godini kada je broj novih korisnika povećan zbog stupanja na snagu novih, strožih odredbi o prijevremenoj starosnoj mirovini. Ovaj nepovoljni trend ublažen je posljednjih šest godina. Na povećanje broja korisnika mirovine utječe i činjenica da posljednjih nekoliko godina u mirovinu odlazi najbrojnija, tzv. baby boom generacija, rođena u prvom desetljeću nakon II. svjetskog rata.

U 2016. godini ukupno je evidentirano 49 995 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (36 732 starosne i prijevremene starosne mirovine, 2 802 invalidske mirovine i 10 461 obiteljska mirovina), što je povećanje od 1,50% u odnosu na 2015. godinu kada je evidentirano 49 256 novih korisnika.

Na *Slici 4* prikazan je broj novih korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine u razdoblju 2006. - 2016.

Slika 4 - Broj novih korisnika starosnih i prijevremenih starosnih mirovina

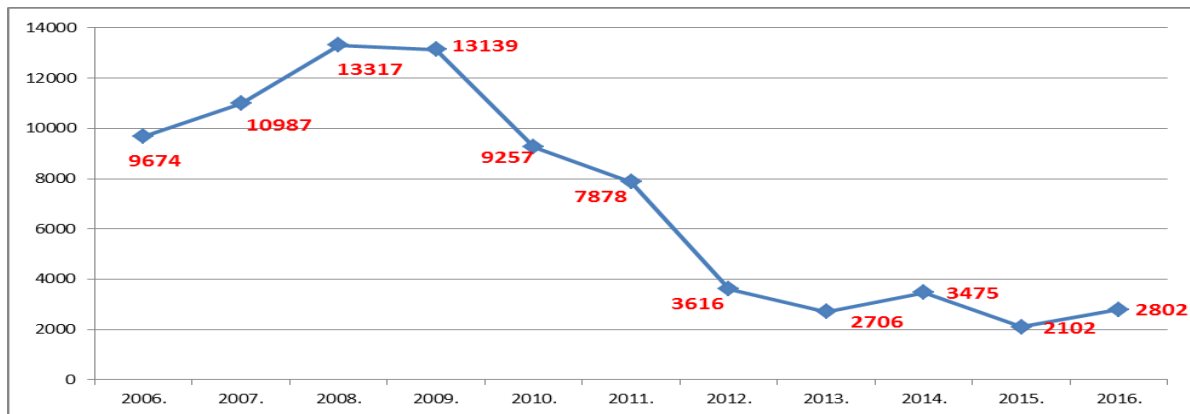
Broj novih korisnika *invalidske mirovine* (*Slika 5*) povećao se u odnosu na 2015. godinu za 33,30% (2015. godine bilo je 2 102 nova korisnika invalidske mirovine), ali se njihov priljev ipak značajno

smanjio u odnosu na broj novih korisnika invalidske mirovine prije mirovinske reforme, s iznimkom u 1999. godini kada su dotadašnjim invalidima rada prevedena prava na invalidsku mirovinu. Zbog povećanja dobne granice za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu i starije životne dobi osiguranika kod kojih češće nastaje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti, nakon 2000. godine ponovno se ubrzano povećavao broj novih korisnika invalidske mirovine, što je kulminiralo 2008. i 2009. godine.

Na povećani priljev invalidskih mirovina utjecali su i socijalni razlozi i nezaposlenost, kao i činjenica da se invalidska mirovina povoljnije određuje od prijevremene starosne mirovine. Ovaj nepovoljni trend zaustavljen je 2010. godine, osobito tijekom posljednje četiri godine kada se primjenom strožih kriterija za ocjenu radne sposobnosti priljev korisnika invalidske mirovine višestruko smanjio u odnosu na prethodno razdoblje.

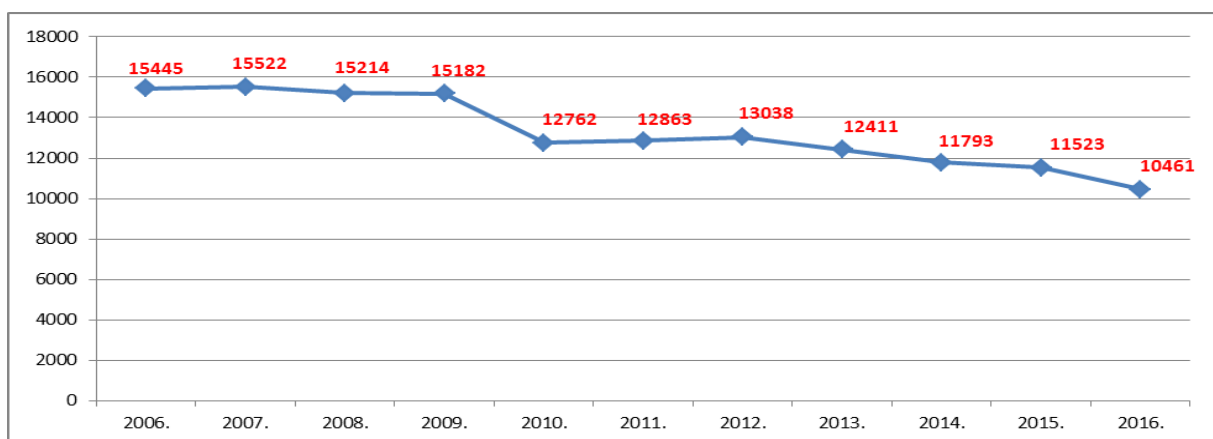
Posljednje četiri godine (2013.-2016.) broj novih korisnika invalidske mirovine značajno se smanjio i uglavnom je stabilan, a iznosio je prosječno približno 2 770 novih korisnika godišnje, što se vidi na *Slici 5*.

Slika 5 - Broj novih korisnika *invalidskih* mirovina

Kao posljedica povećanja ukupnog broja i prosječne životne dobi korisnika mirovina, do 2006. godine postupno se povećavao broj novih korisnika *obiteljske mirovine*. Međutim, posljednjih nekoliko godina broj novih korisnika obiteljske mirovine blago se smanjuje jer je određenom broju korisnika povoljnija osobna starosna, odnosno prijevremena starosna mirovina od obiteljske mirovine (*Slika 6*).

Slika 6 - Broj novih korisnika *obiteljskih* mirovina

Korisnici mirovina prema godinama mirovinskog staža i trajanju korištenja mirovine

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 31 godinu, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine, a kod obiteljske mirovine 28 godina. Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovine ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 30 godina, a u posljednjih deset godina prosječan mirovinski staž povećao se za jednu godinu (Tablica 2).

Udio ukupnog broja korisnika mirovina s navršenim mirovinskim stažem od 40 i više godina u ukupnom broju korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u postupno se povećava te je u 2014. iznosio 13,57%, u 2015. iznosio je 14,24%, a 31. prosinca 2016. povećao se na 14,84%.

Tablica 2 – Broj korisnika prema vrstama mirovina i mirovinskom stažu – ZOMO

Stanje: 31. prosinca 2016.

Godine	VRSTE MIROVINA														
	Starosna			Prijevremena starosna			Invalidska			Obiteljska			UKUPNO		
	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006.	517523	100,4	32	55013	113,3	34	236847	100,9	23	233733	101,3	27	1043116	101,3	29
2007.	517317	100,0	32	61169	111,2	34	239972	101,3	23	235364	100,7	27	1053822	101,0	29
2008.	517626	100,1	32	69743	114,0	34	246566	102,7	23	237021	100,7	27	1070956	101,6	29
2009.	514501	99,4	32	83397	119,6	35	252345	102,3	24	237793	100,3	27	1088036	101,6	29
2010.	513895	99,9	32	105910	127,0	35	254555	100,9	23	237993	100,1	27	1112353	102,2	29
2011.	510704	99,4	32	119741	113,1	35	254437	100,0	23	239217	100,5	27	1124099	101,1	29
2012.	508132	99,5	32	132792	110,9	35	248537	97,7	23	238839	99,8	28	1128300	100,4	29
2013.	494377	97,3	32	146706	110,5	36	231498	93,1	23	226774	94,95	28	1099355	97,4	30
2014.	510159	103,2	32	160374	109,3	36	229191	99,0	23	231600	102,1	28	1131324	102,9	30
2015.	600186	117,6	32	170715	106,4	36	134665	58,8	22	229600	99,1	27	1135166	100,3	30
2016.	602802	100,4	31	179931	105,4	36	129613	96,2	22	227617	99,1	28	1140124	100,4	30

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane. U prijevremenu starosnu mirovinu **nisu uključeni** korisnici prema čl. 36. Zakona o mirovinskom osiguranju. Za obiteljske mirovine staž se odnosi na staž umrlog korisnika od kojeg je određeno pravo na mirovinu.

Iako se postupno povećava prosječna dob za odlazak u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, zbog postupnog povećanja prosječnog trajanja života i u 2016. godini nastavljen je višegodišnji trend povećanja prosječnog trajanja korištenja starosne mirovine koje iznosi 20 godina i 7 mjeseci, a za invalidske i obiteljske mirovine prosječno korištenje neznatno je palo pa za invalidsku mirovinu ono iznosi 17 godina i 11 mjeseci, a za obiteljsku mirovinu 17 godina i 9 mjeseci (Tablica 3).

Tablica 3 - Prosječno korištenje mirovine (broj godina i mjeseci) – ZOMO

Stanje: 31. prosinca 2016.

Godine	Vrste mirovina						
	Starosna			Invalidska			Obiteljska
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7
2006.	16 11	15 10	19 02	19 03	17 06	24 05	16 05
2007.	17 02	16 00	19 10	19 04	17 06	24 04	16 05
2008.	17 06	16 04	20 00	19 00	17 05	23 10	16 06
2009.	17 11	16 08	20 07	19 02	17 04	24 04	16 08
2010.	18 01	16 10	20 09	19 04	17 07	24 03	16 10
2011.	18 07	17 04	21 02	19 01	17 00	24 06	17 00
2012.	19 00	17 07	21 10	19 05	17 08	24 05	17 03
2013.	19 07	18 01	22 02	20 04	18 05	25 03	17 03
2014.	19 04	17 09	21 11	20 08	18 06	26 00	17 07
2015.	20 05	18 06	23 03	18 08	17 03	23 07	17 10
2016.	20 07	18 09	23 05	17 11	16 10	22 03	17 09

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Dobna struktura korisnika mirovina

Kao posljedica reforme mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti iz 1999. godine i postupnog povećanja prosječnog životnog vijeka, postupno se povećava prosječna starost umirovljenika.

U 2016. godini prosječna dob korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iznosila je 70 godina i 6 mjeseci (žene 70 godina i 10 mjeseci, muškarci 70 godina).

Prosječna dob korisnika starosne mirovine iznosila je 71 godinu i 10 mjeseci, korisnika invalidske mirovine 59 godina i 8 mjeseci, a korisnika obiteljske mirovine 72 godine i 1 mjesec.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (257 547 odnosno 22,59%), a udio korisnika mirovina u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje uz istodobno povećanje udjela korisnika u starijim dobnim skupinama.

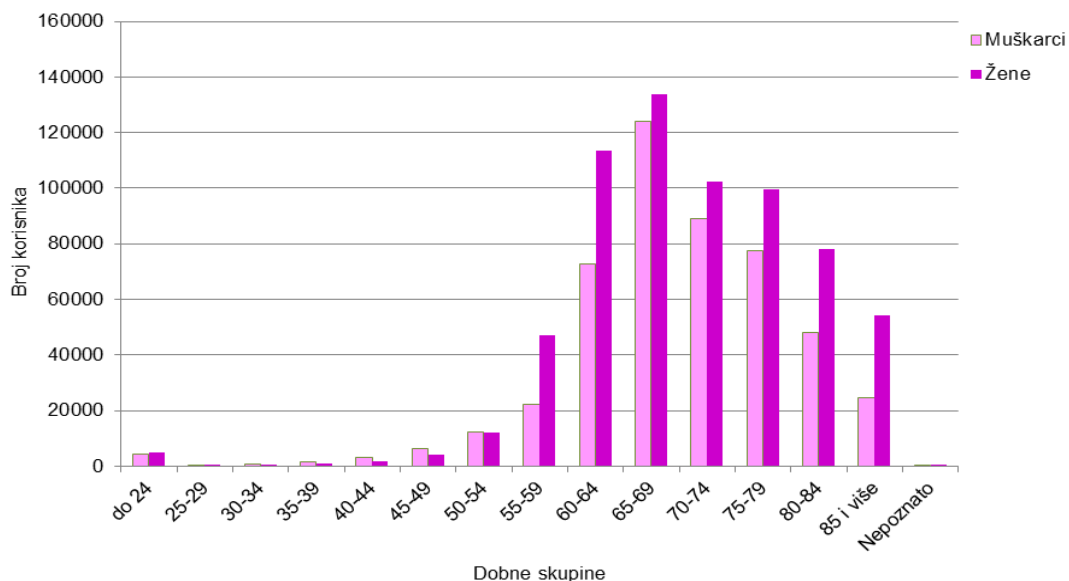
Tablica 4 – Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)

Stanje: 31. prosinca 2016.

Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
1.	do 24	9409	0,83	4431	0,91	4978	0,76
2.	25-29	824	0,07	400	0,08	424	0,06
3.	30-34	1103	0,10	721	0,15	382	0,06
4.	35-39	2606	0,23	1649	0,34	957	0,15
5.	40-44	4982	0,44	3074	0,63	1908	0,29
6.	45-49	10666	0,94	6509	1,34	4157	0,64
7.	50-54	24594	2,16	12424	2,55	12170	1,86
8.	55-59	69269	6,08	22204	4,56	47065	7,21
9.	60-64	186163	16,33	72814	14,95	113349	17,35
10.	65-69	257547	22,59	123900	25,44	133647	20,46
11.	70-74	191215	16,77	88892	18,25	102323	15,67
12.	75-79	176843	15,51	77375	15,89	99468	15,23
13.	80-84	126116	11,06	48048	9,87	78068	11,95
14.	85 i više	78742	6,91	24478	5,03	54264	8,31
15.	Nepoznato	45	0,00	38	0,01	7	0,00
UKUPNO		1140124	100,00	486957	100,00	653167	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina *nisu uključeni* korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 7 – Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)

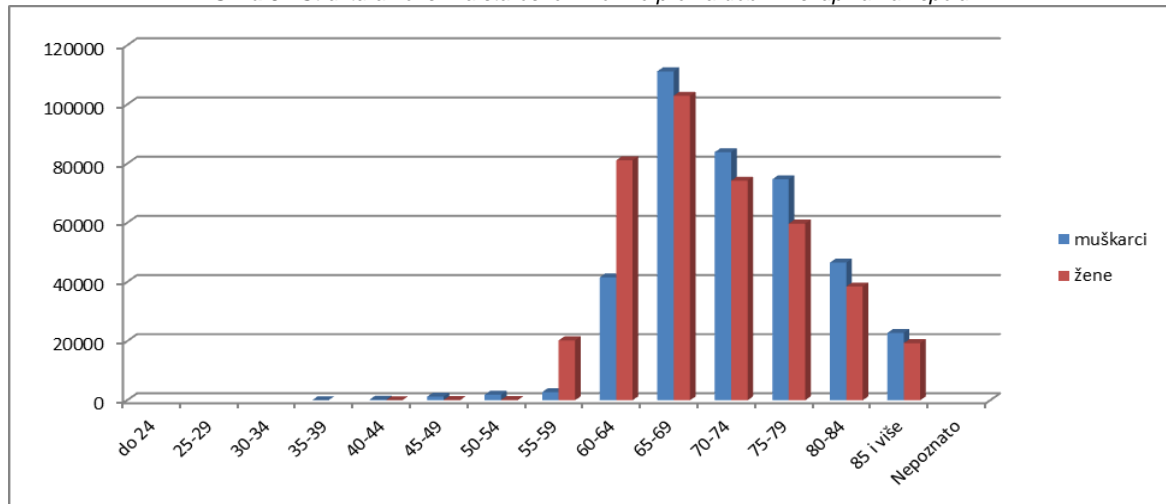
Tablica 5 – Korisnici starosne mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2016.

Redni broj	Dobne skupine	UKUPNO		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24						
2.	25-29						
3.	30-34						
4.	35-39	6	0,00	6	0,00		
5.	40-44	238	0,02	220	0,02	18	0,00
6.	45-49	1265	0,11	1206	0,11	59	0,01
7.	50-54	2000	0,17	1870	0,16	130	0,01
8.	55-59	23012	2,01	2764	0,24	20248	1,77
9.	60-64	122669	10,69	41558	3,62	81111	7,07
10.	65-69	214141	18,67	111186	9,69	102955	8,97
11.	70-74	158119	13,78	83868	7,31	74251	6,47
12.	75-79	134405	11,72	74686	6,51	59719	5,21
13.	80-84	84958	7,41	46512	4,05	38446	3,35
14.	85 i više	42081	3,67	22766	1,98	19315	1,68
15.	Nepoznato						
UKUPNO		782894	100,00	386642	100,00	396252	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 8 - Struktura korisnika starosne mirovine prema dobnim skupinama i spolu

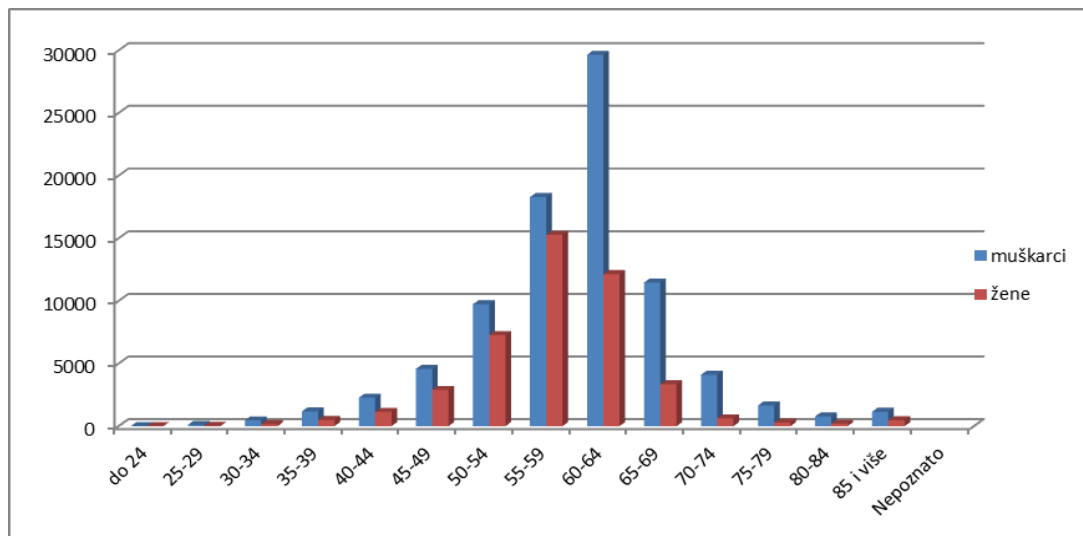

Tablica 6 – Korisnici invalidske mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2016.

Redni broj	Dobne skupine	UKUPNO		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	5	0,00	3	0,00	2	0,00
2.	25-29	132	0,01	102	0,01	30	0,00
3.	30-34	612	0,05	456	0,04	156	0,01
4.	35-39	1671	0,15	1177	0,10	494	0,04
5.	40-44	3410	0,30	2273	0,20	1137	0,10
6.	45-49	7452	0,65	4570	0,40	2882	0,25
7.	50-54	16991	1,49	9727	0,85	7264	0,64
8.	55-59	33548	2,94	18284	1,60	15264	1,34
9.	60-64	41771	3,66	29639	2,60	12132	1,06
10.	65-69	14798	1,30	11459	1,00	3339	0,29
11.	70-74	4720	0,41	4096	0,36	624	0,05
12.	75-79	1927	0,17	1650	0,14	277	0,02
13.	80-84	960	0,08	769	0,07	191	0,02
14.	85 i više	1616	0,14	1145	0,10	471	0,04
15.	Nepoznato	0	0,00		0,00		0,00
UKUPNO		129613	100,00	85350	100,00	44263	100,00

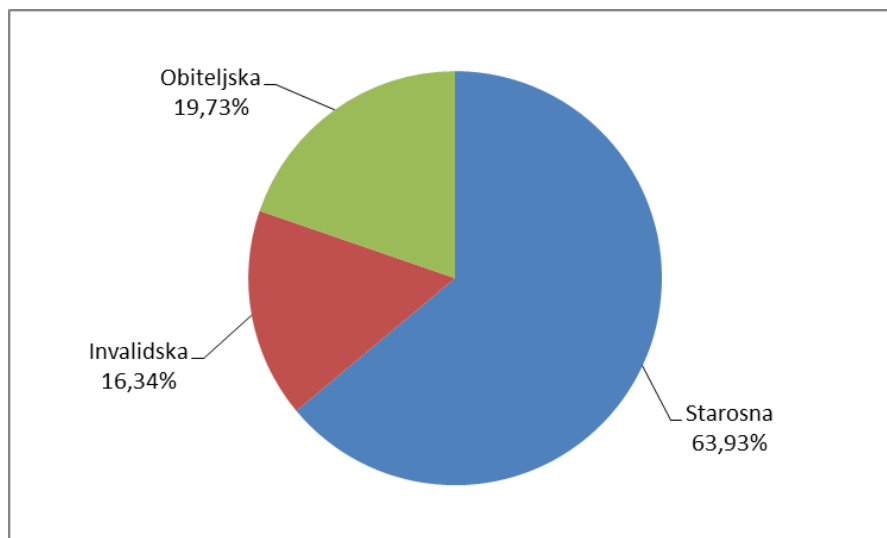
Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 9 – Struktura korisnika invalidske mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Korisnici mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2016.

Od ukupno 1 233 375 korisnika mirovina, u koje su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirano je 788 527 (63,93%) korisnika starosne mirovine i u taj broj uključeno je i 86 436 korisnika kojima je s navršenom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvarilo je 201 568 korisnika (16,34%), a obiteljsku mirovinu 243 280 korisnika (19,72%), (Slika 10).

Zbog smanjenog priljeva novih korisnika invalidske mirovine te prevođenja starosne na invalidsku mirovinu, smanjen je broj korisnika invalidske mirovine i njihov udio u ukupnom broju korisnika mirovine.

Slika 10 – Korisnici prema vrstama mirovina

Ostala prava iz mirovinskog osiguranja

Prema propisima koji su bili na snazi do 31. prosinca 1998., u sustavu mirovinskog osiguranja ostvarivala su se, uz mirovinu, i druga prava: zaštitni dodatak uz mirovinu, novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja te doplatka za tuđu pomoć i njegu. Od 1. siječnja 1999. u sustavu mirovinskog osiguranja od navedenih prava ostvaruje se samo pravo na novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, a ostala navedena prava ukinuta su ili se ostvaruju u drugim sustavima. Stoga se broj ovih korisnika postupno smanjuje.

Na dan 31. prosinca 2016. evidentirano je 48 666 korisnika zaštitnog dodatka uz mirovinu, s prosječnom svotom od 478,99 kn, 68 511 korisnika novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja, a korisnika doplatka za pomoć i njegu evidentirano je 7 304, s prosječnom svotom od 796,80 kn (Tablica 7).

Tablica 7 - Korisnici ostalih primanja iz mirovinskog osiguranja (stanje: 31. prosinca 2016.)

Redni broj	Vrste prava	Broj korisnika	Prosječna svota naknade
0	1	2	3
1.	Korisnici kojima se uz mirovinu isplaćuje zaštitni dodatak (prema propisima ZOMIO do 31. 12. 1998.)		
	Starosna	27799	485,57
	Invalidska	3929	490,86
	Obiteljska	16938	465,43
	UKUPNO	48666	478,99
2.	Tjelesno oštećenje (prema propisima ZOMIO do 31. 12. 1998.)		
	Pravo uz mirovinu	55405	126,66
	Samostalno pravo	8278	117,51
	UKUPNO	63683	125,47
3.	Naknada za tjelesno oštećenje (prema ZOMO)		
	Pravo uz mirovinu	2894	232,37
	Samostalno pravo	1789	183,39
	UKUPNO	4683	213,66
4.	Naknada za tjelesno oštećenje (ZOMIO+ZOMO)	145	356,18
5.	Doplatka za tuđu njegu i pomoć (prema propisima ZOMIO do 31.12.1998.)		
	a) Pravo uz mirovinu	6697	791,71
	b) Samostalno pravo - slijepi	213	1.061,80
	c) Samostalno pravo - ostali	394	740,01
	UKUPNO (b+c)	607	852,93
	UKUPNO (a+b+c)	7304	796,80

Za pokrivenje dijela obveza mirovinskog osiguranja, koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovina pod uvjetima povoljnijim od uvjeta propisanih općim propisima, sredstva se osiguravaju u državnom proračunu. Na taj način financiraju se mirovine ili dijelovi mirovina za ukupno 178 519 korisnika: hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, sudionika NOR-a, pripadnika Hrvatske domovinske vojske 1941.-1945., bivših političkih zatvorenika, pripadnika bivše JNA, zastupnika u Hrvatskom saboru i članova Vlade, pripadnika HV-a, djelatnika MUP-a i drugih skupina (Tablica 8).

Tablica 8 - Korisnici mirovina koji su mirovinu ostvarili pod povoljnijim uvjetima, odnosno posebnim propisima (stanje 31. prosinca 2016.)

Red. br.	Kategorije korisnika mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina
0	1	2	3
1.	Radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kao i na poslovima razminiranja:		
	a) radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kojima je pravo na mirovinu priznato prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja DVO, PS i OSO	9813	3.845,58
	b) radnici na poslovima policijskih službenika, ovlaštenih službenih osoba pravosuđa i službene osobe s posebnim dužnostima i ovlastima u sigurnosno obavještajnom sustavu RH koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o pravima DVO, PS i OSO	6945	3.758,02
	c) radnici na poslovima razminiranja	256	4.813,14
2.	Djelatne vojne osobe - DVO *	14484	3.490,61
3.	Pripadnici Hrvatske domovinske vojske od 1941. do 1945. godine	7011	2.270,40
4.	Bivši politički zatvorenici	3499	3.579,22
5.	Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOPHBDR	71944	5.075,66
6.	Mirovine priznate prema općim propisima, a određene prema ZOPHBDR - u iz 2005. (čl. 14., 21., 30. i 31. stavak 2.)	32627	2.195,27
7.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA	7068	3.008,47
8.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA - čl. 185. ZOMO	126	2.957,46
9.	Sudionici Narodnooslobodilačkog rata - NOR	15726	2.660,74
10.	Zastupnici u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda i glavni državni revizor	648	8.414,09
11.	Članovi Izvršnog vijeća Sabora, Saveznog izvršnog vijeća i administrativno umirovljeni javni službenici	128	2.989,79
12.	Bivši službenici u saveznom tijelima bivše SFRJ - članak 38. ZOMO	43	3.572,28
13.	Redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti - HAZU	145	8.433,29
14.	Radnici u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d.d. Labin	256	3.589,38
15.	Radnici profesionalno izloženi azbestu	842	2.902,66
16.	Osiguranci - članovi posade broda u međunarodnoj plovidbi i nacionalnoj plovidbi - članak 129 a. stavak 2. Pomorskog zakonika	135	1.937,68
17.	Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	6823	2.792,78
UKUPNO		178519	-

Udio mirovina u plaći

U međunarodnim publikacijama kao prosječna mirovina najčešće se navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i pripadnika samostalnih profesija. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina (ZOMO) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 3.437,32 kn, odnosno 58,88% prosječne netoplaće za prosinac 2016. godine (5.838 kn), a prosječna starosna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 4.184,28 kn ili 71,67% prosječne netoplaće.

Tablica 9 - Pregled broja korisnika i prosječnih mirovina na dan 31. prosinca 2016. (korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)

Vrste mirovina	Broj korisnika mirovina	Prosječna mirovina	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prirez u netoplaći za prosinac 2016.
0	1	2	3
Starosna	501572	2.482,23	42,52
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	14794	3.382,73	57,94
Starosna mirovina prevedena iz invalidske *	86436	2.166,75	37,11
Ukupno starosna	602802	2.459,10	42,12
Prijevremena starosna mirovina - ZOMO	179931	2.341,72	40,11
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	161	2.563,53	43,91
Sveukupno starosna	782894	2.432,14	41,66
Invalidska *	129613	1.843,11	31,57
Obiteljska	227617	1.880,55	32,21
UKUPNO	1140124	2.255,06	38,63

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

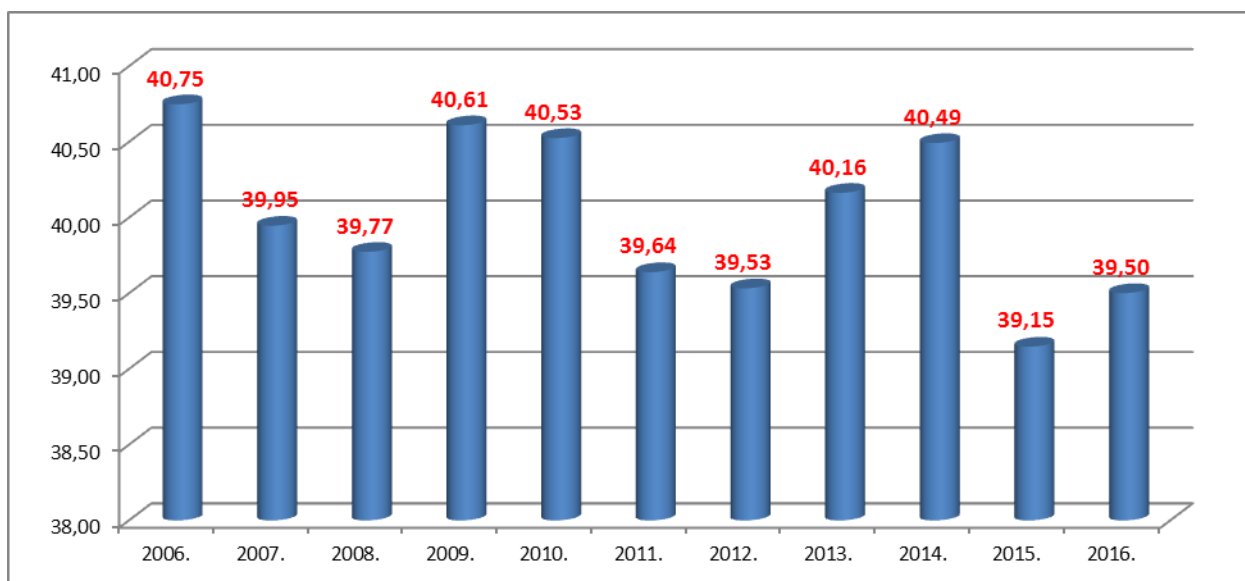
Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.255,06 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće.

Prosječna starosna mirovina (ZOMO) iznosila je 2.482,23 kn ili 42,52% prosječne netoplaće za prosinac 2016., a prosječna starosna mirovina bez mirovina ostvarenih primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju iznosila je 2.828,70 kn ili 48,45% prosječne netoplaće.

Najniži udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći zabilježen je 2000. godine (37,62%). U 2001. godini udio se povećao nakon primjene Zakona o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima, kada su mirovine ostvarene do 31. prosinca 1998. povećane od 0,5% do 20%. Nakon smanjenja u 2002. i 2003. godini, udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći povećao se 2004. godine nakon uračunavanja u mirovinu dodatka od 100 kn i 6%. U studenome 2007. počeo se isplaćivati dodatak u iznosu od 4% na mirovine ostvarene u 1999. godini do 27% na mirovine ostvarene od 1. siječnja 2010. prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, što je poboljšalo životni standard tzv. novih korisnika mirovina i ublažilo razlike između mirovina ostvarenih u različitim razdobljima.

Tijekom 2010. i 2011. godine obustavljeno je usklađivanje mirovina, a od 1. siječnja 2012. mirovine se ponovno redovito usklađuju u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju. Međutim, zbog neznatnog, odnosno negativnog rasta plaća i potrošačkih cijena mirovine se nisu usklađivale tijekom 2014. i u prvoj polovici 2015. godine, a od 1. srpnja 2015. usklađene su za 0,30%. Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. usklađene su za 0,35%.

Slika 11 – Kretanje udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći

Napomena: Podaci se odnose na korisnike mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a temelje se na godišnjim prosjecima plaća i mirovina

Na prosječnu svotu mirovine nepovoljno utječe činjenica da se posljednjih godina, brže od povećanja ukupnog broja korisnika, povećava broj *korisnika koji su mirovinu ostvarili primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju*. Na dan 31. prosinca 2016. evidentirano je 164 858 korisnika s mirovinom ostvarenom primjenom međunarodnih ugovora i njihov udio u sveukupnom broju korisnika mirovina iznosio je 13,37%, a npr. 2006. bilo je evidentirano 91 592 takva korisnika ili 8,32% od ukupnog broja korisnika. Prosječna mirovina navedenih korisnika iznosi 756,65 kn, određena je na temelju približno prosječno 11 godina mirovinskog staža ostvarenog u Republici Hrvatskoj, a uz tu mirovinu ostvaruju i mirovinu od inozemnog nositelja osiguranja.

Prema podacima iz *Tablice 10*, mirovinu u svoti do 1.500 kn ostvarilo je 320 307 ili 28,09% korisnika, što je posljedica kratkog mirovinskog staža i niskih plaća/osnovica tih korisnika.

Među korisnicima mirovina kojima se mirovina isplaćuje u svoti do 1.500 kn sljedeće su skupine korisnika:

- korisnici mirovina ostvarenih primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koji ostvaruju mirovinu i od inozemnog nositelja osiguranja
- korisnici najniže mirovine s mirovinskim stažem kraćim od 25 godina, koji zbog ostvarene najniže mirovine ostvaruju veću mirovinu od mirovine koju bi ostvarili na temelju ostvarenih plaća, odnosno osnovica osiguranja
- poljoprivrednici koji su mirovinu ostvarili s prosječno 21 godinom mirovinskog staža, na temelju niskih osnovica, u visini najniže osnovice za plaćanje doprinosa
- zaposleni korisnici invalidske mirovine koji uz mirovinu primaju i plaću
- ostali korisnici koji su zbog kratkog mirovinskog staža i niskih plaća/osnovica ostvarili nisku mirovinu.

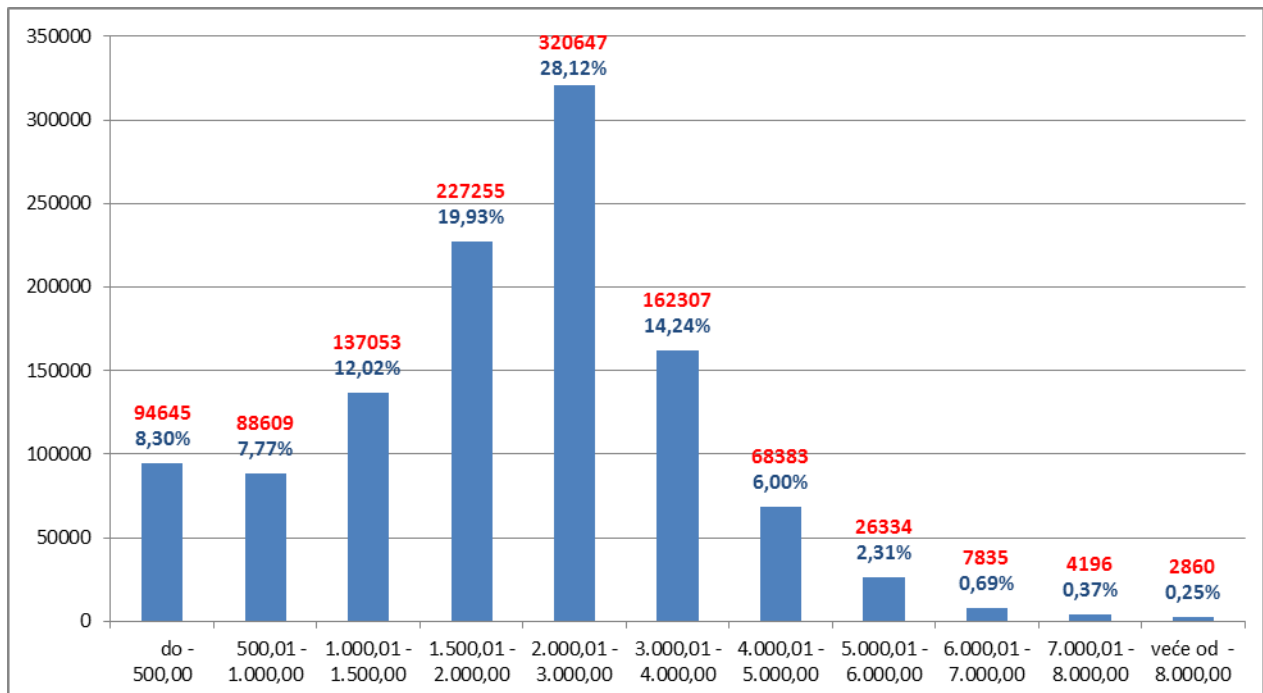
Što se tiče spolne strukture, od korisnika mirovina ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, kojima se mirovina isplaćuje u svoti do 1.500 kn, veći je udio žena (61,00%) nego u ukupnom broju korisnika mirovina koji ostvaruju pravo prema ZOMO-u (57,29%) jer žene ostvaruju u prosjeku manju plaću, kraći mirovinski staž, a time i manju mirovinu od muškaraca.

Tablica 10 - Korisnici mirovina i visine mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2016. - ZOMO

Svote mirovina	Ukupno		Starosna mirovina *		Invalidska mirovina *		Obiteljska mirovina	
	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	94645	232,22	68405	229,45	7989	264,08	18251	228,69
500,01 - 1.000,00	88609	770,79	54838	757,11	7921	783,17	25850	796,04
1.000,01 - 1.500,00	137053	1.276,33	75887	1.284,59	24431	1.289,99	36735	1.250,21
1.500,01 - 2.000,00	227255	1.797,55	126936	1.799,71	42809	1.779,34	57510	1.806,32
2.000,01 - 3.000,00	320647	2.450,56	221674	2.473,42	36809	2.369,66	62164	2.416,95
3.000,01 - 4.000,00	162307	3.449,80	135715	3.458,03	7490	3.378,37	19102	3.419,34
4.000,01 - 5.000,00	68383	4.418,01	61034	4.418,09	1536	4.402,48	5813	4.421,33
5.000,01 - 6.000,00	26334	5.403,28	24006	5.408,45	480	5.388,35	1848	5.340,02
6.000,01 - 7.000,00	7835	6.438,04	7477	6.438,97	101	6.409,65	257	6.422,00
7.000,01 - 8.000,00	4196	7.419,63	4103	7.419,58	39	7.402,52	54	7.435,62
veće od - 8.000,00	2860	8.973,99	2819	8.970,37	8	9.636,90	33	9.122,20
UKUPNO	1140124	2.255,06	782894	2.432,14	129613	1.843,11	227617	1.880,55

Napomena: U broj korisnika mirovina *nisu uključeni* korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 12 – Korisnici mirovina prema svotama mirovina

Udio mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu

U razdoblju 2011. - 2015. postupno se povećavao udio mirovinskih rashoda (s uključenim rashodima poslovanja) u bruto domaćem proizvodu, koji je u 2015. godini iznosio 11,59%. U 2016. godini udio mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu neznatno se smanjio na 11,27% (Slika 13).

Udio mirovinskih rashoda u BDP-u bio je najveći u 2001. godini (11,82%), a sljedećih se godina postupno smanjivao te je u 2007. godini smanjen na 9,47%. U 2008. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 9,64%, na što je utjecala isplata dodatka na mirovine ostvarene od 1. siječnja 1999. prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te povećanje broja korisnika prijevremene starosne mirovine i korisnika najniže mirovine nakon izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju od 1. siječnja 2008.

Udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 10,60% u 2009. te na 10,81% u 2010. godini, što je posljedica povećanja ukupnog broja korisnika mirovine, isplate dodatka na mirovine i smanjenja BDP-a u tom razdoblju. Udio mirovinskih rashoda u BDP-u u 2011. godini blago se smanjio na 10,69%, što je posljedica neusklađivanja mirovina tijekom 2010. i 2011. godine.

Od 1. siječnja 2012. mirovine su se ponovno počele redovito usklađivati (za 2,06% u 2012. i za 2,26% u 2013. godini) te se, unatoč usporavanju rasta broja korisnika mirovine, udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao na 10,81% u 2012. te na 11,09% u 2013. godini. Zbog nastavka gospodarske krize, i u 2014. i 2015. godini nastavljen je nepovoljni trend povećanja mirovinskih rashoda u BDP-u, iako se u 2014. mirovine nisu usklađivale zbog smanjenja potrošačkih cijena i prosječne plaće u RH. U 2015.

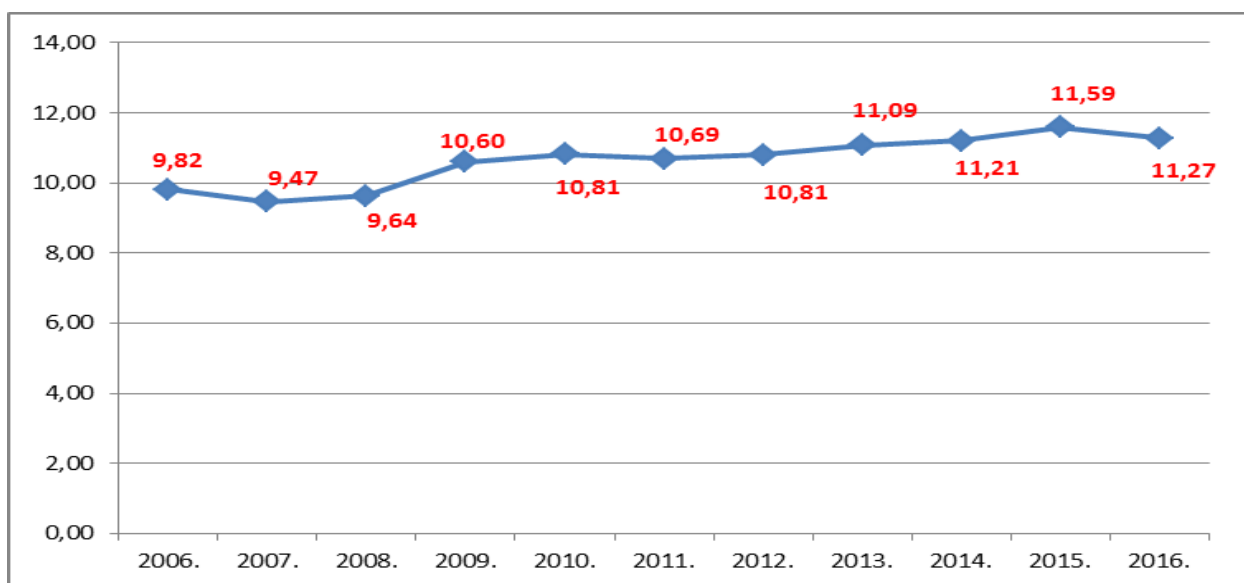
godini mirovine su se uskladile za 0,30%, osim mirovina odnosno dijelova mirovina ostvarenih, odnosno određenih prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, koje se financiraju iz državnog proračuna, usklađivanje kojih je bilo uvjetovano povoljnim gospodarskim kretanjima. Stoga, iako mirovinski rashodi nisu znatnije rasli posljednjih godina, udio rashoda u BDP-u povećavao se i zbog stagnacije BDP-a u tom razdoblju.

Od 1. siječnja 2017. mirovine ostvarene odnosno određene prema posebnim propisima usklađivat će se u istom opsegu kao i mirovine ostvarene prema općim propisima o mirovinskom osiguranju.

Demografsko starenje stanovništva Republike Hrvatske dugoročno će nepovoljno utjecati na omjer broja osiguranika i korisnika mirovina i na financijsko stanje u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Unatoč tome, sljedećih godina očekuje se usporavanje rasta mirovinskih rashoda s obzirom na to da se do 2030. godine postupno izjednačavaju uvjeti za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce te se do 2038. godine uvjet životne dobi postupno povećava na 67 godina za starosnu mirovinu, odnosno na 62 godine za prijevremenu starosnu mirovinu. Osim toga, uvjeti ostvarivanja i način određivanja mirovina potiču duži ostanak u svijetu rada i kasniji odlazak u mirovinu. Rast rashoda usporava se i zbog kontinuiranog smanjivanja broja korisnika prava koja se više ne ostvaruju prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili se ostvaruju kao druga, u prosjeku novčano manja prava – tjelesno oštećenje uzrokovano bolešću ili ozljedom, dodatak za pomoć i njegu, naknade iz invalidskog osiguranja te minimalna mirovina i zaštitni dodatak uz mirovinu.

Rast ukupnih mirovinskih rashoda posljednjih godina ublažen je racionalizacijom poslovanja Zavoda, što je posljedično postupno smanjilo udio rashoda za administraciju mirovinskog sustava u ukupnim rashodima za mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti s 1,7% u 2008. na 0,97% u 2015. godini te na 0,90% u 2016. godini.

Slika 13 - Udio ukupnih mirovinskih rashoda u BDP-u (%)

Napomena: Izvor podataka - Državni zavod za statistiku i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO)

III.

USTROJSTVO ZAVODA, LJUDSKI POTENCIJALI I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

1. USTROJSTVO ZAVODA

Ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela upravljanja i vođenja Zavoda te obavljanje stručno-administrativnih, pravnih i ostalih poslova uređeno je Zakonom¹, Statutom Zavoda² te drugim aktima Zavoda. Zavod je javna ustanova koja ima javne ovlasti u rješavanju o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, u poslovima ostvarivanja prava osiguranih osoba, u provedbi uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te u provedbi i osiguravanju zakonitosti ostvarivanja prava osiguranih osoba. Zavod pruža stručnu pomoć pri ostvarivanju prava, provodi politiku razvitka i unaprjeđenja sustava mirovinskog osiguranja te obavlja druge poslove u vezi s provedbom i ostvarivanjem prava. U obavljanju svoje djelatnosti surađuje i razmjenjuje podatke s povezanim institucijama (Središnji registar osiguranika, Ministarstvo financija - Porezna uprava, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje itd.) i jedan je od glavnih nositelja obrade statističkih podataka iz područja mirovinskog osiguranja.

Zavodom, prema Zakonu, upravlja Upravno vijeće (ima devet članova) koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće, a potvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Zavodom rukovodi ravnatelj, koji je odgovoran za zakonitost rada Zavoda, i u okviru svoje mjerodavnosti organizira rad i poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda. Predlaže osnove poslovne politike, financijski plan i program rada, donosi odluke vezane uz poslovanje Zavoda, osim onih o kojima odlučuje Upravno vijeće. Donosi sve opće akte, osim onih za koje je prema Statutu Zavoda nadležno Upravno vijeće, te obavlja druge poslove propisane Zakonom i Statutom. Ravnatelj ima zamjenika te šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, kadrovske i opće poslove, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz njihova djelokruga i ovlašteni su davati naloge i upute za rad iz svoga djelokruga predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenika i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske.

U područnoj službi/uredu obavljanje poslova vodi i organizira predstojnik područne službe/ureda u okviru prava i dužnosti utvrđenih Statutom, a imenuje ga ravnatelj Zavoda.

¹ Zakon o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16

² Statut Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – Narodne novine, br. 28/14 i 24/15

Savjetodavno tijelo Zavoda je Stručno vijeće, sastavljeno od ravnatelja, zamjenika i pomoćnika ravnatelja, koje može djelovati i u proširenom sastavu s predstojnicima područnih službi/ureda Zavoda. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima vezanim uz rad Zavoda, daje Upravnom vijeću i ravnatelju stručna mišljenja i prijedloge rješenja iz područja organizacije rada i obavljanja djelatnosti Zavoda te utvrđuje prijedloge općih akata.

Radi obavljanja stručno-administrativnih, pravnih, ekonomskih i drugih poslova, Zavod je ustrojen tako da osigurava nesmetano, racionalno i uspješno obavljanje svoje djelatnosti na način dostupan svim osiguranim osobama, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i korisnicima doplatka za djecu. Osnovni zadatak Zavoda je da na zakonit način i u zakonom utvrđenim rokovima rješava o pravima osiguranika, tj. donosi rješenja o pravu te osigurava pretpostavke za redovitu isplatu mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana prema teritorijalnom načelu u Središnju službu, smještenu u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom smještene u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), smještene u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

U *Središnjoj službi* obavljaju se poslovi koordinacije i nadzora primjene zakona, Statuta i drugih općih akata Zavoda te uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, provedbe politike razvoja i unaprjeđenja mirovinskog osiguranja, sudjelovanja u međudržavnim pregovorima i pregovorima s inozemnim nositeljima socijalnog osiguranja i pružanja međunarodne pravne pomoći, izrade prijedloga općih akata za provedbu mirovinskog osiguranja i drugih općih akata Zavoda, poslovi rješavanja u drugom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja i pravu na doplatku za djecu te o pravima primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovina, obiteljskih davanja (doplatka za djecu) i određivanja mjerodavnog zakonodavstva te međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, poslovi revizije rješenja o svojstvu osiguranika i mirovinskom stažu, osiguravanja informatičke podrške poslovnom sustavu, poslovi informiranja javnosti, izdavanja stručno-informativnih publikacija o djelatnosti Zavoda i sl.

U *područnim službama i područnim uredima*, prema nadležnostima utvrđenima Statutom Zavoda, obavljaju se poslovi rješavanja u prvom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, o pravu na doplatku za djecu, o pravima primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovinskog osiguranja, poslovi provedbe matične evidencije o osiguranicima i korisnicima prava, poslovi vezani uz isplatu mirovina te drugi poslovi. Uz navedene poslove, u područnim službama Zavoda, koje su organizirane kao regionalni centri (Osijek, Rijeka, Split, Varaždin, Zagreb), obavljali su se i poslovi rješavanja u prvom stupnju o pravu na doplatku za djecu primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, poslovi kontrole i instruktaže nad radom područnih ureda i drugi poslovi utvrđeni Zakonom i općim aktima.

U *ispostavama*, organiziranim u sklopu područnih službi i područnih ureda, obavljaju se poslovi prijama stranaka i rješavanja zahtjeva vezanih uz osiguranje (prijava, odjava, promjena) te poslovi pružanja pravne pomoći osiguranicima u vezi s provedbom mirovinskog osiguranja i ostvarivanjem prava.

2. LJUDSKI POTENCIJALI

Ljudski potencijali koji predstavljaju ukupna znanja, vještine, sposobnosti, kreativne mogućnosti i motivaciju kojom raspolaže Zavod jedan su od ključnih resursa Zavoda.

Upravljanje i razvoj ljudskih potencijala jedan je od zadanih ciljeva za ostvarenje vizije Zavoda kao moderne javne ustanove koja na najvišoj europskoj razini, poštujući najviše standarde ažurnosti i kvalitete te koristeći suvremenu tehnologiju i informatizaciju, pruža osiguranicima cjelovite i kvalitetne usluge u optimalnim rokovima, uz smanjenje ukupnih troškova poslovanja.

Stoga je tijekom 2016. Zavod sudjelovao u procesu prijave projekta/aktivnosti "Jačanje administrativnih kapaciteta HZMO" koji bi se sufinancirao sredstvima iz Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020." Nakon što Upravljačko tijelo Operativnog programa (Ministarstva rada i mirovinskoga sustava) odobri projekt, pristupit će se realizaciji planiranih aktivnosti koje uključuju izobrazbu za opće i posebne kompetencije te IT osposobljavanje za radnike Zavoda.

Na radnopravni status radnika Zavoda primjenjuje se Zakon o radu³, Zakon o plaćama u javnim službama⁴, Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama⁵, Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama⁶, Kolektivni ugovor za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i opći akti Zavoda.

Tijekom 2016. donesen je Plan školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016., provedeno je stručno usavršavanje radnika Zavoda putem seminara, konferencija, radionica i savjetovanja koje je pohađalo 70 radnika, provedeno je informatičko osposobljavanje te usavršavanje iz područja javne nabave. Četiri radnika Zavoda polagala su ispite potrebne za obavljanje poslova određenog radnog mjesta (rukovatelj centralnog grijanja, zaštita na radu), 40 radnika osposobljavalo se za pružanje prve pomoći na radu, a državni stručni ispit polagalo je šest (6) radnika Zavoda i 191 polaznik stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Nadalje, radi provedbe Plana školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u 2016. u vezi sa školovanjem radi stjecanja prve i druge razine visokog obrazovanja, refundirani su troškovi školarine za 13 radnika te su s 12 radnika čiji su troškovi školarine viši od 5.000,00 kn sklopljeni ugovori o međusobnim pravima i obvezama.

Na temelju odredbe članka 59. Zakona o radu i članka 6. Zakona o poticanju zapošljavanja⁷, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u 2016. primio na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ukupno 156 polaznika, od toga 79 polaznika prve i druge razine visokog obrazovanja (viša i visoka stručna sprema stečena prema

³ Zakon o radu – Narodne novine, broj 93/14

⁴ Zakon o plaćama u javnim službama – Narodne novine, br. 27/01 i 39/09

⁵ Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama – Narodne novine, br. 25/13, 72/13, 151/13, 09/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 - Ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15 i 10/17

⁶ Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama – Narodne novine, br.127/12, 141/12, 150/13 i 153/13

⁷ Zakon o poticanju zapošljavanja, Narodne novine, br. 57/12, 120/12 i 16/17

prijašnjim propisima) i 77 polaznika sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem u četverogodišnjem trajanju, za zanimanja za koja je u skladu s odredbom članka 59. Zakona o radu, kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta određenog zanimanja, polaganje državnog stručnog ispita propisano zakonom ili drugim propisom.

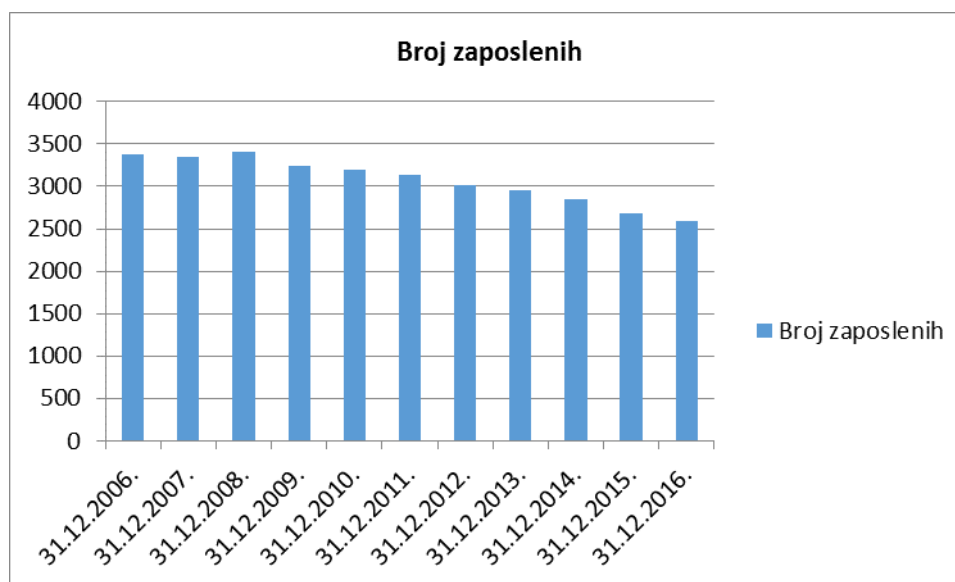
Od ukupno primljenih 156 polaznika, 128 polaznika primljeno je u područnim službama i uredima, a 28 polaznika u Središnjoj službi.

Na kraju 2016. u Zavodu je bilo zaposleno 2597 radnika, 84 manje nego na kraju 2015., odnosno broj zaposlenih smanjen je za 3,13%. U navedenom razdoblju radni odnos prestao je za ukupno 105 radnika, i to: zbog odlaska u mirovinu (69,23%), sporazumnog prestanka ugovora o radu (24,04%) i zbog drugih razloga prestanka ugovora o radu (6,73%). Radi održavanja kontinuiteta poslovanja Zavoda u 2016., zbog prestanka radnog odnosa navedenih radnika, tijekom 2016., na temelju suglasnosti Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, zaposlen je 21 radnik, i to: na poslovima VSS 14, na poslovima VŠS dva (2) radnika i pet (5) radnika na poslovima SSS.

U 2016. godini raspisani su natječaji za izbor i imenovanje predstojnika područnih službi/ureda, osim Područnog ureda u Vukovaru, te su imenovani vršitelji dužnosti.

Tablica 1 - Pregled kretanja broja zaposlenih od 31. prosinca 2006. do 31. prosinca 2016.

Stanje na dan	31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2008.	31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	31.12. 2012.	31.12. 2013.	31.12. 2014.	31.12. 2015.	31.12. 2016.
Broj zaposl.	3375	3355	3403	3247	3193	3139	3009	2947	2853	2681	2597

Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je bilo zaposleno 125 radnika kojima je potvrđen status osobe s invaliditetom prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom⁸.

⁸ Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom – Narodne novine, broj 44/14

Stanje zaposlenosti u stručnoj službi Zavoda

Na dan 31. prosinca 2016. u stručnoj službi Zavoda - područnim službama/uredima i Središnjoj službi bila su zaposlena **2583** radnika na neodređeno vrijeme i **14** radnika na određeno vrijeme – ukupno **2597** radnika.

Tablica 2 - Pregled broja zaposlenih u stručnoj službi Zavoda

Stanje 31. prosinca 2016.

Red. broj	PODRUČNA SLUŽBA/URED U	Broj zaposlenih na neodređeno vrijeme	Broj zaposlenih na određeno vrijeme	Broj zaposlenih pripravnika	Broj zaposlenih vježbenika (neodređeno)	Broj zaposlenih vježbenika (određeno)	Ukupno broj zaposlenih
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	Bjelovaru	58	0	0	0	0	58
2.	Čakovcu	14	0	0	0	0	14
3.	Dubrovniku	70	0	0	0	0	70
4.	Gospiću	44	0	0	0	0	44
5.	Karlovcu	61	0	0	0	0	61
6.	Koprivnici	52	0	0	0	0	52
7.	Osijeku	188	0	0	0	0	188
8.	Požegi	35	1	0	0	0	36
9.	Puli-Pola	90	2	0	0	0	92
10.	Rijeci	140	0	0	0	0	140
11.	Sisku	89	0	0	0	0	89
12.	Slavonskom Brodu	61	0	0	0	0	61
13.	Splitu	197	0	0	0	0	197
14.	Šibeniku	56	0	0	0	0	56
15.	Varaždinu	94	0	0	0	0	94
16.	Virovitici	44	2	0	0	0	46
17.	Vukovaru	72	0	0	0	0	72
18.	Zadru	70	0	0	0	0	70
19.	Zagrebu	612	3	0	0	0	615
20.	Središnja služba	536	6	0	0	0	542
SVEUKUPNO	Broj	2583	14	0	0	0	2597
	%	99,46%	0,53%	0%	0%	0%	100,00%

U Zavodu je na dan 31. prosinca 2016. bilo zaposleno 14 radnika na određeno vrijeme, što je 0,53% u odnosu prema ukupnom broju zaposlenih. Ugovori na određeno vrijeme sklopljeni su s imenovanim državnim dužnosnicima, radnikom na položajnom radnom mjestu te, iznimno i u ograničenom trajanju, zbog povećanog opsega poslova.

Kvalifikacijska struktura radnika stručne službe Zavoda

Tablica 3 – Pregled broja zaposlenih prema kvalifikacijskoj strukturi

Stanje 31. prosinca 2016.

Redni broj	PODRUČNA SLUŽBA/URED U	Ukupno broj zaposlenih prema kvalifikacijskoj strukturi								UKUPNO
		VIII i VII-2 (VSS) doktorat, specijalizacija, magistar	VII-1 (VSS)	VI-1 (VŠS)	V (VKV)	IV (SSS)	III (KV)	II (PKV)	I (NKV)	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Bjelovaru	0	15	8	0	32	2	0	1	58
2.	Čakovcu	0	3	6	0	5	0	0	0	14
3.	Dubrovniku	0	23	9	0	38	0	0	0	70
4.	Gospiću	0	9	18	0	17	0	0	0	44
5.	Karlovcu	0	19	9	0	30	1	0	2	61
6.	Koprivnici	0	11	3	0	36	0	1	1	52
7.	Osijeku	2	57	22	1	97	5	0	4	188
8.	Požegi	0	13	8	0	15	0	0	0	36
9.	Puli-Pola	0	34	13	1	42	1	0	1	92
10.	Rijeci	0	53	16	0	67	0	4	0	140
11.	Sisku	0	22	17	0	47	1	0	2	89
12.	Sl. Brodu	0	22	10	0	27	0	0	2	61
13.	Splitu	1	66	17	0	112	0	0	1	197
14.	Šibeniku	0	19	9	0	25	0	1	2	56
15.	Varaždinu	0	32	15	0	40	1	5	1	94
16.	Virovitici	0	14	7	0	24	0	0	1	46
17.	Vukovaru	0	27	4	0	40	0	0	1	72
18.	Zadru	0	29	11	0	28	2	0	0	70
19.	Zagrebu	2	180	92	0	304	9	16	12	615
UKUPNO		5	648	294	2	1026	22	27	31	2055
20. Središnja služba		12	278	48	0	177	15	5	7	542
SVEUKUPNO	Broj	17	926	342	2	1203	37	32	38	2597
	%	0,65	35,66	13,17	0,08	46,32	1,42	1,23	1,46	100

U Zavodu je u 2016. godini 36,31% radnika bilo s visokom stručnom spremom (uključujući doktorate, specijalizacije i magisterije), 13,17 % s višom stručnom spremom, 47,82% sa srednjom stručnom spremom, a 2,69% radnika bilo je s nižim stupnjem stručne spreme.

Struktura radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi

Podaci o strukturi radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi potvrđuju da stručna služba Zavoda ima stariju dobnu strukturu zaposlenih. Prema podacima o životnoj dobi radnika sa stanjem na dan 31. prosinca 2016., od 2597 radnika do 25 godina života bilo je zaposleno pet (5) radnika ili 0,19%, između 25 i 30 godina života 85 radnika ili 3,27%, između 30 i 35 godina života 182 radnika ili 7,01%, između 35 i 40 godina života 325 radnika ili 12,51%, između 40 i 45 godina života 365 radnika ili 14,05%, između 45 i 50 godina života 429 radnika ili 16,52%, između 50 i 55 godina života 432 radnika ili 16,63%, između 55 i 60 godina života 518 radnika ili 19,95%, a iznad 60 i više godina života 256 radnika ili 9,86%. Budući da je od ukupnog broja radnika znatno više zaposlenih iznad 51 godine života od onih do 30 godine života, to potvrđuje činjenicu pomaka starosne strukture stručne službe prema starijoj životnoj dobi. Naime, prosječna života dob zaposlenih je 48 godina i 7 mjeseci.

Tablica 4 – Pregled broja radnika Zavoda prema životnoj dobi

Stanje 31. prosinca 2016.

Red. broj	PODRUČNA SLUŽBA/URED U	D o b n e s k u p i n e									UKUPNO
		do 25 god.	25-30 god.	30-35 god.	35-40 god.	40-45 god.	45-50 god.	50-55 god.	55-60 god.	60 i više god.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Bjelovaru	0	1	2	2	7	9	10	17	10	58
2.	Čakovcu	1	2	0	2	3	2	3	1	0	14
3.	Dubrovniku	0	2	10	8	13	17	11	7	2	70
4.	Gospiću	0	1	1	8	8	5	13	7	1	44
5.	Karlovcu	0	1	5	11	5	10	12	8	9	61
6.	Koprivnici	0	1	2	4	7	16	6	14	2	52
7.	Osijeku	0	2	6	10	21	38	36	57	18	188
8.	Požegi	0	2	2	11	2	6	5	5	3	36
9.	Puli-Pola	0	1	2	7	15	23	18	21	5	92
10.	Rijeci	0	2	14	11	15	29	22	31	16	140
11.	Sisku	0	5	5	7	16	16	14	18	8	89
12.	Sl. Brodu	0	3	4	5	8	11	15	7	8	61
13.	Splitu	0	6	9	12	26	44	38	37	25	197
14.	Šibeniku	0	1	2	3	8	10	12	16	4	56
15.	Varaždinu	0	3	6	14	15	12	18	19	7	94
16.	Virovitici	1	2	11	9	7	3	4	6	3	46
17.	Vukovaru	0	1	12	9	17	8	9	13	3	72
18.	Zadru	0	2	5	7	11	8	8	13	16	70
19.	Zagrebu	2	24	49	100	98	99	93	98	52	615
20.	Središnja služba	1	23	35	85	63	63	85	123	64	542
UKUPNO		5	85	182	325	365	429	432	518	256	2597
%		0,19%	3,27%	7,01%	12,51%	14,05%	16,52%	16,63%	19,95%	9,86%	100,00%

Tablica 5 – Pregled broja radnika Zavoda prema spolu

Stanje 31. prosinca 2016.

Red. broj	PODRUČNA SLUŽBA/URED U	Muškarci	Žene	UKUPNO
0	1	2	3	4
1.	Bjelovaru	13	45	58
2.	Čakovcu	1	13	14
3.	Dubrovniku	14	56	70
4.	Gospiću	6	38	44
5.	Karlovcu	13	48	61
6.	Koprivnici	7	45	52
7.	Osijeku	37	151	188
8.	Požegi	3	33	36
9.	Puli-Pola	14	78	92
10.	Rijeci	18	122	140
11.	Sisku	25	64	89
12.	Slavonskom Brodu	14	47	61
13.	Splitu	58	139	197
14.	Šibeniku	7	49	56
15.	Varaždinu	23	71	94
16.	Virovitici	15	31	46
17.	Vukovaru	25	47	72
18.	Zadru	15	55	70
19.	Zagrebu	127	488	615
20.	Središnja služba	168	374	542
SVEUKUPNO		603	1994	2597
%		23,22%	76,78%	100,00%

Iz podataka se vidi da je u Zavodu postotak zaposlenih žena (76,78%) veći u odnosu na postotak zaposlenih muškaraca (23,22%).

3. INFORMACIJSKA I KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

Podrška poslovnim sustavu

Tijekom 2016. poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno na četiri područja:

1. Izrada i održavanje postojećih transakcija i skupnih obrada koje su podrška informacijskim sustavima Zavoda (podrška informacijskim sustavima radi poboljšanja informatiziranih poslovnih procesa, zbog promjena u zakonodavstvu i zbog promjena u unutarnjem ustrojstvu Zavoda).

Najvažniji poslovi podrške informacijskim sustavima u 2016. su:

- završetak projekta Povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja
- izrada transakcija i skupnih obrada za automatizaciju dojava u pravnu službu nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja te podataka o otpisima potraživanja
- završetak integracije u SEPA-u (od 1. lipnja 2016. podaci za plaćanje poreza, prireza i doprinosa za zdravstveno osiguranje šalju se u FINA-u u SEPA formatu)
- dovršetak prilagodbe Baze podataka umirovljenika za unos podataka o naknadama zbog tjelesnog oštećenja prema novoj listi tjelesnog oštećenja
- završetak projekta automatskog obračuna zaostalih mirovinskih i invalidskih primanja, što je za posljedicu imalo ukidanje automatske naknadne doznake.

2. Integracija postojećih i novih e-usluga u portal e-Građani i Osobni korisnički pretinac:
 - integrirana je nova usluga e-potvrde u portal e-Građani (Potvrda o stažu i plaći, Obavijest o ostvarenom drugom dohotku, Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja)
 - izrada aplikacije za slanje poruka u Osobni korisnički pretinac – slanje poruke o dostavljenoj/nedostavljenoj potvrdi o nastavku školovanja
 - u tijeku su aktivnosti dogradnje postojećeg modula za NIAS autentifikaciju s novim funkcionalnostima koje će omogućiti prijavu osoba iz država članica EU.
3. Razmjena podataka s drugim institucijama: Hrvatskom liječničkom komorom, Ministarstvom poduzetništva i obrta, Poreznom upravom i Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje o A1 potvrdi (potvrda o slanju zaposlenih osoba u EU), Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo (prijavno-odjavni podaci koji ulaze u nacionalni registar pružatelja zdravstvene zaštite), s Agencijom za radnička potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (razmjenjuju se podaci o prijavama i odjavama zaposlenika za traženo razdoblje), s Ministarstvom znanosti i obrazovanja (o nastavku školovanja u osnovnim i srednjim školama korisnika obiteljske mirovine) i sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje (o nalazima i mišljenju vještaka).
4. Razmjena podataka s drugim državama: s Republikom Slovenijom o činjenici zaposlenja osoba u RH koje primaju mirovinu u Sloveniji, o činjenici smrti s Republikom Poljskom te razmjena podataka sa SR Njemačkom i Republikom Austrijom.

Sistemska podrška

Prioritetni ciljevi u području systemske podrške su osiguravanje pouzdanog i neprekidnog rada informacijskog sustava te održavanje svih komponenti informacijsko-komunikacijske mreže Zavoda koja se sastoji od središnjeg računala, poslužitelja (fizičkih i virtualnih), osobnih i prijenosnih računala, sustava za upravljanje bazama podataka (Oracle, IBM DB2, IMS, Microsoft SQL), komunikacijskih uređaja, sustava izrade sigurnosnih kopija podataka (backup), antivirusne / antimalware / antiexploit / antiransomware zaštite, sustava elektroničke pošte, aplikativno-kolaboracijske platforme / intraneta. Osim održavanja neprekinutog rada, kontinuirano se izvode aktivnosti na unaprjeđenju sustava te prilagodbe implementacija novim verzijama softvera i hardvera. Također, cilj je bio i prilagoditi informacijsko-komunikacijske resurse zahtjevima i potrebama korisnika, njihovih projekata, te EU regulatornim obavezama. Tijekom 2016. godine obavljani su važniji poslovi na sljedećim područjima:

1. Središnje računalo – z/OS operativni sustav:
 - instalacija najnovije verzije z/OS 2.2 na Sistemski i Testni sysplex
 - migracija produkcijskog okruženja sa starih IBM 8100 diskova na nove EMC VMAX 100K
 - praćenje performansi i stanja sistema (MSu-ovi, SMF datoteke i logovi, memorija, diskovi, kanali), popunjenosti skupina traka, čišćenje JES spoola (PROD i TEST)
 - održavanje i nadogradnje IBM WebSphere Application Server 8.5 na OSP i OST2 okolinama kao podrška postojećim i novo implementiranim Java aplikacijama.
2. Središnje računalo – baze podataka:
 - migracija IMS v12 baze podataka na novu verziju v13 na svim podsustavima (sistemski, testni, produkcijski)
 - nadzor rada baza podataka i pripadajućih alata
 - reorganizacija baza podataka radi povećanja kapaciteta baza ili poboljšanja performansi rada s bazama.

3. Distribuirana okolina:

- instalacija Windows 10 operativnog sustava na osobna računala
- nadogradnja virtualne infrastrukture s novim blade serverima i kućištima i prebacivanje fizičkih servera na virtualne
- uspostava novog aplikativnog rješenja za upravljanje radom Ureda za unutarnju reviziju
- održavanje i funkcionalne nadogradnje Microsoft SharePoint Servera i Microsoft SQL Servera okolina za podršku aplikativno-kolaboracijske platforme (intranet, Repozitorij uputa i akata...); uspostava novih dviju aplikacija za zajednički rad informatičara Zavoda te za praćenje sistemskih izmjena na informacijsko-komunikacijskoj mreži Zavoda
- implementacija i održavanje složenog IBM Big Fix Server i IBM Licence Metric Server sustava za praćenje u realnom vremenu potrošnje i stanja IBM softvera
- nadogradnja operativnih sustava i aplikacija s W2K8 i W2K8 R2 na W2012 R2
- implementacija SQL clustera i konsolidacija SQL servera u Zavodu
- konsolidacija AD domene
- nadogradnja TSM-a sustava na verziju 7.1.6.2
- migriranje servera za e-prijave (Iana.mirovinsko) u Zavod
- optimizacija sustava za nadzor i filtriranje elektroničke pošte (MAIA).

4. Komunikacije:

- redoviti nadzor i održavanje mreže, poboljšavanje sigurnosti, dorada sigurnosnih procedura
- nadzor i filtriranje neprikladnog prometa (kontinuiran i vremenski zahtjevan)
- implementacija novog IDS alata (SecurityOnion) za nadzor mrežne sigurnosti
- implementacija i testiranje centralnog log servera (GrayLog)
- dorada i testiranje testnog proxy servera (Squid)
- održavanje i nadgledanje izvještaja IDS alata (MARS, SecurityOnion)
- održavanje i administriranje openVPN servera
- instalacija i održavanje Virtualizacijskog Hypervizora PROXMOX.

5. Integracija i razmjena podataka:

- uspostavljene su nove razmjene podataka sa sljedećim institucijama: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta i mirovinska osiguranja u SR Njemačkoj i Austriji
- razmijenjeno je više od 23 000 datoteka s drugim subjektima (pošta, banke, FINA, REGOS, javni sektor, nositelji mirovinskog osiguranja iz drugih država i domovi umirovljenika)
- implementacija EA („Enterprise Architecture,“) - paralelno s novim razvojnim pristupima implementiran je BizTalk sustav, na kojem su zadani prvi temelji Enterprise arhitekture u svrhu integracija postojećih poslovnih sustava.

Informacijsko-komunikacijska oprema i tehnološki procesi

Tehničkim održavanjem informacijsko-komunikacijske opreme, elektroenergetskog sustava, sustava klimatizacije i sustava protupožarne zaštite u informatičkoj mreži Zavoda te pružanjem potpore korisnicima omogućena je najveća moguća raspoloživost informatičkih usluga i rad središnjeg računala u tri smjene te rad korisnika u dvije smjene. Na temelju registriranih prijava u servisnom centru, tijekom 2016. realizirano je 21 186 zahtjeva korisnika informatičke opreme Zavoda u vezi s instalacijom, podešavanjem, rukovanjem i premještanjem korisničke informatičke opreme, detekcijom i otklanjanjem kvarova, pomoći pri uporabi aplikacija i informatičke opreme, otvaranjem korisničkih računala i dodjelom ovlasti za informatičke usluge.

Kontinuiranim nadzorom, upravljanjem resursima središnjeg računala u tri smjene (od ponedjeljka u 6:00 do subote do 6:00 sati) i potporom korisnicima omogućena je online obrada podataka na središnjem računalu više od 880 različitih transakcija, s ukupnim učinkom od 69 318 215 transakcija, uz korištenje više od 2 950 osobnih i prijenosnih računala, više od 1 900 laserskih pisača, integriranih u informatičku mrežu koja povezuje 125 lokacija Zavoda.

Skupne (batch) obrade podataka na središnjem računalu izvođene su svakodnevno, u skladu s mjesečnim planovima grupnih obrada, a prema 605 knjiga obrada, koje su predane u produkciju. Na temelju posebnih zahtjeva, tijekom 2016. godine izvedene su 3 074 izvanredne obrade podataka, a skupne obrade podataka rezultirale su izlaznim podacima za razmjenu podataka u elektroničkom obliku te podacima za ispis i distribuciju korisnicima Zavoda.

Informatička izobrazba

Tehnološki razvoj i svjetska iskustva zahtijevaju sustavan pristup obrazovanju i profesionalnom usavršavanju radnika Zavoda. Sudjelovanjem na seminarima, konferencijama i tečajevima, tematika kojih je vezana uz informacijske tehnologije, nastojalo se, organiziranom izobrazbom, radnike svih razina osposobiti za primjenu suvremenih informatičkih tehnologija radi povećanja učinkovitosti u obavljanju operativnih aktivnosti podržanih informacijsko-komunikacijskim tehnologijama. S obzirom na to da se u posljednje četiri godine nije provodila specijalistička izobrazba iz područja informacijsko-komunikacijskih tehnologija, to je ostavilo velike posljedice na razvoj ICT sustava Zavoda. Stoga su u 2016. rezervirana značajna financijska sredstva za izobrazbu, i to financijskim planom Zavoda i iz EU fondova.

IV. UPRAVLJANJE ZAVODOM RAD UPRAVNOG VIJEĆA ZAVODA

Sastav i način imenovanja Upravnog vijeća Zavoda uređen je člankom 146. ZOMO-a. Upravno vijeće ima devet (9) članova, koji su imenovani rješenjima¹ Vlade Republike Hrvatske od 19. rujna 2013., 19. ožujka 2014., 4. ožujka 2016. i 14. prosinca 2016., kojoj i odgovaraju za svoj rad. Mandat članova Upravnog vijeća propisan je ZOMO-om (traje četiri godine), a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti uređeni su Statutom te drugim općim aktima Zavoda prema kojima Upravno vijeće:

- donosi Statut, druge opće akte za provedbu zakona te opće akte o unutarnjem nadzoru, imovinskopравnim tražbinama i o postupku s predstavkama i pritužbama
- donosi godišnji financijski plan i program rada Zavoda, godišnje izvješće o radu i poslovanju, usvaja polugodišnje i godišnje financijsko izvješće Zavoda te nadzire izvršenje programa rada i financijskog plana Zavoda
- odlučuje o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za stjecanje, opterećenje ili otuđenje imovine u slučajevima utvrđenim Statutom, odnosno imovine pravne osobe čiji je Zavod osnivač, u skladu s aktom o osnivanju te pravne osobe
- odlučuje o osnivanju druge pravne osobe te o korištenju novčanih sredstava (dobiti) ostvarenih poslovanjem pravnih osoba koje je osnovao Zavod, za namjene utvrđene zakonom
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim zakonom, Statutom i drugim općim aktima Zavoda.

Upravno vijeće donosi opće akte:

- o utvrđivanju aktualne vrijednosti mirovine
- o osnovici za utvrđivanje naknade za tjelesno oštećenje, o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na naknadu putnih troškova, troškova prehrane i smještaja u drugom mjestu u vezi s ostvarivanjem, odnosno korištenjem prava iz mirovinskog osiguranja
- o načinu i postupku evidentiranja podataka o poslovima i osiguranicima iz članka 38. ZOMO-a
- o metodološkim načelima i kodeksu šifara za vođenje matične evidencije, nakon pribavljenog mišljenja Državnog zavoda za statistiku
- o postupku i načinu kontrole podataka o stažu osiguranja, osnovicama za obračun doprinosa i o uplaćenim doprinosima radi ostvarivanja prava te o drugim pitanjima utvrđenim ZOMO-om, drugim propisima i općim aktima Zavoda.

Obavješćivanje javnosti o radu Upravnog vijeća također je uređeno Statutom Zavoda, a način rada i odlučivanja te obavješćivanje javnosti o radu Upravnoga vijeća pobliže su uređeni Poslovníkom o radu.² Rad Upravnog vijeća odvija se na sjednicama, odluke donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova, a u njegovu radu, bez prava odlučivanja, sudjeluje ravnatelj, zamjenik i pomoćnici ravnatelja.

¹ Rješenje Vlade Republike Hrvatske – Narodne novine, br. 119/13, 40/14, 24/16 i 121/16

² Poslovník o radu Upravnoga vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 15. veljače 2000., 6. srpnja 2000. i 10. studenoga 2005.

Važniji poslovi iz nadležnosti Upravnoga vijeća

U 2016. Upravno vijeće održalo je 10 sjednica (od toga četiri elektroničkim putem), a razmotreno je ukupno 47 točaka dnevnog reda.

Tablica 1 - Pregled rada Upravnoga vijeća Zavoda u 2016.

Red. broj	Red. broj sjednice	Datum sjednice	Broj prisutnih na sjednici	Broj točaka dnevnog reda
0	1	2	3	4
1.	43.	17. veljače 2016.	8	1
2.	44.	17. ožujka 2016.	7	7
3.	45.	19. travnja 2016.	7	12
4.	46.	25. travnja 2016.	8	3
5.	47.	14. lipnja 2016.	6	6
6.	48.	28. lipnja 2016.	8	2
7.	49.	29. kolovoza 2016.	5	4
8.	50.	18. listopada 2016.	5	6
9.	51.	5. prosinca 2016.	5	3
10.	1.	23. prosinca 2016.	9	3
UKUPNO				47

Napomena: rubrike sjednica održanih elektroničkim putem zatamnjene su

Vezano uz *opća pitanja*, Upravno vijeće donijelo je Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2015. koje je upućeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda* Upravno vijeće donijelo je Financijski plan Zavoda za 2016. te Izmjene i dopune Financijskog plana Zavoda za 2016. Jednako tako, donijelo je Financijski plan Zavoda za 2017. godinu kao sastavni dio državnog proračuna Republike Hrvatske. Razmotrilo je i usvojilo Izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za 2015. te Izvješće o financijskom poslovanju sredstvima doplatka za djecu za razdoblje siječanj - prosinac 2015. godine. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo tekuće financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se financijsko poslovanje odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje te osobito u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2016. i 1. srpnja 2016., odluke o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2016. i 1. srpnja 2016., odluke o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2016. i 1. srpnja 2016., Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2016., Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2015. te Odluku o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2016.

Vezano uz *normativnu djelatnost*, Upravno vijeće donijelo je Odluku o I. izmjeni i dopuni Pravilnika o položajnim radnim mjestima u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Nadalje, Upravno vijeće razmatralo je i donijelo odluke (17) o davanju prethodne suglasnosti vršitelju dužnosti ravnatelja Zavoda za sklapanje ugovora te donijelo *Odluku o davanju prethodne suglasnosti vršitelju dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za prijenos prava vlasništva na nekretnini u Kninu, Kneza Domagoja 5, s Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na Dom za starije i nemoćne osobe Knin, bez naknade.*

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti priopćenjima upućenim sredstvima javnog priopćavanja (medijima) te objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

V.

OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA

1. RJEŠAVANJE O PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA I DOPLATKA ZA DJECU U UPRAVNOM POSTUPKU

Poslovi rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja odnose se na rješavanje predmeta, odnosno donošenje rješenja kojima se odlučuje o pravima iz mirovinskog osiguranja – tuzemno osiguranje, o pravima iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te o pravima na doplatak za djecu.

Tablica 1 – Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	123695	168356	119935	71,24	69782	58,18	48421
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	95642	117755	95390	81,01	72623	76,13	22365
3.	Doplatak za djecu	239702	243810	239053	98,05	104277	43,62	4757
UKUPNO		459039	529921	454378	85,74	246682	54,29	75543

U tuzemnom osiguranju je u izvještajnom razdoblju u prvom i drugom stupnju na rješavanju bilo ukupno 168 356 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju, u 2016. riješeno je 119 935 zahtjeva ili 71,24%, a neriješen je 48 421 zahtjev ili 28,76%.

U inozemnom osiguranju su u izvještajnom razdoblju u prvom i drugom stupnju podnesena ukupno 95 642 zahtjeva, što je povećanje od 1,16% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupno je na rješavanju bilo 117 755 zahtjeva, od toga ukupno je riješeno 95 390 zahtjeva ili 81,01%. U podatke su uključeni i podaci o zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004 i stavljanje izvan snage potvrde A1 poništavanjem ili ukidanjem.

Tablica 2 – Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj), stanje na dan 31. prosinca 2016.

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	442417	505646	436938	86,41	236622	54,15	68708
2.	Drugi stupanj	16622	24275	17440	71,84	10060	57,68	6835
UKUPNO		459039	529921	454378	85,74	246682	54,29	75543

Tijekom 2016. u Zavodu je na rješavanju bio ukupno 529 921 zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje, doplatka za djecu, matična evidencija, prvi i drugi stupanj), od toga su 70 882 zahtjeva prenesena iz prethodne godine. Ukupno je riješeno 454 378 zahtjeva ili 85,74%. S obzirom na uobičajenu „praksu“ raskida radnog odnosa i odlaska u mirovinu s 30. ili 31. prosinca tekuće godine, u Zavodu se tijekom studenoga i prosinca zaprimi veći broj zahtjeva koje iz objektivnih razloga nije moguće sve riješiti krajem kalendarske godine, što bitno utječe na prikazivanje ukupnog radnog rezultata na kraju izvještajnog razdoblja.

U 2016. u prvom stupnju bilo je ukupno na rješavanju 505 646 zahtjeva (što je na razini 2015. kada je na rješavanju bilo 496 438 zahtjeva). Od toga je 63 229 zahtjeva preneseno iz 2015., a tijekom 2016. zaprimljeno je 442 417 novih zahtjeva. Od ukupnog broja riješena su 43 693 zahtjeva ili 86,41%.

S obzirom na iznimno naglašen socijalno-zaštitni značaj doplatka za djecu, u razdoblju od siječnja do rujna 2016. dio zaposlenih na rješavanju o pravima iz mirovinskog osiguranja privremeno je obavljao i poslove rješavanja zahtjeva za doplatku za djecu kako bi se najveći dio poslova vezanih uz rješavanje novih zahtjeva za priznanje prava na doplatku za djecu i poslove prevođenja prava postojećih korisnika doplatka za djecu od 1. ožujka 2016. mogao obaviti u najkraćem mogućem roku. Navedenom preraspodjelom poslova (uz radnike na poslovima doplatka za djecu uključen je i dio radnika koji rade na poslovima vođenja prvostupanjskog postupka po zahtjevima za ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja) povećana je ažurnost u rješavanju predmeta doplatka za djecu, te je, s obzirom na udio ovih predmeta u ukupnom broju predmeta, i znatno veći ukupan broj riješenih zahtjeva u izvještajnom razdoblju.

U drugom stupnju je tijekom 2016. u Zavodu bilo na rješavanju ukupno 24 275 zahtjeva. Od toga su 7 653 drugostupanjska postupka prenesena iz 2015., a tijekom 2016. zaprimljene su 16 622 nove žalbe. Od ukupnog broja žalbi riješeno je 17 440 ili 71,84%.

Naknadna kontrola i instruktaza

Poslovi kontrole rada i instruktaze područnih službi obavljani su prema Planu rada, u područnim službama i uredima Zavoda kojima je bila potrebna pomoć u rješavanju o pravima u tuzemnom osiguranju i u rješavanju o pravima primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja

Tablica 3 - Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	109574	147437	104627	70,96	60736	58,05	42810
2.	Drugi stupanj	14121	20919	15308	73,18	7046	59,09	5611
	UKUPNO	123695	168356	119935	71,24	69782	58,18	48121

Iz podataka u *Tablici 3* vidi se da je u izvještajnom razdoblju s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine na rješavanju u tuzemnom osiguranju (bez doplatka za djecu) bilo ukupno 168 356 predmeta. Od toga je riješeno 119 935 predmeta ili 71,24%.

Ostala prava iz mirovinskog osiguranja

U izvještajnom razdoblju na rješavanju je (zajedno s neriješenim zahtjevima te vrste iz prethodne godine) bilo ukupno 23 580 prvih i drugih zahtjeva za ostvarivanje ostalih prava iz mirovinskog osiguranja (novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja, pravo na doplatka za pomoć i njegu, ocjena radne sposobnosti radi priznanja prava na profesionalnu rehabilitaciju), od kojih se najveći broj, tj. 23 446 zahtjeva (više od 99%) odnosi na zahtjeve za utvrđivanje postojanja tjelesnog oštećenja, i to, u pravilu, za potrebe ostvarivanja određenih prava koja osiguranici i korisnici ostvaruju izvan Zavoda. Od toga broja je u izvještajnom razdoblju riješeno ukupno 10 221 ili 43,59% zahtjeva.

Rješavanje o pravima u drugom stupnju

Tablica 4 - Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	14121	20919	15308	73,18	9046	59,09	5611
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	1873	2569	1475	57,42	677	45,90	1094
3.	Doplatka za djecu	628	787	657	83,48	337	51,29	130
4.	UKUPNO	16622	24275	17440	71,84	10060	57,68	6835

Tijekom 2016. u Zavodu su se vodila ukupno 24 275 drugostupanjska postupka, u koje su uključeni i postupci prema zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije, kao i mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, a u podatke o doplatku za djecu uključeni su i podaci o žalbama na rješenja o priznanju prava na doplatka za djecu primjenom uredbi Europske unije. Od toga su 7 653 postupka iz prethodne godine, a tijekom izvještajnog razdoblja pokrenuta su ukupno 16 622 nova drugostupanjska postupka. Od ukupnog broja predmeta na drugom stupnju riješeno je 17 440 ili 71,84%, a neriješeno je 28,16% drugostupanjskih predmeta.

Postupanje prema presudama Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova

Presude upravnog suda kojima su uvažene tužbe protiv drugostupanjskih rješenja Zavoda uglavnom su se ravnomjerno odnosile na postupanje u rješavanju zahtjeva o pravima iz ZOMO-a, s tim da je nešto veći broj tužbi bio u vezi s ostvarivanjem prava na invalidsku mirovinu.

Sve presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova kojima je poništeno drugostupanjsko rješenje Zavoda imaju prioritetan status i njihovo žurno rješavanje je uobičajena praksa Zavoda. U tim predmetima, a i u svima drugima u kojima se odmah može postupiti prema sudskoj odluci, žalbe se uvažavaju, a predmeti se ili meritorno rješavaju u Središnjoj službi ili se upućuju u područne službe i područne urede na dopunu postupka i izvršenje presude.

Tablica 5 - Pregled odgovora na tužbe u Zavodu

Red. broj	Postupci	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja	
					Broj	%	Broj	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Odgovori na tužbe (MIO, ME, INZ i DD)	210	1309	1519	1311	86,31	208	13,69

Tijekom 2016. zaprimljeno je ukupno 1 309 novih tužbi na drugostupanjska rješenja Zavoda (ukupno tuzemno osiguranje i rješenja uz primjenu uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te doplatak za djecu). Na rješavanju je bilo ukupno 1 519 pokrenutih upravnih sporova. Od toga je riješeno, tj. dan je odgovor na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu, ukupno 1 311 predmet ili 86,31%.

Medicinsko vještačenje u mirovinskom osiguranju (tuzemno i inozemno, prvi i drugi stupanj)

U skladu sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja¹ svi poslovi vještačenja od 1. siječnja 2015. prešli su u nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Tablica 6 – Pregled medicinskog vještačenja

Red. broj	Postupci	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj zahtjeva koje je HZMO uputio na vještačenje tijekom razdoblja	Ukupno otpremljeno na vještačenje ZOSI-u	Broj zahtjeva koji je ZOSI riješio i vratio HZMO-u do 31.12 2016.		Broj zahtjeva koji su ostali na ZOSI-u na dan 31.12 2016.	
					Broj	%	Broj	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	35614	33632	72798	53684	73,74	19114	26,26
2.	Drugi stupanj	3548	4451	9164	7734	84,40	1430	15,60
3.	UKUPNO	39162	38083	81962	61418	74,93	20544	25,06

¹ Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja - Narodne novine, broj 85/14

Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

U koordinaciji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava i drugim ministarstvima u Zavodu su obavljani sljedeći poslovi:

- sudjelovanje na sastancima Administrativne komisije u Bruxellesu i u radu Stalne međuresorne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava (primjena propisa EU)
- sudjelovanje predstavnika Zavoda na sastancima Ad hoc radne grupe za područje obiteljskih davanja u Bruxellesu
- sudjelovanje u pripremi nota za Administrativnu komisiju (teme: aktivacijske mjere za poticanje zapošljavanja, članak 9. Uredbe 883/2004)
- uređivanje SED-ova (P,R,A i F serija) za potrebe Administrativne komisije
- popunjavanje upitnika koje je dostavilo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava za potrebe Administrativne komisije (Questionnaire on cross border old age, survivors' and invalidity pensions, Questionnaire on the export of family benefits)
- pružanje pravne pomoći Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova i Ministarstvu socijalne politike i mladih očitovanjem na predstavke
- izrada očitovanja na upite mreže SOLVIT (mreža SOLVIT usluga je koju pružaju tijela državne uprave u svim državama članicama EU-a te na Islandu, u Lihtenštajnu i Norveškoj)
- ažuriranje podataka za Međunarodnu organizaciju za socijalnu sigurnost (ISSA) – opis sustava mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu te za MISSOC tablice
- sudjelovanje u radu Radne skupine za reviziju sustava socijalnih naknada u RH u Ministarstvu socijalne politike i mladih
- organizacija i održavanje sastanka s predstavnicima Ministarstva socijalne politike i mladih vezano uz područje obiteljskih davanja.

U okviru poslovanja Zavoda kao tijela za vezu obavljeno je sljedeće:

- u siječnju 2016. sudjelovanje na radnom sastanku u Bugarskoj u sklopu projekta razmjene stručnjaka, a vezano uz implementaciju ESSI sustava
- u travnju 2016. u Zagrebu su održani razgovori tijela za vezu za područje obiteljskih davanja Republike Hrvatske i Republike Slovenije
- u travnju 2016. sudjelovanje na Regionalnom forumu za socijalnu sigurnost za područje Europe u Stockholmu
- u travnju 2016. u Zagrebu su održani razgovori tijela za vezu za područje obiteljskih davanja Republike Hrvatske i SR Njemačke
- u travnju 2016. radni posjet stručnjaka Zavoda njemačkom nositelju mirovinskog osiguranja DVR u Berlinu u sklopu projekta razmjene stručnjaka
- u svibnju 2016. radni posjet posloводства bugarskog nositelja mirovinskog osiguranja Zavodu
- u lipnju 2016. u Ljubljani, u okviru hrvatske delegacije, sudjelovanje na 8. sastanku ravnatelja/direktora zavoda/fondova regije
- u lipnju 2016. sudjelovanje na Međunarodnoj konferenciji Europskog foruma za osiguranje od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u Segoviji i Madridu
- u rujnu 2016. sudjelovanje Sektora na 10. EU kolokviju u Berlinu
- u listopadu 2016. sudjelovanje na radnom sastanku u Beogradu s predstavnicima RFPIO Beograd i Novi Sad vezano uz analizu i rješavanje spornih predmeta preračuna mirovina prema članku 39. Ugovora između Republike Hrvatske i SR Jugoslavije o socijalnom osiguranju
- u listopadu 2016. sudjelovanje na tripartitnom sastanku predstavnika hrvatskog, slovenskog i austrijskog nositelja osiguranja u Beču

- u studenom 2016. sudjelovanje na konferenciji „4. faza industrijske revolucije“ u Beču
- u prosincu 2016. u Berlinu su održani razgovori tijela za vezu za područje mirovinskog osiguranja Republike Hrvatske i SR Njemačke.

Jednako tako, obavljani su i sljedeći poslovi:

- u veljači 2016. u Slavonskom Brodu organizirani su razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u travnju 2016. u Zagrebu i Čakovcu organizirani su razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Austrije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u travnju 2016. radnici Sektora održali su seminar „Uvjeti poslovanja u SR Njemačkoj“ u organizaciji Matice obrtnika u Sisku
- u svibnju 2016. u Zagrebu i Rijeci organizirani su razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Srbije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u svibnju 2016. u Zagrebu i Čakovcu organizirani su razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Slovenije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u svibnju 2016. održani su u Berlinu razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i SR Njemačke s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u rujnu 2016. u Varaždinu i Zagrebu te Beču i Grazu organizirani su razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Austrije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u listopadu 2016. održani su u Sremskoj Mitrovici i Beogradu razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Srbije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u listopadu 2016. održani su u Novom Mestu razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i Republike Slovenije s osiguranicima i korisnicima mirovine
- u listopadu 2016. održani su u Zagrebu i Rijeci razgovorni dani predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja i invalidskog osiguranja Republike Hrvatske i SR Njemačke s osiguranicima i korisnicima mirovine
- pružanje pravne pomoći stranim nositeljima mirovinskog osiguranja, osiguranicima, korisnicima i poslodavcima
- razmjena podataka o činjenici smrti s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Poljska, Slovenija, Srbija i SR Njemačka)
- sudjelovanje u analizi stanja, izradi plana aktivnosti i provedbi aktivnosti u postupcima ponovnog određivanja mirovina primjenom ugovora s državama nastalim na području bivše SFRJ
- izobrazba radnika Zavoda koji rade na poslovima provedbe uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (Split, Dubrovnik, Virovitica, Šibenik)
- pružanje usluga prijevoda medicinske dokumentacije te pružanje pravne pomoći Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- priprema i davanje suglasnosti za izuzeća primjenom članka 16. Uredbe Europske unije br. 883/2004 te davanje suglasnosti na negativna rješenja donesena na zahtjeve za izdavanje potvrde A1
- sudjelovanje Zavoda u obilježavanju Dana Europe (kontinuirane prezentacije i razgovor s građanima)
- administriranje e-adrese hzm-EU@mirovinsko.hr
- sudjelovanje u radu Diplomatske akademije.

Rješavanje zahtjeva

U 2016. na rješavanju su bila ukupno 117 755 zahtjeva (prvi i drugi stupanj u postupcima rješavanja o pravu na mirovinu primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora, određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa EU, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004, stavljanje izvan snage potvrde A1 poništavanjem ili ukidanjem), a od toga je riješeno 95 390 zahtjeva, odnosno 81,01%.

Zaprimljena su 95 642 nova zahtjeva (1,1% više nego u 2015.), i to 93 769 prvostupanjskih i 1 873 drugostupanjska zahtjeva. Od toga su 36 754 zahtjeva za mirovinu (38,4%), 45 569 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa EU (47,6%), a ostalih zahtjeva bilo je 13 319 (14%).

Postupci za priznavanje prava na mirovinu primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju traju znatno duže od postupaka u tuzemnom osiguranju jer je trajanje ovih postupaka uvjetovano i vođenjem, tj. duljinom trajanja postupaka inozemnih nositelja osiguranja.

Pregled rješavanja o pravima u prvom stupnju

U 2016. na rješavanju su bila 56 532 zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i od toga je riješeno 37 237 zahtjeva ili 65,9 %.

Stupanjem Republike Hrvatske u Europsku uniju Zavod je postao nadležan za poslove koji se odnose na primjenu propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti vezano uz ostvarivanje prava na doplatak za djecu te određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika. Tijekom 2016. Zavod je zaprimio 45 569 zahtjeva za izdavanje potvrde A1te je s prenesenim neriješenim zahtjevima iz 2015. (844 zahtjeva) na rješavanju ukupno bilo 46 413 zahtjeva. Od toga je riješeno 45 388 zahtjeva ili 97,79 %. Zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika u pravilu se rješavaju u roku 24 sata.

U 2016. zaprimljen je 3 391 zahtjev za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Iz 2015. ostala su neriješena 2 043 zahtjeva, tako da su tijekom 2016. ukupno bila na rješavanju 5 434 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Od ukupnog broja riješeno je 3 338 ili 61,43%. Budući da je odluku o pravu moguće donijeti tek nakon što Zavod prikupi od inozemnih nadležnih ustanova sve podatke o činjenicama potrebnim za donošenje rješenja, postupak rješavanja o pravu na doplatak za djecu primjenom uredbi EU vrlo često je složen i dugotrajan.

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2016. godine zaprimljene su 1 873 žalbe na rješenja donijeta primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Uz 696 neriješenih žalbi iz 2015., na rješavanju u 2016. godini bilo je ukupno 2 569 žalbi. Riješeno je 1 475 žalbi, što je 57,42% izvršenja. Posebna pozornost u drugostupanjskom postupku se i nadalje posvećuje rješavanju žalbi iz ranijih razdoblja.

U 2016. godini zaprimljeno je 10 žalbi na rješenje o priznanju prava na doplatak za djecu primjenom pravnih propisa EU, a riješeno je devet (9) žalbi.

Tablica 7 – Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj - mirovine	36754	56532	37237	65,87	17366	46,64	19295
2.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU	45569	46413	45388	97,79	44714	98,52	1025
3.	Odstupanje primjenom čl. 16. Uredbe 883/2004	2094	2779	1934	69,59	751	38,83	845
4.	Potvrda A1 stavljena izvan snage poništavanjem ili ukidanjem	9352	9462	9356	98,88	9115	97,42	106
5.	Drugi stupanj	1873	2569	1475	57,42	677	45,90	1094
UKUPNO		95642	117755	95390	81,01	72623	76,13	22365

Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu primjenom uredbi EU (prvi i drugi stupanj)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj EU	3391	5434	3338	61,43	1067	31,97	2096
2.	Drugi stupanj EU	10	13	9	69,23	4	44,44	4
UKUPNO		3401	5447	3347	61,45	1071	32,00	2100

Rješavanje o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2016. na rješavanju su u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine bila ukupno 238 363 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 235 706 zahtjeva ili 98,88%.

Tablica 8 – Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	235683	237589	235058	98,93	2531
2.	Drugi stupanj	618	774	648	83,72	126
UKUPNO		236301	238363	235706	98,88	2657

S obzirom na socijalno-zaštitni karakter ovoga davanja, i dalje se daje poseban prioritet i posebna važnost poslovima provedbe Zakona o doplatku za djecu, što se vidi iz podataka navedenih u *Tablici 8*.

Pregled rješavanja o pravima u prvom stupnju

U izvještajnom razdoblju u prvom stupnju na rješavanju je bilo 237 589 zahtjeva za doplatu za djecu, od toga je 1 906 zahtjeva preneseno iz prethodne godine, a tijekom 2016. podnesena su 235 683 nova zahtjeva. Od toga je riješeno 235 058 zahtjeva ili 98,93%, što pokazuje stalnu ažurnost u rješavanju zahtjeva za doplatu za djecu.

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2016. podneseno je ukupno 618 žalbi na prvostupanjska rješenja Zavoda o doplatku za djecu, a iz prethodnog razdoblja ostalo je neriješeno 156 žalbi te su ukupno na rješavanju bile 774 žalbe. Od toga je riješeno 648 žalbi ili 83,72%.

2. MATIČNA EVIDENCIJA OSIGURANIKA I STAŽ OSIGURANJA KOJI SE RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Na temelju ZOMO-a i Pravilnika o vođenju matične evidencije², Zavod je obvezan voditi matičnu evidenciju o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa i korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja. Tijekom 2016. godine u matičnoj evidenciji bilo je evidentirano 1 440 188 aktivnih osiguranika.

Podaci koji se u matičnoj evidenciji obrađuju odnose se:

- na početak, prestanak i promjene tijekom poslovanja obveznika plaćanja doprinosa
- na početak, prestanak i promjene podataka tijekom osiguranja
- na podatke o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovici osiguranja, naknadi plaće za vrijeme bolovanja iz zdravstvenog osiguranja i stažu osiguranja nakon prestanka zaposlenja
- na promjene podataka o stažu osiguranja i plaći te osnovici osiguranja i naknadi plaće za vrijeme bolovanja iz zdravstvenog osiguranja
- na podatke o invalidima rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju.

Obveznici podnošenja prijave dužni su Zavodu dostavljati podatke za vođenje matične evidencije u zakonom propisanim rokovima.

U prvom stupnju obavljaju se poslovi koji obuhvaćaju kontrolu i obradu prijave na osiguranje, donošenje rješenja o stažu, kontrolu podataka o stažu osiguranja i plaćama osiguranika zaposlenih kod pravnih osoba, utvrđivanje beneficiranog staža, pripremu dokumentacije za snimanje na mikrofilm i korištenje snimljene dokumentacije, izdavanje potvrda osiguranicima i stranim nositeljima osiguranja te kompletiranje spisa s podacima o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovicama osiguranja i naknadama plaće. Kontinuirano se obavljaju i poslovi prikupljanja podataka i ažuriranja Baze

² Pravilnik o vođenju matične evidencije – Narodne novine, br. 157/13, 57/15, 22/15 i 125/15

podataka aktivnih osiguranika vezanih uz razmjenu podataka s REGOS-om, razmjenu podataka s Poreznom upravom te Zavodom za zapošljavanje.

Podaci obrađeni u matičnoj evidenciji Zavoda temeljni su podaci za provedbu mirovinske reforme, a koriste se za vođenje objedinjene banke podataka REGOS-a te za vođenje podataka u Poreznoj upravi. Od pravodobno prikupljenih podataka ovise gotovo sve daljnje aktivnosti u provedbi osiguranja, kao što su priznanje svojstva osiguranika, zaduženje i kontrola doprinosa u Poreznoj upravi, utvrđivanje staža i plaća koje služe za izračun mirovine, pregledi i potvrde o stažu koje se izdaju na zahtjev osiguranika te na zahtjev stranih nositelja osiguranja, kao i podaci za statistiku i druge strateške odluke vezane uz broj aktivnih osiguranika i osnove osiguranja.

Mirovinsko osiguranje

Od 1. siječnja 2015. Zavod vodi očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom na temelju prijave poslodavaca, a podatke iz očevidnika, sa stanjem na zadnji dan u mjesecu, Zavod redovito dostavlja Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Poslodavcima je omogućen uvid u podatke iz očevidnika za njihove radnike.

Nakon donošenja Zakona o poticanju zapošljavanja³ u sustavu matične evidencije provedene su prilagodbe za podršku i provedbu navedenog propisa, a tijekom 2016. obavljani su poslovi utvrđivanja staža osiguranja sezonskih radnika u poljoprivredi te je do 31. prosinca 2016. riješeno 3 108 zahtjeva.

Novim ZOMO-om znatno je unaprijeđen sustav e-prijava i usluga je proširena na sve kategorije obveznika i osiguranika. Omogućeno je automatsko ažuriranje e-prijava u baze Zavoda te je udio e-prijava u ukupnom broju prijava povećan na 83,2%. Jednako tako, Zavod je svojim korisnicima omogućio uvid u osobne podatke, podatke o radnopravnom statusu te izdavanje ERPS potvrda putem sustava e-Građani, a tijekom 2016. putem sustava e-Građani omogućio je izdavanje potvrde o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku.

Tijekom 2016. redovito su se obrađivale sve vrste različitih prijava koje se odnose na osiguranje. Prijavno-odjavni podaci obrađeni su u matičnoj evidenciji u propisanim rokovima, a obuhvat prijava o stažu i plaći bio je jedan od prioritetnih poslova matične evidencije.

Prosječni obuhvat prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći za zaposlene radnike u odnosu na prijave na osiguranje je 97% za razdoblje od 1970. do 2015. Problem predstavlja velik broj obveznika koji nisu poštovali propisane rokove za dostavu prijava MPP-1 i nisu uspostavljali propisane evidencije iz područja rada, a nepravodobne statusne promjene na trgovačkim sudovima otežavaju Zavodu obavljanje propisanih kontrola. I dalje je prisutan problem u vezi sa stečajnim postupcima i pohranjivanjem dokumentacije nakon okončanog stečaja jer zbog nedostatka prostora državni arhivi nisu u mogućnosti preuzimati radnopravnu dokumentaciju, što objektivno stvara probleme u održavanju ažurnosti Banke podataka osiguranika. Znatan problem u prikupljanju podataka predstavlja i nedostupnost obveznika i dokumentacije radi kontrole. Tijekom 2016. u postupcima kontrole utvrđeno je da je za 1 518 obveznika dokumentacija trajno nedostupna.

³ Zakon o poticanju zapošljavanja - Narodne novine, br. 57/12 i 120/12

Nastavljeno je s provedbom mjera za postizanje ažurnosti Zavoda, u okviru kojih se prikupljaju nedostajuće prijave. Od siječnja do prosinca 2016. prikupljeno je 43 514 prijava MPP-1 za razdoblje 1970-2002.

Tijekom 2016. preuzimani su podaci o plaći/osnovici/naknadi s novog Obrasca JOPPD radi izvođenja podataka za ostvarivanje prava. Izvedeni su podaci o stažu osiguranja i osnovicama za 2015. godinu za radnike zaposlene kod pravnih i fizičkih osoba s obuhvatom od 95,8%.

U okviru nadležnosti Zavoda u obavljanju kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, redovitom kontrolom je obuhvaćeno 1 931 947 osiguranika zaposlenih kod 18 955 obveznika pravnih i fizičkih osoba te su izrađena 22 602 zapisnika o obavljenoj kontroli. Od ukupnog broja zapisnika, 1 848 zapisnika dostavljeno je Poreznoj upravi na daljnju nadležnost zbog utvrđenih nepravilnosti. U postupcima kontrole izvedeno/prikupljeno je 826 270 prijava MPP-1, odnosno 25 403 prijave o promjeni podataka o stažu osiguranja i plaći.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su se provodili postupci donošenja rješenja o utvrđivanju svojstva osiguranika i prijavno-odjavni podaci. Tijekom 2016. riješena su ukupno 5 753 zahtjeva za utvrđivanje staža te 5 704 zahtjeva za utvrđivanje svojstva osiguranika. Rješenja o stjecanju svojstva osiguranika za samostalne obveznike donosili su se u slučajevima kada je Zavod pokrenuo postupak po službenoj dužnosti.

U okviru poslova matične evidencije redovito su se obavljali i poslovi kompletiranja podataka u područnim službama i uredima. Kompletiranje se obavljalo za potrebe tuzemnog osiguranja i za potrebe postupka inozemnog nositelja osiguranja, u vezi sa zahtjevima za priznanje prava na mirovinu ili u povodu zahtjeva stranih nositelja osiguranja za izdavanje potvrda o navršenom stažu osiguranja u Republici Hrvatskoj. Također, obavljali su se i poslovi kompletiranja podataka u povodu obavijesti osiguranika o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu odnosno prijevremenu starosnu mirovinu te je tijekom 2016. zaprimljeno 21 647 zahtjeva (obavijesti), a riješeno je 16 765 zahtjeva.

Također je u nadležnosti odjela matične evidencije područnih službi/ureda tijekom 2016. izdano ukupno 80 898 ovršnih potvrda, 12 755 drugih potvrda koje se izdaju u nadležnosti matične evidencije i 730 517 potvrda o radnopravnom statusu osiguranika, od toga je 124 925 potvrda izdano u elektroničkom obliku.

Osiguranici-poljoprivrednici

Na dan 31. prosinca 2016. u matičnoj evidenciji bila su evidentirana 19 633 osiguranika poljoprivrednika, što potvrđuje nastavak trenda kontinuiranog pada broja ove kategorije osiguranika. Primjerice, tijekom 2006. godine bilo je evidentirano 43 219 osiguranika poljoprivrednika, tijekom 2010. 31 703 osiguranika, a tijekom 2015. bilo je evidentirano 20 818 osiguranika poljoprivrednika.

Osiguranici-obrtnici

U Bazi podataka osiguranika na dan 31. prosinca 2016. evidentirano je 56 558 aktivnih osiguranika obrtnika. I za ovu kategoriju osiguranika uočava se trend smanjivanja broja osiguranika te je primjerice 2006. bilo 82 736 osiguranika obrtnika, tijekom 2010. godine 70 616 osiguranika obrtnika, a tijekom 2015. bilo je evidentirano 57 696 osiguranika obrtnika.

Samostalne profesionalne djelatnosti i ostale kategorije osiguranika

Na dan 31. prosinca 2016. evidentirana su 20 383 aktivna osiguranika samostalnih profesionalnih djelatnosti, 172 osiguranika zaposlenih u međunarodnim organizacijama u inozemstvu i hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu, u produženom osiguranju bilo je 6 169 osiguranika te su i za ove kategorije osiguranika obrađivane različite prijave i provedeni postupci utvrđivanja stjecanja odnosno prestanka svojstva osiguranika.

Poslovi staža osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

Stož osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem utvrđen je zakonom i drugim općim aktima, a njegova primjena uvjetovana je osobitostima poslova, odnosno njihovom težinom i štetnim utjecajima za zdravlje i radnu sposobnost radnika, uz uvjet da se ti utjecaji ne mogu otkloniti primjenom zaštitnih mjera. Institut beneficiranog staža u svojoj je suštini preventivni institut zbog toga što omogućava stjecanje prava na starosnu mirovinu radnicima kod kojih bi zbog težine i štetnosti radnog mjesta odnosno zbog nemogućnosti obavljanja profesionalne djelatnosti, s navršenim određenim godinama života, nastupio potpuni i trajni gubitak sposobnosti za rad.

Nakon donošenja Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem⁴ uočena je pojava da se povećani staž za pojedine kategorije osiguranika (primjerice vatrogasci, pirotehničari) rješava donošenjem posebnih zakonskih propisa. Prisutni su i određeni problemi vezani uz primjenu, odnosno tumačenje uvjeta iz članka 4. Zakona koji se odnose na primjenu općih i posebnih mjera zaštite na radu, odnosno tehničko-tehnološka primjena pravnih propisa koji se odnose na staž osiguranja s povećanim trajanjem. Tijekom 2016. Zavod je sudjelovao u aktivnostima u okviru Ministarstva rada i mirovinskoga sustava koje se odnose na izradu novog zakonskog propisa, kojim bi se redefinirala radna mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem.

Rješavanje zahtjeva u drugom stupnju

U 2016. u drugostupanjskim postupcima u matičnoj evidenciji riješena su 1 033 predmeta, a u postupku revizije predmeta o priznatom svojstvu odnosno stažu, koja se obavljala u skladu s člankom 136. ZOMO-a, riješena su ukupno 6 934 predmeta.

⁴ Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem - Narodne novine, broj 71/99

3. IMOVINSKOPRAVNO POSLOVANJE

Imovinskopravno poslovanje Zavoda obuhvaća rješavanje predmeta naknade štete u vezi s ozljedama na radu i izvan rada, naplatu nepripadnih isplata mirovinskih primanja (stjecanja bez osnove), naplatu doprinosa, raskida ugovora i povrata neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada i djece sa smetnjama u psihičkom ili fizičkom razvoju, zastupanje Zavoda u predmetima koji se vode protiv Zavoda (tzv. pasivni sporovi), pružanje pravne pomoći stranim nositeljima osiguranja i postupke u vezi s otpustom iz državljanstva Republike Hrvatske.

U predmetima naknade štete u vezi s ozljedama na radu i izvan rada rješavaju se odštetni zahtjevi, odnosno tužbe prema odgovornima (osiguravajućim društvima, poslodavcima, fizičkim osobama) za štetu nanесenu Zavodu isplatom na teret mirovinskog osiguranja, i to invalidske i obiteljske mirovine te naknade za tjelesno oštećenje kada je invalidnost ili smrt osiguranika nastala štetnom radnjom treće osobe (npr. ozljeda na radu, prometna nesreća i sl.).

U predmetima naknade štete s inozemnom oznakom (INZ) rješavaju se odštetni zahtjevi uz postojanje inozemnog elementa, tj. kada je ozljeda nastala u inozemstvu ili ju je u Republici Hrvatskoj uzrokovao strani državljanin – osiguranik inozemnog osiguravajućeg društva. Odštetni zahtjev tada se podnosi izravno stranom osiguravajućem društvu ili poslodavcu, odnosno Hrvatskom uredu za osiguranje ili nekom hrvatskom osiguravajućem društvu (ovisno o Zakonu o osiguranju).

Na temelju propisa iz mirovinskog osiguranja Zavod ima pravo naplatiti štetu nastalu *nepripadnom isplatom svih mirovinskih primanja osiguranika* – korisnika, a nastoji se naplatiti, prije svega, u mirnom postupku izvansudskim putem te u slučaju neuspjeha podnošenjem tužbe sudu.

U skupinu pasivnih sporova koji se vode protiv Zavoda spadaju sporovi zbog neisplaćenih mirovina za vrijeme ratnih zbivanja na okupiranim područjima Republike Hrvatske, sporovi radi isplate mirovina neisplaćenih zbog prekida platnog prometa s republikama bivše Jugoslavije, sporovi u vezi s isplatom mirovina zbog neusklađenosti mirovina prema Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998., sporovi zbog isplate razlike mirovine hrvatskim braniteljima, sporovi zbog isplate mirovine pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane, radni sporovi i drugi sporovi u kojima je Zavod tužena strana.

U 2016. Zavod je u predmetima naknade štete i nepripadnih isplata naplatio iznos od 53.158.515,41 kn.

Tablica 9 - Pregled imovinskopravnog poslovanja

Redni broj	VRSTE POSTUPAKA	Broj primljenih predmeta tijekom godine	Ukupno predmeta na rješavanju u godini	Ukupno riješeno		Ukupno predmeta na rješavanju krajem godine
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Naknada štete	1 687	2 272	1 773	78,04	499
2.	Nepripadne isplate - preplate MIO i DD	8 511	10 605	7 910	74,59	2 695
3.	Pasivni i ostali sporovi	263	614	556	90,55	58
UKUPNO		10 461	13 491	10 239	75,90	3 252

Specifičnosti imovinskopravnog poslovanja

Predmeti koje vode stručne službe Zavoda u većem broju slučajeva vrlo su složeni i rješavaju se u više faza unutar Zavoda i na sudovima. Postupci naplate tražbina često su dugotrajni jer njihovo rješavanje ovisi o opterećenosti sudova i drugih državnih tijela, o mogućnostima naplate iz imovine dužnika, a na koje okolnosti Zavod u pravilu ne može utjecati. Zbog navedene specifičnosti imovinskopravnog poslovanja i trajanja postupka, u *Tablici 9* prikazan je broj zaprimljenih i broj riješenih predmeta u tekućoj godini. Napominje se da se za naknadu štete rjeđe vode postupci u kojima se naplaćuje ukupna svota štete odjednom, kao kapitalizirana šteta. Potraživanja Zavoda s osnove naknade štete naplaćuju se, u pravilu, sukcesivno kao svota stvarne štete prema isplatama pojedinih mirovinskih davanja koja se odnose na određeno razdoblje (npr. kalendarska godina), sve dok korisnik ostvaruje pravo na mirovinu ili drugo mirovinsko davanje. U takvim predmetima za buduća dospjela potraživanja Zavod ponovno pokreće postupak naknade štete te se u izvješću također prikazuju i predmeti u kojim je ponovno aktiviran postupak naknade štete za određeno razdoblje.

4. JAVNOST RADA ZAVODA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Javnost rada Zavoda, uređena Zakonom i Statutom Zavoda, osigurava se obvezom izvješćivanja Hrvatskog sabora, osiguranika i korisnika prava o radu Zavoda te dostupnošću podataka sredstvima javnog priopćavanja i objavom Statuta i općih akata Zavoda u Narodnim novinama. Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2016. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničkom poštom, objavu podataka i informacija u Narodnim novinama, publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda, rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavješćavanje radnika Zavoda obavljalo se preko oglasnih ploča i dostupnošću informacija preko intranetske mreže Zavoda i sl.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je javnosti davao priopćenja o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu njegovih tijela te o radu stručne službe. U 2016. poslana su 33 priopćenja za medije te je odgovoreno na 100 (pisanih) upita novinara. Na svakodnevne upite iz medija odgovaralo se isti ili sljedeći dan, odnosno prema traženju, organizirani su nastupi čelnika i stručnjaka iz Zavoda u medijima, itd. Medijski su promovirane značajnije aktivnosti Zavoda, kao što je pojačana kampanja *Elektroničke usluge Zavoda i prethodno utvrđivanje staža* (dva puta godišnje), te druge aktivnosti i događanja u Zavodu. Medijske objave pratile su se radi bolje pripreme tema važnih za javnost te zbog ocjene medijske uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti. Prema analizama u 2016. postignut je pozitivan medijski (PR) učinak Zavoda.

Posebne medijske i informativne aktivnosti (nastupi na radiju i televiziji, sudjelovanje na okruglim stolovima i posebnim skupovima), tzv. obavijesne kampanje vodile su se, prema potrebi, u 2016. godini.

Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. putem infotelefona, internetske stranice Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. Putem *infotelefona* (dostupni svakog radnog dana u vremenu od 8 do 16 sati) u 2016. preuzeto je 30 075 poziva. Na najveći broj pitanja odgovoreno je u izravnom kontaktu telefonom, a kada je trebalo provjeriti i utvrditi činjenično stanje, odgovoreno je u kratkom roku. Najveći broj upita bio je u vezi s korištenjem elektroničkih usluga Zavoda (e-prijave), ostvarivanjem prava na doplatak za djecu (potrebna dokumentacija, visina cenzusa) te u vezi s problematikom isplate mirovina (provjera ustega na kredite, alimentacije i osobito provedba ovrha, doprinosi za zdravstveno osiguranje, visina poreza i prireza i sl.).

Na *internetskoj stranici* Zavoda, kao jednom od značajnih načina informiranja, preko koje se najšira javnost informira o radu Zavoda te o aktualnim događajima vezanim uz mirovinsko osiguranje i doplatak za djecu, objavljuju se osnovne informacije i podaci o Zavodu te pružaju usluge web-servisa korisnicima koji posjeduju korisničko ime i lozinku (vjerodajnice e-Pass).

U 2016. internetsku stranicu Zavoda posjetilo je 3 301 446 posjetitelja, što je u odnosu na 2015. (u kojoj je bilo 3 037 554 posjeta) više za 263 892 posjeta. Uz Korisničke stranice, najzanimljivije rubrike bile su: Doplatak za djecu, Kada mogu u mirovinu, Tiskanice, Najčešća pitanja, Podnošenje zahtjeva, Prava iz mirovinskog osiguranja te Kontakti.

Otvaranjem profila Zavoda na Facebooku i Twitteru, rad Zavoda mogao se pratiti i preko društvenih mreža. U rubrici Pitanja, elektroničkim putem (e-mail) u 2016. odgovoreno je na 7 495 pitanja. Najveći broj pitanja odnosio se na ostvarivanje prava na doplatak za djecu korisnika koji i dalje ostvaruju pravo na doplatak za djecu te korisnika koji prvi put podnose zahtjev. Nadalje, pitanja su se odnosila na ostvarivanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu te primjenu odredbi ZOMO-a.

Pisanim putem odgovaralo se na *predstavke i pritužbe* te na *zahtjeve za pristup informacijama*.

U 2016. zaprimljeno je ukupno 139 predstavki (u 2015. bilo ih je 108). Najveći broj predstavki bio je upućen zbog nezadovoljstva ocjenom radne sposobnosti, zatim u vezi s matičnom evidencijom (nedostajući podaci za osiguranike koji namjeravaju podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava na mirovinu, nemogućnost kompletiranja podataka o stažu i plaći koji nedostaju iz ranijih razdoblja) te u vezi s produljenjem uvjeta životne dobi i mirovinskog staža za ostvarivanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu. Sve predstavke i pritužbe obrađene su u skladu sa zakonskim propisima, a odgovori su dani pisano i usmeno.

Zavodu je u 2016. bilo podneseno i riješeno 35 *zahtjeva prema Zakonu o pravu na pristup informacijama*. Najveći broj zahtjeva odnosio se na traženje informacije vezano uz stanje, odnosno rješavanje konkretnog mirovinskog predmeta. Svi zahtjevi obrađeni su, a odgovori su dani na način i u roku (15 dana) utvrđenim Zakonom.

U ostvarivanju javnosti rada, važno mjesto i u 2016. godini imalo je *izdavanje stručno-informativnih publikacija* Zavoda, u sklopu kojih su kao digitalna publikacija redovito izdavane *Statističke informacije HZMO* (tromjesečno) te *Novosti-Newsletter HZMO* (mjesečno). Također, redovito je objavljivan i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO* u *Hrvatskom umirovljeničkom listu* i *info.HZMO* u publikaciji *SUH*. Za potrebe informiranja radnika Zavoda objavljujane su obavijesti na intranetskim stranicama Zavoda. Izrađeno je 19 informativnih brošura iz različitih područja rada Zavoda, koje su dostupne (kao i drugi promotivni materijal Zavoda) na infošalterima u područnim službama/uredima i Središnjoj službi te na internetskoj stranici Zavoda.

U 2016. u Zavodu se pridavala velika pozornost unaprjeđivanju javnosti rada i odnosa Zavoda s javnošću. Osobita pozornost usmjeravala se na približavanje rada Zavoda osiguranicima, korisnicima prava i medijima, odnosno ukupnoj javnosti, osiguravanjem dostupnosti aktualnih i traženih informacija na više načina, a najčešće: izravnim kontaktom s osiguranicima i korisnicima, preko internetskih stranica, web-servisima, od kojih je najznačajniji, već niz godina, onaj koji pruža mogućnost besplatnog informativnog izračuna svote mirovine, izdavanjem stručno-informativnih publikacija te brošura i letaka. Sve navedene aktivnosti provodile su se i u 2016. godini radi postizanja pozitivne slike o radu Zavoda u javnosti i percepcije Zavoda kao moderne javne ustanove na usluzi građanima.

VI. FINANCIJSKO POSLOVANJE

1. FINANCIJSKO POSLOVANJE ZAVODA

Poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016. odvijalo se u skladu s Financijskim planom Zavoda za 2016. godinu¹, koji je sastavni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016.² te u skladu s preraspodjelom sredstava na temelju Suglasnosti ministra financija od 19. srpnja 2016. te 29. i 30. prosinca 2016.

U Izvješću o financijskom poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016. godinu prikazani su prihodi koji su sastavni dio prihoda proračuna i rashodi Zavoda unutar Razdjela 086 Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava - Glava 20. Prihodi Zavoda uplaćuju se na račun državnog proračuna, odnosno rashodi se izvršavaju s računa državnog proračuna.

Financijsko poslovanje Zavoda za 2016. godinu odvijalo se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o proračunu³
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna za 2016. godinu⁴
- Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu⁵
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu⁶.

PRIHODI I RASHODI ZAVODA

Ukupni prihodi Zavoda za 2016. ostvareni su u iznosu od 38.710.485.557 kn, a ukupni rashodi u iznosu od 38.682.733.256 kn. Višak prihoda i primitaka iznosi 27.752.301 kn.

U *Tablici 1* prikazani su podaci o ostvarenim приходima i izvršenim rashodima za 2016. i 2015. godini.

¹ *Financijski plan Zavoda za 2016. godinu – Narodne novine, br. 109/15, 26/16 i 111/16*

² *Državni proračun Republike Hrvatske za 2016. godinu – Narodne novine, br. 109/15, 26/16 i 111/16*

³ *Zakon o proračunu - Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15*

⁴ *Zakon o izvršavanju Državnog proračuna za 2016. godinu - Narodne novine, br. 109/15, 26/16 i 111/16*

⁵ *Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu - Narodne novine, br. 3/15, 93/15 i 135/15*

⁶ *Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu - Narodne novine, br. 124/14 i 115/15*

Tablica 1 - Prihodi i rashodi Zavoda za 2016. i 2015.

	Ostvarenje za 2016.	Struktura ostvarenja u %	Ostvarenje za 2015.	Indeks Ostv.2016 Ostv.2015.
0	1	2	3	4(1/3)
PRIHODI				
1. Prihodi iz proračuna	38.677.583.927	99,92	38.501.176.808	100,5
- od doprinosa za mirovinsko osiguranje	20.298.162.151	52,44	20.798.065.064*	97,6
- opći prihodi i primici proračuna	18.379.421.776	47,48	17.703.111.744	103,8
2. Vlastiti prihodi	3.185.857	0,01	2.551.119	124,9
3. Pomoći EU	28.130	0,00	23.429	120,1
4. Ostale pomoći	1.415.097	0,00	11.388	-
5. Ostali prihodi za posebne namjene	28.272.546	0,07	183.277.865	15,4
UKUPNI PRIHODI (1.- 3.)	38.710.485.557	100,00	38.687.040.609	100,1
RASHODI				
1. Mirovine i mirovinska primanja	36.805.261.849	95,15	36.682.068.522	100,3
2. Financijski rashodi	35.478.849	0,09	39.588.343	89,6
3. Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika	8.748.973	0,02	9.508.790	92,0
4. Ostali rashodi	74.860	0,00	67.850	110,3
5. Doplati za djecu	1.479.591.693	3,82	1.588.373.322	93,2
6. Izdaci	970.366	0,00	0	-
7. Rashodi za zaposlene	264.497.409	0,68	267.561.116	98,9
8. Materijalni rashodi	78.579.930	0,20	85.424.804	92,0
9. Nabava nefinancijske imovine	9.529.327	0,02	10.759.488	88,6
UKUPNI RASHODI (1.- 8.)	38.682.733.256	100,00	38.683.352.235	100,0
Višak prihoda i primitaka	27.752.301		3.688.374	
Višak prihoda i primitaka - preneseni	23.638.182		20.555.487	
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	51.390.483		24.243.861	

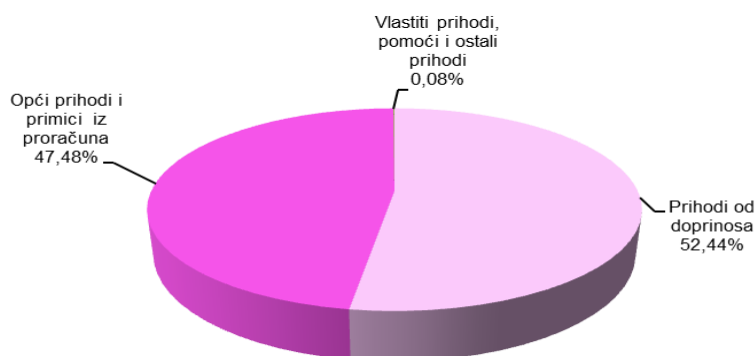
* U ostvarenju za 2015. uključeni su prihodi od doprinosa povučeni iz II. u I. mirovinski stup u iznosu od 1.265.116.283 kn.

1. Prihodi

Ukupni prihodi mirovinskog osiguranja za 2016. godinu ostvareni su u iznosu od 38.710.485.557 kn i namijenjeni su financiranju sustava mirovinskog osiguranja. U odnosu na 2015. godinu veći su za 0,1%.

Prihodi mirovinskog osiguranja odnose se na doprinose za obvezno mirovinsko osiguranje, opće prihode i primitke proračuna, vlastite prihode, pomoći EU, ostale pomoći i ostale prihode za posebne namjene.

Slika 1 - Struktura ostvarenih prihoda

Prihodi iz proračuna ostvareni su u iznosu od 38.677.583.927 kn i odnose se na prihode od doprinosa za mirovinsko osiguranje u iznosu od 20.298.162.151 kn te opće prihode i primitke iz proračuna u iznosu od 18.379.421.776 kn.

- Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje* na temelju generacijske solidarnosti ostvareni su u iznosu od 20.298.162.151 kn i čine 52,44% ukupnih prihoda. Doprinosima se financiraju mirovine, novčane naknade i druga primanja iz mirovinskog osiguranja na temelju stečenih prava, troškovi provedbe osiguranja i troškovi administracije Zavoda. U odnosu na 2015. prihodi od doprinosa manji su za 499.902.913 kn ili 2,4% zbog povlačenja sredstava iz II. u I. mirovinski stup za osiguranike s beneficiranim stažem, te u mjesecu studenome 2015. u iznosu od 1.265.116.283 kn, u skladu s Uredbom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima.⁷ Prihodi od doprinosa u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu bez povučenih sredstava iz II. mirovinskog stupa veći su za 765.213.370 kn ili 3,9%.

U *Tablici 2* prikazani su podaci o prihodima od doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za 2016. i 2015. godinu

Tablica 2 - Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za 2016. i 2015. godinu

VRSTA PRIHODA	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2015.	<i>u kn</i>
			Indeks 2016. 2015.
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3(1/2)</i>
Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje	20.298.162.151	20.798.065.064	97,6
Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje bez povučenih sredstava iz II. mirovinskog stupa	20.298.162.151	19.532.948.781	103,9

- Općim prihodima iz proračuna* financira se dio obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovina pod povoljnijim uvjetima prema posebnim propisima, dodaci odnosno povećanje mirovina prema posebnim zakonima koji uređuju ta prava, nedostatak prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, nedostatak prihoda po osnovi smanjene stope doprinosa za poljoprivrednike, doprinosi za osiguranike iz čl. 14. i čl. 27. st. 6. ZOMO-a, sve u skladu s čl. 155. ZOMO-a, te doplatak za djecu. Ostvareni su u iznosu od 18.379.421.776 kn i čine 47,48% ukupnih prihoda. U odnosu na 2015. godinu veći su za 676.310.032 kn ili 3,8% zbog manje ostvarenih prihoda od doprinosa.

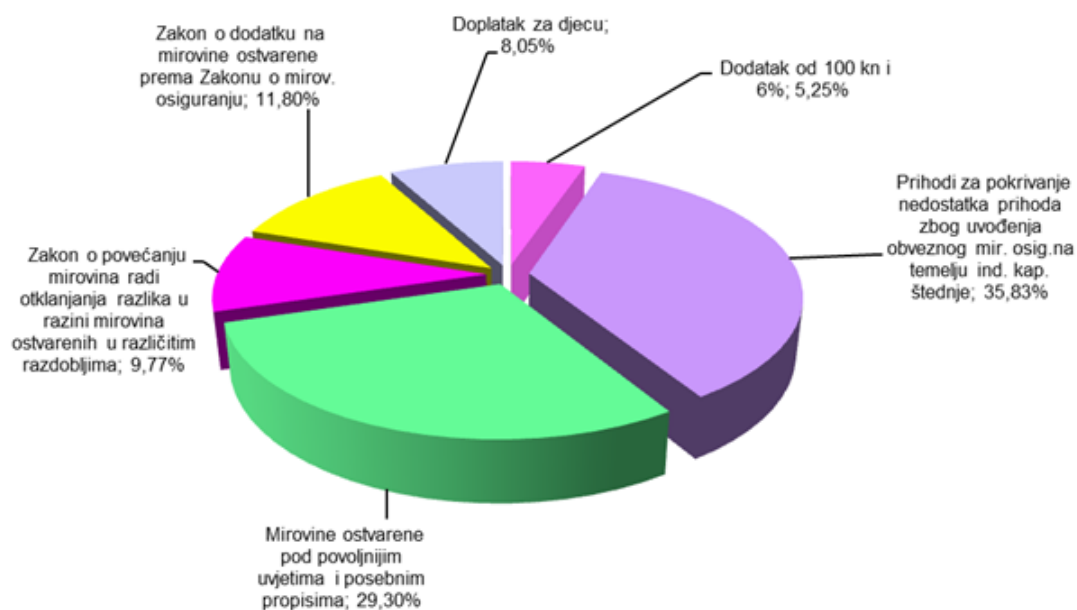
⁷ Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima - Narodne novine, br. 93/15

U Tablici 3 prikazana je struktura općih prihoda iz proračuna za 2016. i 2015. godinu.

Tablica 3 – Opći prihodi iz proračuna za 2016. i 2015.

	Ostvarenje 2016.	Struktura 2016. u %	Ostvarenje 2015.	Struktura 2015. u %	Indeks 2016. 2015.
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5(1/3)</i>
1. Dodatak od 100 kn i 6%	965.406.179	5,25	1.032.025.359	5,83	93,5
2. Prihodi za pokrivanje nedostatka prihoda radi uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje	6.585.067.404	35,83	5.150.440.715	29,09	127,9
3. Mirovine ostvarene pod povoljnijim uvjetima i posebnim propisima	5.385.245.070	29,30	6.056.839.638	34,21	88,9
4. Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima	1.795.735.254	9,77	1.889.371.969	10,67	95,0
5. Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	2.168.376.176	11,80	1.986.060.741	11,22	109,2
6. Doplatka za djecu	1.479.591.693	8,05	1.588.373.322	8,97	93,2
UKUPNO (1. - 6.)	18.379.421.776	100,00	17.703.111.744	100,00	103,8

Slika 2 – Struktura općih prihoda iz proračuna

Ad 1) Ostvareni prihodi za *dodatak od 100 kn i 6%* smanjeni su u odnosu na prethodnu godinu zbog manjeg broja korisnika. Dodatak se isplaćuje u skladu sa Zakonom o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina⁸ i prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju⁹, a odnosi se na dug umirovljenicima za razdoblje od 1. rujna 1993. do 30. lipnja 1998.

⁸ Zakon o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina - Narodne novine, broj 102/98

⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, broj 30/04

Ad 2) Ostvareni prihodi za *pokrivanje nedostatka prihoda radi uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje* povećani su u odnosu na prethodnu godinu zbog navedenog povlačenja sredstava iz II. u I. mirovinski stup u 2015. godini (obrazloženje u točki 1.).

Ad 3) Ostvareni prihodi za *mirovine ostvarene pod povoljnijim uvjetima i posebnim propisima* smanjeni su zbog razdvajanja mirovina hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na dio mirovine ostvarene prema posebnom propisu i dio mirovine ostvarene prema općem propisu. Navedeno razdvajanje primjenjuje se od 1. srpnja 2015.

Ad 4) Ostvareni prihodi za povećanje *mirovina radi otklanjanja razlika u razinama mirovina ostvarenih u različitim razdobljima* smanjeni su zbog manjeg broja korisnika. Navedeno povećanje mirovina isplaćuje se u skladu sa Zakonom o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima¹⁰, a odnosi se na mirovine koje su ostvarene do 31. prosinca 1998.

Ad 5) Ostvareni prihodi za dodatak koji se isplaćuje u skladu sa *Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju*¹¹ veći su za 9,2% u odnosu na prethodnu godinu zbog porasta broja novih korisnika kojima je pravo na mirovinu priznato od 1. siječnja 1999.

Ad 6) Prihodi za *doplatak za djecu* u odnosu na prethodnu godinu manji su za 6,8% zbog smanjenog broja korisnika i broja djece u 2016. godini.

Vlastiti prihodi ostvareni su u iznosu od 3.185.857 kn, a u odnosu na 2015. veći su za 24,9% i odnose se na prihode od zakupnina poslovnih prostora koji su u vlasništvu Zavoda.

Pomoći EU ostvarene su u iznosu od 28.130 kn, a odnose se na refundaciju troškova za službena putovanja radnika Zavoda od institucija i tijela EU.

Ostale pomoći ostvarene su u iznosu od 1.415.097 kn, a odnose se na prihode za obvezne doprinose za polaznike stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Ostali prihodi za posebne namjene ostvareni su u iznosu od 28.272.546 kn i čine 0,07% ukupnih prihoda, od toga se 27.964.671 kn odnosi na prihod koji je ostvaren uplatama nositelja mirovinskog osiguranja u državama nastalim na području bivše Jugoslavije u povodu odštetnog zahtjeva koji je Zavod prema tim nositeljima postavio u postupku preračuna mirovina primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju s tim državama, a koji je Odlukom Vlade od 12. listopada 2016. namijenjen za isplatu neisplaćenih svota mirovina primjenom Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji. Iznos od 307.875 kn odnosi se na prihode od povrata neisplaćenih sredstava korisnicima jednokratnog novčanog primanja iz sredstava Umirovljeničkog fonda, koji svoje pravo na isplatu zbog nekog razloga nisu realizirali, npr. nije isplaćeno zbog smrti korisnika, netočne adrese ili podatka o računu, OIB-u ili dr.

¹⁰ Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima - Narodne novine, broj 127/00

¹¹ Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, broj 79/07

Ostali prihodi za posebne namjene manji su za 84,6% u odnosu na prethodnu godinu zbog prihoda doznačenog u 2015. godini za isplatu jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovinskih primanja u iznosu od 180.000.000 kn.

2. Rashodi

Ukupni rashodi za 2016. godinu ostvareni su u iznosu od 38.682.733.256 kn i ostali su na razini ukupnih rashoda ostvarenih za 2015. godinu.

Mirovine i mirovinska primanja

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 36.805.261.849 kn, što čini 95,15% ukupnih rashoda. U odnosu na 2015. veći su za 0,3%.

U 2016. godini mirovine i mirovinska primanja ostvarena prema općem propisu redovitim su usklađivanjem povećana za 0,81%, i to od 1. siječnja za 0,46% i od 1. srpnja za 0,35%.

Financijski rashodi

Financijski rashodi za 2016. godinu iznosili su 35.478.849 kn, od toga se 34.576.572 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina, a 902.277 kn su ostali financijski rashodi Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove). U strukturi ukupnih rashoda, financijski rashodi čine 0,09%. U odnosu na 2015. godinu manji su za 10,4% jer je smanjen broj korisnika kojima se mirovina isplaćuje preko pošte.

Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika

Obvezno osiguranje pojedinih kategorija osiguranika (II. stup) ostvareno je u iznosu od 8.748.973 kn, a u odnosu na 2015. manje je za 8,0% zbog manjeg broja korisnika. U strukturi ukupnih rashoda čini 0,02%.

Ostali rashodi

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 74.860 kn, od toga se 71.860 kn odnosi na školarine prema Planu školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog osposobljavanja radnika Zavoda, a preostalo na naknadu štete pravnim i fizičkim osobama.

Doplatak za djecu

Rashodi za doplatak za djecu za 2016. iznosili su 1.479.591.693 kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 3,82%. U odnosu na 2015. manji su za 6,8% jer je smanjen broj korisnika i broj djece u 2016. godini.

Izdaci

Izdatak u iznosu od 970.366 kn odnosi se na otplatu glavnice prema ugovoru o financijskom lizingu za informatičku opremu nabavljenu u 2015. godini.

3. Rashodi poslovanja

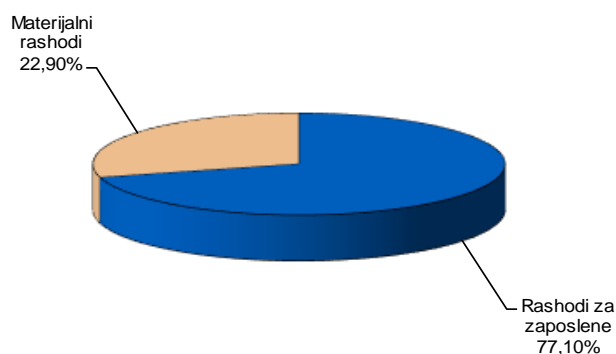
U *Tablici 4* prikazani su rashodi poslovanja za 2016. i 2015. godinu.

Tablica 4 - Rashodi poslovanja za 2016. i 2015.

<i>u kn</i>					
Redni broj	Vrsta rashoda	Ostvarenje 2016.	Struktura u %	Ostvarenje 2015.	Indeks $\frac{\text{Ostv.2016.}}{\text{Ostv.2015.}}$
0	1	2	3	4	5(2/4)
	RASHODI POSLOVANJA	343.077.339	100,00	352.985.920	97,2
1.	Rashodi za zaposlene	264.497.409	77,10	267.561.116	98,9
2.	Materijalni rashodi	78.579.930	22,90	85.424.804	92,0

Rashodi poslovanja (rashodi za zaposlene i materijalni rashodi) za 2016. godinu iznosili su 343.077.339 kn, a u odnosu na 2015. manji su za 2,8%.

Slika 3 - Struktura rashoda poslovanja

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2016. iznosili su 264.497.409 kn, odnosno 0,68% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2015. manji su za 1,1%.

Rashodi za bruto plaće manji su za 2,6% zbog smanjenog prosječnog broja zaposlenih za 81 u odnosu na 2015. Ostali rashodi za zaposlene veći su za 55,4% u odnosu na 2015. godinu zbog isplate regresa za korištenje godišnjih odmora, u skladu s Dodatkom III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike od 28. srpnja 2016. i isplaćene prigodne nagrade za božićne blagdane (božićnice), u skladu s Obavijesti Ministarstva financija od 20. prosinca 2016. godine. Rashodi za doprinose na plaće smanjeni su za 3,4% zbog smanjenih rashoda za bruto plaće.

U 2016. godini plaće su se radnicima Zavoda isplaćivale u skladu s Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u HZMO-u, Zakonom o plaćama u javnim službama¹², Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama¹³, Pravilnikom o radu¹⁴, Kolektivnim ugovorom za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje¹⁵ i Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁶.

U *Tablici 5* prikazani su podaci o rashodima za zaposlene za 2016. i 2015. godinu.

Tablica 5 - Rashodi za zaposlene za 2016. i 2015.

u kn

Vrsta	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2015.	Indeks 2016. 2015.
0	1	2	3(1/2)
1. bruto plaće	216.605.253	222.334.323	97,4
2. ostali rashodi za zaposlene	11.100.061	7.143.016	155,4
3. doprinosi na plaće	36.792.095	38.083.777	96,6
UKUPNO	264.497.409	267.561.116	98,9
prosječan broj zaposlenih	2 631	2 712	97,0

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u 2016. godini iznosili su 78.579.930 kn i u odnosu na 2015. godinu manji su za 8,0%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,20%. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na rashode za usluge koji su manji za 10,4%, najvećim dijelom zbog smanjenih rashoda za poštanske usluge u odnosu na 2015. godinu kada je Zavod imao povećane troškove za otpremu rješenja i obavijesti korisnicima mirovina za koje je provedeno razdvajanje mirovina, u skladu s čl. 80. i 178. ZOMO-a te za otpremu rješenja korisnicima u vezi s prevođenjem invalidskih na starosne mirovine, u skladu s čl. 58. i čl. 175. st. 7. ZOMO-a. Rashodi za poštanske usluge smanjeni su i zbog sklapanja ugovora za poštanske usluge preko Središnjeg ureda za javnu nabavu po povoljnijim uvjetima, a telefonske su usluge smanjene zbog korištenja usluge prijenosa podataka preko Carneta.

Smanjeni rashodi u odnosu na 2015. godinu odnose se i na naknade troškova zaposlenima za 3,6% (smanjeni rashodi za službena putovanja za 9,9% i naknada za prijevoz za 2,9%) zbog smanjenog broja zaposlenih. Rashodi za materijal i energiju manji su za 8,8% zbog provedenih ušteda na rashodima za uredski materijal i manjih rashoda za energiju koji su smanjeni zbog pada tržišne cijene energenata. Ostali nespomenuti rashodi poslovanja veći su za 2,2% zbog povećanih troškova za sudske postupke.

U *Tablici 6* prikazani su podaci o materijalnim rashodima za 2016. i 2015. godinu.

¹² Zakon o plaćama u javnim službama – Narodne novine, br. 27/01 i 39/09 (Odluka o visini osnovice - Narodne novine, broj 40/09)

¹³ Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama – Narodne novine, br. 38/01, 112/01, 62/02, 156/02, 162/03, 39/05, 82/05, 133/05, 30/06, 118/06, 22/07, 127/07, 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15 i 122/15

¹⁴ Pravilnik o radu od 26. siječnja 2004., 18. studenoga 2004., 15. veljače 2005., 16. prosinca 2009., 18. lipnja 2010., 14. prosinca 2010., 31. prosinca 2012., 8. svibnja 2014. i 6. veljače 2015.

¹⁵ Kolektivni ugovor za HZMO od 3. rujna 2009. i Kolektivni ugovor HZMO – Narodne novine, br. 146/12

¹⁶ Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika – Narodne novine, br. od 101/98 do 3/15

Tablica 6 – Materijalni rashodi za 2016. i 2015.

u kn

Vrsta	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2015.	Indeks 2016. 2015.
0	1	2	3(1/2)
1. naknade troškova zaposlenima	8.330.989	8.643.625	96,4
2. rashodi za materijal i energiju	12.765.001	14.004.087	91,2
3. rashodi za usluge	52.455.968	58.537.310	89,6
4. naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (polaznici stručnog osposobljavanja)	2.526.850	1.792.611	141,0
5. ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.501.122	2.447.171	102,2
UKUPNO	78.579.930	85.424.804	92,00

Nabava nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2016. iznosili su 9.529.327 kn, a odnose se na:

	u kn
Nematerijalnu imovinu	2.196.680
- licencije	2.196.680
Postrojenja i opremu	5.528.230
- uredska oprema i namještaj	5.422.780
- komunikacijska oprema	2.996
- oprema za održavanje i zaštitu	69.453
- instrumenti, uređaji i strojevi	8.838
- uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	24.163
Nematerijalnu proizvedenu imovinu	104.063
- ulaganje u računalne programe	104.063
Rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.700.354
- dodatna ulaganja na građevinskim objektima	1.700.354

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine u odnosu na 2015. manji su za 11,4%. Zbog privremenog financiranja u prvom tromjesečju 2016. godine, Plan nabave usvojen je kasnije, što je utjecalo na kasnije pokretanje planiranih postupaka nabave. To se najviše odrazilo na realizaciju dodatnih ulaganja na građevinskim objektima koja su u odnosu na 2015. godinu manja za 53,7%. Rashodi za uredsku opremu i namještaj (računalna oprema) veći su za 66,1% u odnosu na 2015. zbog nabave diskovnog sustava za mainframe u iznosu od 5.106.128 kn.

2. POSLOVANJE SREDSTVIMA ZA DOPLATAK ZA DJECU

Financijsko poslovanje sredstvima za doplatak za djecu za 2016. godinu odvijalo se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o doplatku za djecu¹⁷
- Zakonom o proračunu
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu
- Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcijama za 2017. i 2018. godinu¹⁸

¹⁷ Zakon o doplatku za djecu - Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12 i 82/15

¹⁸ Državni proračun Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu - Narodne novine, broj 26/16

- Financijskim planom Zavoda za 2016. godinu
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
- Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji¹⁹.

Zakonom o doplatku za djecu propisani su uvjeti za stjecanje prava na doplatku za djecu i visina doplatka za djecu.

Osnovica za obračun naknada i drugih primanja za 2016. iznosila je 3.326,00 kn (članak 21. stavak 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016.). Prema odredbama članka 31. Zakona o doplatku za djecu, sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za doplatku za djecu za 2016. godinu ostvarena su u iznosu od 1.479.591.693 kn i u odnosu na 2015. godinu manja su za 6,9%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka (prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu) koja su u 2016. godini iznosila 297.237.500 kn za prosječno mjesečno 38 508 korisnika doplatka za djecu.

Pravo na doplatku za djecu stječe korisnik pod uvjetom:

1. da mu ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 50% proračunske osnovice (dohodovni cenzus) i
2. da živi u kućanstvu s djetetom
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno ne prelazi 16,33% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatku za djecu u visini od 9% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 16,34% i 33,66% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatku za djecu u visini od 7,5% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67% i 50% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatku za djecu u visini od 6% proračunske osnovice po djetetu.

Prema članku 18. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu, korisniku uz utvrđeni iznos doplatka za djecu pripada i dodatak u iznosu po 500,00 kn za treće i za četvrto dijete.

Za dijete bez oba roditelja ili ako su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog prebivališta ili potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad ili im je oduzeta poslovna sposobnost i za dijete s oštećenjem zdravlja prema propisima iz socijalne skrbi, iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

Za dijete bez jednog roditelja ili za dijete čiji je jedan roditelj nepoznat ili nepoznatog prebivališta ili potpuno nesposoban za samostalan život i rad ili mu je oduzeta poslovna sposobnost, iznos doplatka za djecu povećava se za 15%.

Za dijete s težim oštećenjem zdravlja, prema propisima iz socijalne skrbi, doplatku za djecu određuje se u iznosu od 25% od proračunske osnovice, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva mjesečno.

¹⁹ Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 2/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11, 140/12, 33/13, 148/13 i 92/14

Za dijete smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 9% od proračunske osnovice i taj iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

U *Tablici 7* prikazan je pregled određivanja dohodovnog cenzusa i iznosa doplatka za djecu.

Tablica 7 - Dohodovni cenzus i iznos doplatka za djecu od 1. siječnja 2016.

PRORAČUNSKA OSNOVICA ZA GODINU		2016.	3.326,00 kn
DOHODOVNI CENZUS 2016.			
prvi cenzus	16,33% proračunske osnovice	543,14	
drugi cenzus	16,34% - 33,66% proračunske osnovice	543,15 - 1.119,53	
treći cenzus	33,67% - 50% proračunske osnovice	1.119,54 - 1.663,00	

U *Tablici 8* prikazani su podaci o iznosima doplatka za djecu.

Tablica 8 - Iznosi doplatka za djecu u 2016. godini

IZNOS DOPLATKA		u 2016.
za prvi cenzus	9%	299,34
za drugi cenzus	7,5%	249,45
za treći cenzus	6%	199,56
invalidno dijete	25%	831,50
za dijete smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata	299,34 kn + 25%	374,18
za dijete s teškoćama u razvoju ili bez oba roditelja	299,34 kn + 25%	374,18
	249,45 kn + 25%	311,81
	199,56 kn + 25%	249,45
za dijete s jednim roditeljem	299,34 kn + 15%	344,24
	249,45 kn + 15%	286,87
	199,56 kn + 15%	229,49
Za treće i za četvrto dijete doplatka se povećava po 500,00 kn		

U *Tablici 9* prikazani su podaci o prosječnom broju korisnika doplatka za djecu, prosječnom broju djece i prosječnom iznosu doplatka za djecu.

Tablica 9 - Prosječan broj korisnika doplatka za djecu, prosječan broj djece i prosječni iznos doplatka za djecu

	2016.	2015.	Indeks 2016. 2015.
0	1	2	3(1/2)
Prosječan broj korisnika doplatka za djecu	174 576	188 236	92,7
Prosječan broj djece koja primaju doplatka za djecu	328 896	352 785	93,2
Prosječan iznos doplatka za djecu u kn	374,77	374,59	100,0

Izvor: Baza podataka Zavoda

PRIHODI I RASHODI

U Tablici 10 prikazani su podaci o prihodima i rashodima sredstava za doplatka za djecu.

Tablica 10 - Prihodi i rashodi sredstava za doplatka za djecu za 2016. i 2015.

	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2015.	Indeks 2016. 2015.
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3(1/2)</i>
PRIHODI			
1. Prihod iz proračuna	1.479.591.693	1.588.488.159	93,1
UKUPNI PRIHODI	1.479.591.693	1.588.488.159	93,1
RASHODI			
1. Doplatka za djecu	1.479.591.693	1.588.373.322	93,2
2. Rashodi za usluge	0	114.837	-
UKUPNI RASHODI	1.479.591.693	1.588.488.159	93,1

1. Prihodi

Ukupni prihodi u 2016. ostvareni su u iznosu od 1.479.591.693 kn i u odnosu na 2015. godinu manji su za 108.896.466 kn ili 6,9%.

2. Rashodi

Ukupni rashodi doplatka za djecu za 2016. ostvareni su u iznosu od 1.479.591.693 kn i u odnosu na 2015. godinu manji su za 108.896.466 kn ili 6,9% zbog smanjenja prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 7,3% i prosječnog broja djece koja primaju doplatka za djecu za 6,8%, a prosječni iznos doplatka za djecu ostao je isti.

VII.

PORTFELJ ZAVODA

1. PORTFELJ ZAVODA NA DAN 31. PROSINCA 2016.

Sve poslove vezane uz gospodarenje i upravljanje dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koja čine portfelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje obavlja Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o. (HMO d.o.o.) u svoje ime, a za račun Zavoda. Također obavlja sve potrebne radnje u vezi s vođenjem dijela sudskih i upravnih postupaka nastalih pri prodaji, prijenosu, raskidu odnosno zamjeni dionica ili poslovnih udjela.

Stupanjem na snagu Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske¹, 30. srpnja 2013. osnovan je Centar za restrukturiranje i prodaju (u daljnjem tekstu: CERP), kao pravni sljednik Agencije za upravljanje državnom imovinom i Državi ured za upravljane imovinom kao središnje tijelo za upravljanje i raspolaganje imovinom i koordinaciju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske u odnosu na središnja tijela državne uprave i druga tijela, odnosno pravne osobe osnovane posebnim zakonima, koji su imatelji, odnosno raspoložu imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske.

Djelatnost CERP-a je upravljanje dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima imatelj kojih je R Hrvatska, a koja nisu utvrđena kao društva od strateškog i posebnog interesa za R Hrvatsku, te dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima imatelji kojih su Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanacije i privatizacije banaka, osim onih trgovačkih društava u kojima je upravljanje i raspolaganje uređeno posebnim zakonom.

Dana 13. studenoga 2016. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave². Navedenim Zakonom ustanovljeno je Ministarstvo državne imovine, a Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom prestao je s radom.

Struktura i vrijednost portfelja

Na dan 31. prosinca 2016. ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda, koji obuhvaća 57 trgovačkih društva, iznosila je 1.620.591.532 kune. Na listu Zagrebačke burze uvršteno je 19 društava.

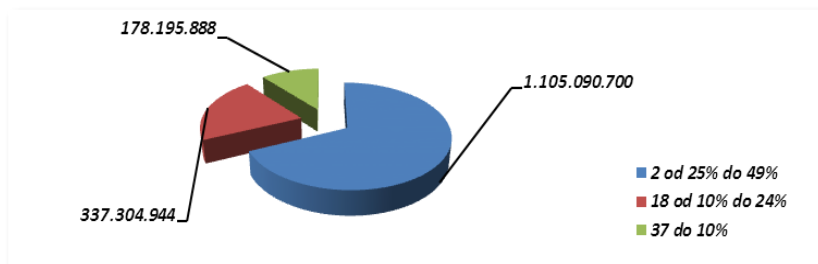
Struktura vlasništva Zavoda prikazana je u *Tablici 1*.

¹ Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske - Narodne novine, br. 94/13 i 18/16

² Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave - Narodne novine, broj 104/16

Tablica 1 – Struktura vlasništva Zavoda 31. prosinca 2016.

Redni broj	% vlasništva Zavoda	Broj društava	Nominalna vrijednost	u kn
				%
0	1	2	3	4
1.	od 25 do 49%	2	1.105.090.700	68,19
2.	od 10 do 24%	18	337.304.944	20,81
3.	do 10%	37	178.195.888	11,00
UKUPNO		57	1.620.591.532	100,00

Slika 1 – Struktura vlasništva Zavoda

Vrijednost ukupnog portfelja Zavoda u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. smanjena je za 280.833.549,76 kuna.

Struktura promjena u portfelju Zavoda u 2016. prikazana je u *Tablici 2*.

Tablica 2 – Struktura promjena u portfelju Zavoda u 2016.

Redni broj	Opis	u kn
		Nominalna vrijednost
0	1	2
A	Društva u stečaju	
1	Veterinarska ambulanta Pharos d.o.o. Stari Grad	-140.400,00
	UKUPNO DRUŠTVA U STEČAJU	-140.400,00
B	Smanjenje temeljnog kapitala	
1	Hotel Medena d.d. Seget Donji	-11.444.570,00
2	Jadroplov d.d. Split	-11.166.700,00
	UKUPNO SMANJENE TEM. KAPITALA	-22.611.270,00
C	Brisano društvo	
1	Elektrokomerc d.o.o. Split	-165.569,76
	UKUPNO BRISANA DRUŠTVA	-165.569,76
E	Prodana društva	
1	Imperial d.d. Rab	-77.003.600,00
2	Knjigovođa d.o.o. Šibenik	-63.600,00
3	Veterinarska ambulanta Ogulin d.o.o. Ogulin	-18.600,00
4	Končar-elektroindustrija d.d. Zagreb	-180.775.160,00
5	Veterinarska stanica Pakrac d.o.o. Pakrac	-55.350,00
	UKUPNO PRODANA DRUŠTVA	-257.916.310,00
	SVEUKUPNO	-280.833.549,76

U 2016. od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 398.888.712,13 kn, od toga 62.901.982,91 kn s osnove naplate dividendi i 335.986.729,22 kn od prodaje portfelja Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2016. potraživanja Zavoda vezana uz portfelj iznose 157.753.007,50 kn, od toga se 156.930.779,90 kn odnosi na potraživanja po osnovi prodaje dionica ili udjela, a 822.227,60 kn na potraživanja po osnovi dividendi (od toga su ukupna potraživanja od CERP-a iznosila 156.806.638,32 kn).

2. HRVATSKO MIROVINSKO INVESTICIJSKO DRUŠTVO d.o.o. i Kapitalni fond d.d.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (HMID) je tvrtka u 100% vlasništvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Osnovano je 1997., a posluje od 1998. godine. Od 1. srpnja 2013. djeluje u skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*³, a od 25. srpnja 2014. ima suglasnost Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) za osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima. Svrha i djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicijskim, odnosno alternativnim investicijskim fondom, u koji je prenesen dio portfelja Zavoda. HMID upravlja jednim investicijskim fondom – Kapitalnim fondom d.d., zatvorenim alternativnim investicijskim fondom s privatnom ponudom. Nadzor nad radom HMID-a i Kapitalnog fonda obavlja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja Kapitalnog fonda d.d., a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

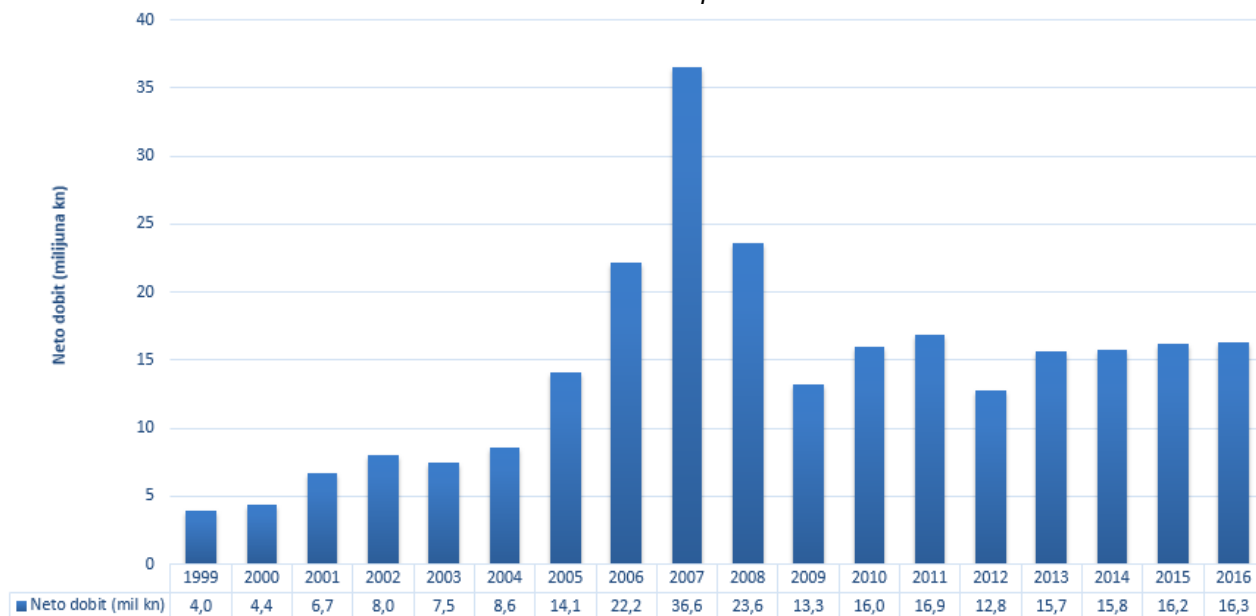
Osnovni prihod HMID-a je naknada za upravljanje Kapitalnim fondom koja iznosi 2% godišnje od prosječne vrijednosti imovine Fonda, umanjene za financijske obveze.

Tablica 3 - Račun dobiti i gubitka HMID-a od 1. siječnja do 31. prosinca 2016.

	31.12.2016.	31.12.2015.	2016./2015. (promjena u %)
Prihodi od naknada od upravljanja investicijskim fondovima	25.669.313 kn	25.472.664 kn	+0,77%
Financijski prihodi i rashodi	856.325 kn	767.483 kn	+11,58%
Opći i administrativni troškovi poslovanja	-6.179.715 kn	-5.771.372 kn	+7,08%
Amortizacija i vrijednosno usklađivanje ostale imovine	-94.008 kn	-247.527 kn	+7,98%
Rezerviranja	0 kn	0 kn	
Ostali prihodi i rashodi poslovanja	64.561 kn	82.838 kn	-22,06%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	20.316.475 kn	20.304.086 kn	+0,06%
Porez na dobit	4.039.880 kn	4.055.443 kn	-0,38%
Dobit ili gubitak	16.276.595 kn	16.248.643 kn	+0,17%

U 2016. HMID je ostvario neto dobit u iznosu od 16.276.595 kn.

³ Zakon o alternativnim investicijskim fondovima - Narodne novine, br. 16/13 i 143/14

Slika 2 – Neto dobit HMID-a od početka rada

Od početka rada HMID-a do danas vlasniku (Zavodu) je isplaćeno sveukupno 159,7 milijuna kuna dobiti iz poslovanja HMID-a.

Kapitalni fond d.d. je zatvoreni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100% vlasnik Kapitalnog fonda. U skladu sa Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima, na temelju odobrenja HANFA-e od 5. studenoga 2014., Kapitalni fond posluje kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s javnom ponudom*, a na temelju odobrenja iste Agencije od 2. listopada 2015. kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom*. Investicijski cilj Fonda je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

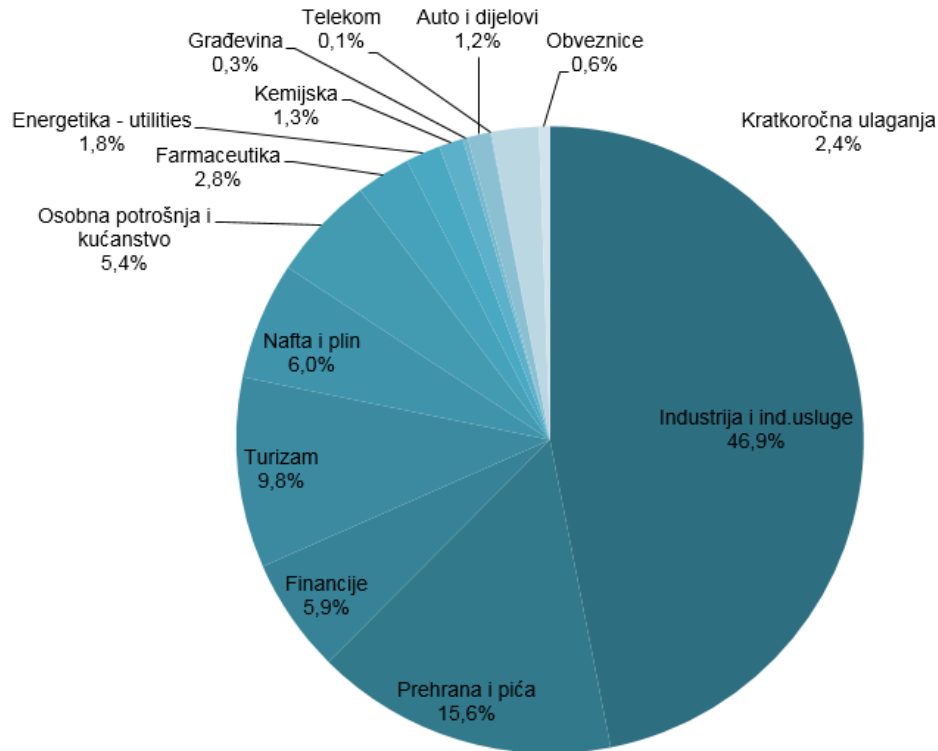
Neto imovinska vrijednost (NIV) Kapitalnog fonda na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 1.216.135.688 kuna. U 2016. godini Kapitalni fond ostvario je neto dobitak od 35.499.355 kuna. Ostala sveobuhvatna dobit iznosi 61.377.674 kuna, a ukupna sveobuhvatna dobit u 2016. iznosi 96.877.028 kuna. Vrijednost neto imovine Fonda porasla je u 2016. godini za 84,8 milijuna kuna ili 7,50%.

Tablica 4 – Rezultati Kapitalnog fonda od početka rada

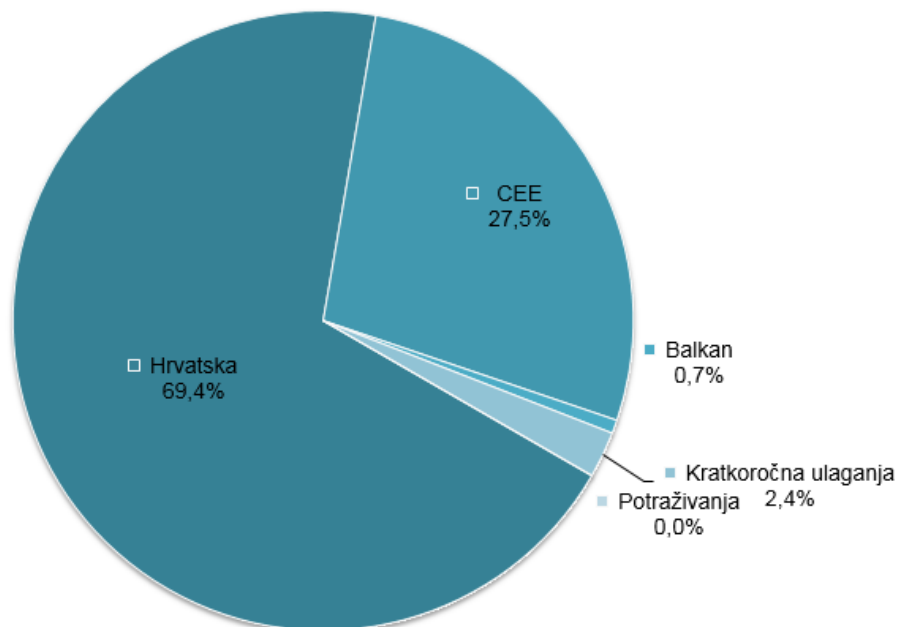
Odnosi se na razdoblje od 26.3.1999. do 31.12.2016.	
Rast neto imovine Fonda	228,8%
Prosječan godišnji rast neto imovine Fonda, uključujući isplaćenu dividendu	8,6 %
Rast neto imovine Fonda (mil. kn)	846,3
Isplaćena dividenda (mil. kn)	166,3
Starost Fonda u godinama	17,8

Od početka poslovanja neto imovina Kapitalnog fonda rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi od 8,6 posto. Ukupno je od početka rada Kapitalni fond povećao svoju imovinu za 228,8 posto ili za 846,3 milijuna kuna i isplatio vlasniku 166,3 milijuna kuna dividende.

Slika 3 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema djelatnostima na dan 31. prosinca 2016.

Slika 4 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema državama na dan 31. prosinca 2016.

Dividenda Kapitalnog fonda i udio u dobiti HMID-a uplaćuje se vlasniku, na račun državnog proračuna. Od početka poslovanja uplaćeno je ukupno 326 milijuna kuna.

VIII.

OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2016.

Strategija Zavoda u razdoblju 2016. – 2018. je daljnjom modernizacijom nastaviti podizati kvalitetu usluga korisnicima povećanjem ažurnosti i učinkovitosti poslovanja, otvaranjem i približavanjem Zavoda osigurancima, korisnicima i javnosti osiguranjem prava na pristup relevantnim informacijama i podacima, postizanjem optimalne ažurnosti, potpunosti i točnosti podataka u evidencijama Zavoda, smanjenjem troškova poslovanja, unaprjeđenjem poslovanja primjenom suvremenih informatičkih rješenja i redizajniranjem poslovnih procesa, upravljanjem i razvojem ljudskih potencijala te osiguranjem pravilnog, učinkovitog i ekonomičnog raspolaganja proračunskim i drugim sredstvima. Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2016.- 2018. utvrđeni su zadaci i aktivnosti kojima će se postići provedba ciljeva utvrđenih Strateškim planom Ministarstva rada i mirovinskoga sustava za razdoblje 2016.- 2018.

Kao **poseban cilj**, za provedbu kojega je mjerodavan Zavod, utvrđeno je **Unaprjeđenje provedbe mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti**. Radi provedbe toga posebnog cilja, Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2016.- 2018. utvrđeni su specifični ciljevi i definirane aktivnosti za provedbu tih specifičnih ciljeva, a Godišnjim planom rada Zavoda definirani su specifični ciljevi u 2016. i aktivnosti unutarnjih ustrojstvenih jedinica Zavoda kojima će se tijekom 2016. ostvarivati ciljevi definirani Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2016. - 2018., a to su povećanje ažurnosti poslovanja Zavoda i unaprjeđenje administrativno-tehničke podrške sustavu.

Radi ostvarenja navedenih specifičnih ciljeva, Godišnjim planom rada Zavoda za 2016. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda).

Svi ključni planirani poslovi obavljeni su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

I. Projekti za provedbu zakonskih izmjena te unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda

Tijekom 2016. dovršeni su i stavljeni u produkciju sljedeći projekti:

- 1. Prilagodba Banke podataka umirovljenika unosu podataka o naknadama zbog tjelesnog oštećenja prema novoj Listi tjelesnih oštećenja** – omogućen je unos podataka o naknadama zbog tjelesnog oštećenja u skladu s novom Listom tjelesnih oštećenja (LTO) - Lista I. prema Uredbi o metodologiji vještačenja (Narodne novine, broj 153/14), na osnovi koje Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom provodi vještačenje za ocjenjivanje novog tjelesnog oštećenja. Također, obavljene su prilagodbe u Banci podataka umirovljenika za unos podataka o naknadama zbog tjelesnog oštećenja koje je vještačeno prema novoj LTO.
- 2. Automatizacija obustave mirovine zbog školske potvrde za korisnike podijeljenih obiteljskih mirovina** – radi pravodobnog postupanja i sprječavanja neprikladnih isplata mirovina u slučajevima podijeljene obiteljske mirovine iz članka 74. ZOMO-a izmijenjen je dosadašnji način postupanja („ručni rad“) te je u takvim slučajevima omogućena automatska obustava isplate obiteljske mirovine onoj skupini korisnika podijeljene obiteljske mirovine u kojoj je član obitelji kojem prestaje pravo na isplatu obiteljske mirovine zbog zakonom propisanih razloga. Nakon obustave isplate, ostalim članovima koji imaju pravo na obiteljsku mirovinu ponovno se određuje visina mirovine i ponovno uspostavlja isplata.
- 3. Instalacija programskog rješenja u Uredu za unutarnju reviziju** – implementirana je nova aplikacija za podršku poslovnim procesima u Uredu za unutarnju reviziju Zavoda. Riječ je o elektroničkom sustavu za upravljanje dokumentacijom koji je prilagođen potrebama unutarnje revizije radi sveobuhvatnog i cjelovitog evidentiranja dokumentacije, podataka i aktivnosti, u skladu s propisanom metodologijom, a time je postignut brži dohvat dokumenata, brže odvijanje aktivnosti, lakši pregled podataka, ujednačeno postupanje te obrada podataka i izrada izvještaja za praćenje i analiziranje poslovanja i donošenje poslovnih odluka.
- 4. Automatski obračun zaostalih mirovinskih primanja, II. faza** – automatiziran je obračun zaostalih mirovinskih primanja za razdoblje duže od dvije godine unatrag, prema rješenjima o pravu koja su donesena automatskim putem i prema ručnim rješenjima za koje su u Bazi podataka umirovljenika evidentirane pripadajuće svote prema datumima promjena, sa ili bez obveze obračuna poreza na obračunate svote zaostalih mirovinskih primanja prema poreznim propisima evidentiranim u bazi poreznih propisa.
- 5. Povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja** – uspostavljena je dnevna ažurnost u utvrđivanju nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja nakon smrti korisnika i provedba postupaka za njihov povrat tako da se svakodnevnom obradom podataka obračunavaju nepripadno isplaćena mirovinska primanja nakon smrti korisnika te formiraju i otpremaju zahtjevi za povrat bankama i drugim pravnim osobama.

6. **Dopuna Pomoćne knjige regresa** – automatizirana je veza Pomoćne knjige regresa s ostalim bazama podataka Zavoda, omogućeno je automatsko knjiženje potraživanja za regrese, uspostavljene su automatske kontrole, izrađene su nove transakcije na sistemu te promijenjen sadržaj i prikaz obaveznih i automatskih ispisa. Uspostavljen je kontrolirani sustav logički povezanih podataka koji će osigurati usklađenost podataka u sva tri informacijska sustava (likvidature, pravnih poslova i računovodstva), vjerodostojnost podataka na temelju kontrolirane primopredaje, mogućnost rekonstruiranja osiguranog slijednošću podataka te u konačnici detaljna izvješća prema svim parametrima.

U sklopu rada na ostalim projektima, završene su pojedine faze projekata odnosno izrađena je projektna dokumentacija za sljedeće projekte:

1. Osnovna mirovina

- U skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju kojim je određeno da se osiguranicima koji su osigurani na osnovi individualne kapitalizirane štednje mirovina određuje kao osnovna mirovina, realizacijom aktivnosti u okviru ovog Projekta izradit će se upitna transakcija 956D u Banci izračuna mirovina, omogućit će se konačni unos u Banku podataka umirovljenika te će se prilagoditi indikatori o osnovnoj mirovini radi prijenosa kapitaliziranih sredstava.

2. Osposobljavanje HZMO-a za primjenu propisa EU na području koordinacije sustava mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu

- EU mirovine - Prema članku 58. Osnovne uredbe (883/2004), korisnicima najniže mirovine u Republici Hrvatskoj, koji imaju prebivalište u RH i mirovina im se isplaćuje u RH, utvrđuje se po službenoj dužnosti dodatak uz najnižu mirovinu. Ako korisnik promijeni prebivalište, obustavlja mu se isplata dodatka do najniže mirovine. Radi evidentiranja, izračuna i isplate dodatka do najniže mirovine prema EU propisima, treba izraditi novu transakciju u koju će se unositi potrebni parametri za izračun te za kasniju izmjenu podataka ručnim ili automatskim putem.
- Nepripadno isplaćena davanja prema propisima EU - osigurat će se primjena članka 84. Osnovne uredbe 883/2004. i članka 72. stavka 2. Provedbene uredbe prema kojima će ustanova nadležna za isplatu zaostale svote davanja isplatiti ustanovi države članice EU koja je osobi nepripadno isplatila davanja. Omogućit će se evidentiranje postojanja potraživanja, automatski obračun i doznaka ustanovi druge države članice te obavještanje o korisnicima za koje Zavod uplati sredstva.
- Nepripadno isplaćena obiteljska davanja – omogućit će se evidentiranje nepripadne isplate doplatka za djecu, potraživanja prema nadležnim ustanovama drugih država članica EU, evidentiranje uplata od inozemnih nadležnih ustanova i evidentiranje isplate zaostalih svota nadležnim ustanovama država članica EU te njihovo sustavno praćenje.

3. Evidentiranje i obrada podataka s obrazaca G1, G2 i G3 nakon uspostave razmjene podataka s FINA-om

- Radi upućivanja sredstava izuzetih od ovrhe na poseban račun ovršenika, projektom će se omogućiti preuzimanje i evidentiranje podataka o računima zaštićenih primanja i transakcijskim (tekućim) računima korisnika mirovinskih primanja, alimentacija obračunatih od mirovinskih primanja i doplatka za djecu prema OIB-u korisnika, kao i njihovo evidentiranje u bazu podataka umjesto unosa podataka u područnim službama/uredima Zavoda.

Nadalje, tijekom 2016. započeti su poslovi vezani uz korištenje sredstava iz fondova Europske unije. Zavod kao korisnička institucija sudjeluje u projektu *Razvoj IT infrastrukture kao dio jačanja administrativnih kapaciteta i jačanje institucija za implementaciju regulativa u sustavu socijalne*

sigurnosti koji se financira iz sredstava Prijelaznog instrumenta (*Transition Facility*). Cilj projekta je omogućiti institucijama, korisnicima programa pružanje učinkovitih usluga u području provedbe socijalne sigurnosti kako bi se institucije adekvatno pripremile za spajanje na EESSI sustav na razini EU-a. Uz Zavod, korisnička institucija je i REGOS, a korisnik je Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (MRMS). Predložene su dvije aktivnosti u dijelu koji se odnosi na Zavod: Razvoj informatičke infrastrukture i Implementacija e-arhive. Rad na ovom projektu započeo je u prvom kvartalu 2016. Planirani rok za završetak svih aktivnosti očekuje se u trećem kvartalu 2018.

Vezano uz korištenje strukturnih fondova EU za financijsko razdoblje 2014. - 2020., predstavnici Zavoda sudjelovali su u procesu programiranja projekata/aktivnosti koji su dio *Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“- OP ULJP*. Projekt „Jačanje administrativnih kapaciteta HZMO“ prihvatilo je Upravljačko tijelo (Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava). U sklopu Specifičnog cilja 8.vii.2. (Aktivnosti usmjerene jačanju kapaciteta tržišta rada...) predložene su dvije skupine aktivnosti s kojima će Zavod sudjelovati u ostvarenju postavljenog cilja: izobrazba za opće i posebne kompetencije i IT poduka za radnike Zavoda u razvoju i korištenju aplikacija i rješenja temeljenih na najnovijim tehnološkim, razvijenim rješenjima te na unaprjeđenju informacijske sigurnosti. Izrađen je programski dokument Sažetak operacije kojim je Zavod kao korisnička institucija prema Upravljačkom tijelu (Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava) Operativnog programa iskazao namjeru provedbe i financiranje projekta te je krajem kolovoza 2016. dokument poslan u Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava radi davanja odobrenja.

U okviru Prioritetne osi 5 - Tehnička pomoć OPULJP Zavod je krajem kolovoza 2016. na temelju javnog poziva aplicirao za dodjelu sredstava kojima bi se financirale usluge:

- izrade analize koja treba sadržavati definirane strateške ciljeve i analizu kvalitete poslovnih procesa i procedura kao i utvrđene ciljeve uvođenja kontrolinga te izradu natječajne dokumentacije za provedbu postupka nabave radi odabira vanjskog izvršitelja koji će u skladu s prethodno izrađenom analizom, kao nastavak aktivnosti, izvršiti implementaciju kontrolinga u poslovanje Zavoda
- izrade strategije razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u Zavodu.

Početkom siječnja 2017. Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava dostavilo je Zavodu Obavijest o dodjeli bespovratnih sredstava Zavodu kao korisničkoj instituciji iz Prioritetne osi 5 - Tehnička pomoć za financiranje navedenih usluga, s rokom za realizaciju usluga do kraja prosinca 2017.

U okviru konzorcija koji čini Ministarstvo uprave, FINA, Carnet, Ministarstvo financija - Porezna uprava, HZZO, SRCE, AZVO i HTZ Zavod je tijekom 2016. sudjelovao u provedbi projekta CEF eID (u okviru Instrumenta za povezivanje Europe) u sklopu kojeg će se osigurati preduvjeti za provedbu eIDAS Uredbe broj 910/2014 o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke usluge na unutarnjem tržištu EU te ujedno integrirati eID Digital Service Infrastructure u postojeći NIAS sustav i javne e-usluge u Republici Hrvatskoj. Rad na projektu nastaviti će se i u 2017.

Također, u suradnji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava, HZZ-om, HZZO-om i REGOS-om, Zavod je aplicirao u sklopu poziva CEF EESSI, čijom provedbom će se izvršiti sve potrebne prilagodbe sustava socijalne sigurnosti u Republici Hrvatskoj u uvjetima razmjene podataka u sklopu

EESSI sustava. Nakon sklapanja ugovora o dodjeli sredstava, koje se očekuje početkom 2017., započet će rad na projektu završetak kojeg se očekuje krajem 2018. godine.

Poseban značaj imali su poslovi na uspostavi odnosno proširenju elektroničke razmjene podataka s državnim i javnim institucijama te je u srpnju 2016. potpisan Sporazum o poslovnoj suradnji između Zavoda i Hrvatske liječničke komore o razmjeni podataka o radnopravnom statusu članova Hrvatske liječničke komore.

Nastavljeni su razgovori s inozemnim nositeljima osiguranja radi razmjene drugih podataka, osim podataka o činjenici smrti, a o kojima ovisi ostvarivanje i korištenje prava iz mirovinskog osiguranja, kao što su: stupanje u osiguranje, promjena prebivališta, iznosi mirovinskih primanja. Na taj će se način smanjiti broj nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja i postupak ostvarivanja prava učiniti ekonomičnijim.

II. Redovito poslovanje

Mirovinsko osiguranje

Kako je i planirano, u okviru poslova matične evidencije obavljen je cijeli niz aktivnosti vezano uz povezivanje Zavoda s drugim institucijama. Povezanim institucijama osigurava se pristup radnopravnom statusu osiguranika na dva načina, razmjenom podataka dogovorenom dinamikom i putem web-servisa.

Zavod redovito razmjenjuje podatke s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (HZZO) o prijavama/odjavama na mirovinsko osiguranje koje su dostavljene elektroničkom razmjenom HZZO-u, a ujedno i prijave/odjave na obvezno zdravstveno osiguranje, zatim s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje (HZZ) kako bi se omogućilo praćenje posljednjeg statusa osoba prijavljenih HZZ-u, sa Središnjim registrom osiguranika (REGOS), Poreznom upravom kako bi se omogućila kontrola uspostavljanja Obrasca JOPPD i ostali poslovi vezani uz evidentiranje, kontrolu i naplatu doprinosa, s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo za potrebe vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom te s Hrvatskom liječničkom komorom.

Putem web-servisa omogućen je izravan pristup podacima Zavoda radnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Inspektorima rada u provedbi inspeksijskog nadzora omogućen je izravan uvid u podatke o prijavljenim osiguranicima kod pojedinih obveznika, uz postavljene parametre za razdoblja za koja se traže podaci putem posebne web-aplikacije. Zavodu je omogućen izravan pristup OIB sustavu preko web-servisa, pa je na taj način osigurano unaprjeđenje poslovanja Zavoda (preuzimanje podataka o datumu smrti osiguranika i korisnika, o datumu brisanja pravnih osoba iz sudskog registra).

U okviru poslova mirovinskog osiguranja i matične evidencije obavljani su planirani poslovi kontrole staža, plaća i osnovica za pravne i fizičke osobe prema odredbama Pravilnika o postupku i načinu

kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja. U sklopu redovitih poslova obavljena je kontrola obveznika i sastavljeni su zapisnici te su prikupljane nedostajuće prijave o utvrđenom stažu osiguranja i plaći, kako za protekla razdoblja, tako i za razdoblje od 2003. do 2014.

Jednako tako, u postupcima pretkompletiranja prikupljane su nedostajuće prijave o stažu osiguranja i plaći u okviru provedbe mjera za poboljšanje ažurnosti Zavoda, s osobitim osvrtom na osiguranike II. mirovinskog stupa. Navedenim aktivnostima postignuta je ažurnost od 98% za razdoblje 1970.-2002. te 96% za razdoblje 2003.-2015. Dovršena je obrada podataka o stažu i plaći za 2015. godinu.

Ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu

Osim redovitih poslova rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu (tuzemno osiguranje), stručna služba Zavoda je u 2016. nastavila obavljati poslove u vezi s isplatom jednokratnog novčanog primanja obavijenom u 2015. godini korisnicima mirovinskih primanja. Naime, tijekom 2016. obavljali su se ponovni izračuni svote jednokratnog novčanog primanja za one korisnike mirovinskih primanja koji su ostvarili mirovinu na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju ili primjenom pravnih propisa Europske unije u Republici Hrvatskoj i kojima iznos ukupnog mirovinskog primanja ostvarenog u Republici Hrvatskoj i iz inozemstva ne prelazi 2.000,00 kuna, a za koje inozemni nositelj socijalnog osiguranja nije dostavio podatak o iznosu mirovinskog primanja iz inozemstva s obzirom na to da su ti korisnici mogli Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje do 29. veljače 2016. dostaviti potvrdu inozemnog nositelja socijalnog osiguranja o visini mirovinskog primanja iz inozemstva. Također se postupalo po prigovorima korisnika koji nisu primili isplatu jednokratnog novčanog primanja ili su smatrali da im nije isplaćena točna svota.

Osim toga, kontinuirano se radilo na poboljšanju suradnje sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te je radi lakšeg i sigurnijeg dohvata završenih nalaza i mišljenja vijeća viših vještaka i kopiranja njihovih obrazloženja u drugostupanjska rješenja izrađena aplikacija za preuzimanje nalaza i mišljenja vijeća viših vještaka Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

U provedbi Zakona o doplatku za djecu obavljeno je prevođenje doplatka za djecu, počevši od 1. ožujka 2016., izrađena su automatska rješenja o prevođenju, izrađene su nove te su prilagođene postojeće transakcije u BPDD-u te su izrađene provedbene upute. U postupku usuglašavanja novog Protokola za uvide u podatke o dohocima i primicima - sustav EDIP (Web + batch razmjena podataka), kao i dokumenata Okvir interoperabilnosti – Tehnička specifikacija i Tehnička specifikacija - batch razmjena podataka, radi uvođenja dodatne kontrole pristupa radnika web-servisu EDIP-a, izmijenjene su osnovne transakcije unosa podataka u Bazu podataka doplatka za djecu te je uvedena obveza potpisivanja Izjave o povjerljivosti svih radnika Zavoda koji rade na poslovima doplatka za djecu. U postupku provjere postojanja uvjeta za korištenje prava na doplatku nakon donesenog rješenja za tekuću godinu uvedene su nove informatičke kontrole, i to provjera radno pravnog statusa korisnika doplatka i članova kućanstva u Bazi podataka aktivnih osiguranika te preuzimanje podataka iz MUP-a o brisanju prebivališta korisnika, djece i ostalih članova kućanstva na mjesečnoj razini, na osnovi kojih se ispisuju podaci o promjenama i dostavljaju u rad PS/PU.

U postupku razmjene podataka s e-Maticom, radi obustave isplate i prevencije nastanka nepripadnih isplata, uvedena je dostava obavijesti korisnicima doplatka za djecu o obvezi dostave dokaza o zakonom utvrđenim razlozima za produženje prava na doplatka za djecu, a putem web-servisa Zavoda omogućen je pristup aplikaciji radi provjere statusa djeteta u evidencijama e-Matice.

Radi nastavnog korištenja prava na obiteljsku mirovinu ili doplatka za djecu, na web-stranicama Zavoda izrađena je aplikacija "Uvid u podatke o školovanju radi ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu" pomoću koje korisnici obiteljske mirovine ili doplatka za djecu mogu provjeriti jesu li u evidencijama Zavoda ažurirani podaci o redovitom školovanju u tekućoj školskoj godini, a koje Zavod, u skladu sa Sporazumom o sadržaju i načinu dostave podataka o statusu učenika za vrijeme njihovog redovitog školovanja u osnovnim i srednjim školama, sklopljenim s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, prikuplja pristupom podacima u e-Matici za školsku godinu 2016./17.

Provedba propisa Europske unije i međunarodnih ugovora koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu

U skladu s Godišnjim planom rada Zavoda za 2016. predstavnici Sektora za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju tijekom 2016. sudjelovali su na sastancima radnih tijela Administrativne komisije EU, na sastancima Ad hoc radne grupe za područje obiteljskih davanja u Bruxellesu te u radu Stalne međuresorne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava (primjena propisa EU). Uz navedeno, predstavnici Sektora sudjelovali su u pripremi nota i popunjavanju upitnika za potrebe Administrativne komisije, izradi očitovanja na upite mreže SOLVIT (Mreža SOLVIT usluga je koju pružaju tijela državne uprave u svim državama članicama EU-a te na Islandu, Lichtensteinu i Norveškoj). Također, održani su razgovori tijela za vezu za područje mirovinskog osiguranja s predstavnicima njemačkog mirovinskog osiguranja, kao i tijela za vezu za područje obiteljskih davanja s predstavnicima Slovenije i Njemačke. Održani su i radni sastanci s predstavnicima Srbije vezani uz analizu i rješavanje predmeta preračuna mirovina te tripartitni sastanak s predstavnicima austrijskog i slovenskog mirovinskog osiguranja.

U sklopu međunarodne razmjene, u skladu s planiranim aktivnostima, stručnjaci Sektora bili su u radnom posjetu njemačkom nositelju osiguranja (mirovine) i bugarskom nositelju mirovinskog osiguranja (implementacija EESSI sustava).

Kao predstavnici Zavoda, radnici Sektora sudjelovali su u radu Europskog foruma za osiguranje od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te na Regionalnom forumu za socijalnu sigurnost za područje Europe, kojom prigodom su primili nagradu za nove projekte i dobru praksu koju je Zavod osvojio na međunarodnom natječaju za svoja tri projekta: elektronički zapis (ERPS), razmjena podatka o činjenici smrti i e-prijave na mirovinsko osiguranje. Neovisna međunarodna komisija prepoznala je kvalitetu prijavljenih projekata Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i sva tri projekta dobila su priznanje, a posebna pohvala uručena je za projekt ERPS – elektronički zapis.

U sklopu međunarodne suradnje održani su međunarodni razgovorni dani (dva puta godišnje, u Hrvatskoj i u inozemstvu) predstavnika nositelja mirovinskog osiguranja Hrvatske, Austrije, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije i Njemačke s osiguranicima i korisnicima mirovina.

Prema planiranim aktivnostima provedena je edukacija radnika koji rade na poslovima provedbe uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (Split, Dubrovnik, Virovitica, Šibenik) te su izrađene provedbene upute za rad iz nadležnosti Sektora (mirovine, doplatak za djecu, određivanje mjerodavnog zakonodavstva).

Dok je broj zaprimljenih zahtjeva za mirovine i doplatak za djecu u 2016. bio u granicama planiranog, broj zahtjeva u odnosu na planirani broj osjetno se povećao na području određivanja mjerodavnog zakonodavstva (planirano 32 000 zahtjeva, zaprimljeno 57 015). Razlog za ovakvo povećanje je u činjenici da je tijekom 2016. znatno povećana aktivnost naših tvrtki na poslovima u inozemstvu, što je rezultiralo i pojačanom potrebom za većim brojem izaslanih radnika.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je tijekom 2016. isplatio mirovinska primanja za 149 026 korisnika koji prebivaju u 47 država (5,5% od ukupnih godišnjih rashoda za mirovine). Najveći broj korisnika prebiva u susjednim državama.

Elektronička razmjena podataka o činjenici smrti korisnika mirovinskih primanja uspostavljena je između Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i inozemnih nositelja mirovinskog osiguranja iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Poljske, Slovenije, Srbije i SR Njemačke i kontinuirano se tehnološki unaprjeđuje, što je rezultiralo smanjenjem materijalnih troškova Zavoda i onemogućavanjem neprikladnih isplata mirovinskih primanja.

Svi poslovi koje Zavod obavlja kao nadležna ustanova prema Zakonu o provedbi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u kontinuiranom su porastu, što je najvećim dijelom rezultat slobode kretanja radnika unutar EU.

Pravni poslovi

Pravni poslovi obavljali su se u utvrđenim rokovima, uz dinamiku i intenzitet uvjetovan radom sudova i drugih državnih tijela. U okviru pravnih poslova, od planiranih poslova obavljani su poslovi zastupanja Zavoda u postupcima na sudovima u radnim i drugim pasivnim sporovima pokrenutim protiv Zavoda, vođenja izvansudskih i sudskih postupaka za naknadu štete i povrat neprikladno isplaćenih mirovinskih primanja te poslovi vođenja sudskih postupaka u vezi s naplatom dividende, pružanja pravne pomoći u izvansudskom postupku njemačkom nositelju socijalnog osiguranja vezano uz preplatu renti (mirovina), poslovi izrade aktuarskih obračuna i obračuna na temelju Zakona o mirovinskom osiguranju (razmjerni iznos mirovine), poslovi u vezi s popisom i prijavom ratne štete, vođenja registra i evidencija sklopljenih ugovora Zavoda te poslovi kontrole i instruktaze imovinskopravnog poslovanja Zavoda.

Kadrovska politika i ljudski potencijali

Tijekom 2016. obavljani su redoviti poslovi u vezi sa zapošljavanjem, stručnim usavršavanjem i obrazovanjem radnika, poslovi u vezi s radnim odnosom i drugim pravima i obvezama radnika iz radnog odnosa, ažuriranjem podataka o radnicima u potrebnim programima i aplikacijama te registrirama, vođenjem potrebnih evidencija iz područja rada i zapošljavanja te drugi poslovi koji se odnose na upravljanje ljudskim potencijalima.

Tijekom 2016. Zavod je sudjelovao u procesu prijave projekta/aktivnosti "Jačanje administrativnih kapaciteta HZMO" koji bi se sufinancirao sredstvima iz Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.". U tijeku je postupak kojim bi Upravljačko tijelo Operativnog programa (Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava) trebalo odobriti projekt i nakon toga će se pristupiti realizaciji planiranih aktivnosti koje uključuju edukaciju za opće i posebne kompetencije te IT poduku za radnike Zavoda.

Zavod je i u 2016. nastavio s provedbom mjera stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa kojima je cilj mladim i nezaposlenim osobama jednogodišnjim stručnim osposobljavanjem omogućiti stjecanje radnog iskustva, odnosno polaganje državnog stručnog ispita.

U 2016. provedena je, u okviru raspoloživih financijskih sredstava, planirana izobrazba radnika u području informatike te drugim područjima prema potrebama sustava, stručno usavršavanje i školovanje radnika.

Ekonomsko – financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje

Financijsko poslovanje i provedba financijske politike Zavoda u 2016. odvijali su se u skladu sa Zakonom o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15), Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. (Narodne novine, br. 26/16) te podzakonskim aktima. Poslovne knjige Zavoda vodile su se u skladu s proračunskim računovodstvom, u skladu sa Zakonom o proračunu, Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15 i 87/16), a financijski izvještaji sastavljani su u skladu s Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine, br. 3/15, 93/15 i 135/15).

Poslovi nabave u 2016. godini obavljali su se prema planskim dokumentima za 2016. - Planu nabave i Financijskom planu, u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14 - Odluka Ustavnog suda RH). U 2016. pokrenuta su 153 postupka nabave, od toga je 8 postupaka nabave bilo velike vrijednosti, 50 postupaka nabave male vrijednosti i 95 postupaka nabave bagatelne vrijednosti. Do 31. prosinca 2016. sklopljeno je 135 ugovora o javnoj nabavi.

U skladu s Planom za otklanjanje slabosti i nepravilnosti za proračunsku godinu 2015., kojim su utvrđene aktivnosti koje se planiraju provesti, s planiranim rokovima provedbe i odgovornim osobama za njihovu provedbu, poduzimane su aktivnosti za unaprjeđenje procesa upravljanja potraživanjima.

Provedena je dogradnja funkcionalnosti u Pomoćnoj knjizi izlaznih računa kojom je omogućen automatski obračun zakonskih zateznih kamata te je osigurano redovito i ažurno naplaćivanje

zakonskih zatezних kamata. Izmijenjene su i dopunjene procedure za naplatu i kontrolu naplate potraživanja, kontinuirano se unaprijeđuju postupci praćenja postupanja od strane neposrednih rukovoditelja, poduzimane su aktivnosti za nadogradnju računovodstvenih evidencija prema propisanoj metodologiji, aktivnosti za provedbu preporuka iz izvješća Ureda unutarnje revizije, aktivnosti za provedbu prijedloga Državnog ureda za reviziju te druge mjere radi daljnjeg razvoja financijskog upravljanja i kontrola.

Za potrebe popunjavanja Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i sastavljanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za proračunsku godinu 2016. koordinirane su radnje testiranja dokumentacije i postupanja iz područja planiranja, izvršavanja, javne nabave, računovodstva i izvještavanja te je sastavljeno izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine, koje je zajedno s Izjavom o fiskalnoj odgovornosti dostavljeno Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava. Poduzimane su aktivnosti za uspostavu procesa upravljanja rizicima.

U poslovanje Zavoda uvedena su pravila i tehnički standard SEPA – e (Single Euro Payments Area), i to u dijelu plaćanja poreza, prireza i dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovina korisnika, a radi isplate mirovinskih primanja i doplatka za djecu u sustavu SEPA (Single Euro Payments Area) aktivnosti će se nastaviti nakon postignutih dogovora s FINA-om, udrugom banaka i Ministarstvom financija.

Radi uspostave učinkovitog i ekonomičnog postupanja, za preuzete podatke o činjenici smrti iz OIB sustava i dobivene podatke od inozemnih nositelja osiguranja iz elektroničke razmjene podataka automatiziran je obračun nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja nakon smrti korisnika. Ujedno je s dijelom poslovnih banaka elektroničkim putem uspostavljen prijenos podataka iz zahtjeva za povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja poslovnim bankama i drugim pravnim osobama te su time ukinuti postupci i troškovi koji su nastajali pri otpremi zahtjeva za povrat.

U 2016. nastavljene su aktivnosti na Projektu uvođenja e-Računa kao posebne mjere elektroničkog upravljanja dokumentacijom iz područja financijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Radi podmirenja zakonskih i ugovornih obveza Zavoda, tijekom 2016. pravodobno i zakonito podmireno je približno 21 700 računa i naloga i ispostavljeno 2 538 izlaznih računa.

Unutarnja revizija

Tijekom 2016. obavljeno je pet unutarnjih revizija u sljedećim poslovnim procesima: mirovinsko osiguranje (matična evidencija), ostvarivanje prava primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (preračun mirovina s državama nastalim na području bivše SFRJ), upravljanje imovinom (informatičkom opremom), upravljanje nabavom i potrošnjom uredskog materijala i sitnog inventara te upravljanje rizicima u Zavodu. U izvještajima unutarnje revizije dane su i prihvaćene četrdeset i tri preporuke za unaprijeđenje poslovanja. U sklopu aktivnosti praćenja provedbe preporuka unutarnje revizije u 2016. praćena je provedba trideset i jedne preporuke iz šest revizija i o tome je sastavljen izvještaj za ravnatelja Zavoda.

Za potrebe godišnje provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije od strane Ministarstva financija RH, unutarnja revizija izradila je „Izvještaj o učincima preporuka unutarnje revizije za 2015.“, a u sklopu „Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2015.“ dala je „Mišljenje unutarnje revizije o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola za revidirana područja“.

Planiranje poslova unutarnje revizije na godišnjoj i trogodišnjoj razini obavljeno je prema uputama ministra financija RH, a planovi rada doneseni su u propisanim rokovima. Stručno usavršavanje unutarnjih revizora ostvareno je sudjelovanjem na 12. seminaru unutarnjih revizora u javnom sektoru i drugim seminarima te radionicama i modulima u organizaciji Sektora za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole Ministarstva financija RH i o tome su sastavljeni godišnji izvještaji. U obavljanju redovitih poslova nisu završene odnosno provedene dvije revizije planirane Godišnjim planom rada unutarnje revizije za 2016. zbog smanjenog broja unutarnjih revizora (rodiljni dopust i neplaćeni dopust). Navedene revizije završit će se, odnosno obaviti u 2017. godini.

Kontrola i nadzor

Poslovi Ureda za kontrolu i nadzor obuhvaćaju nadzor nad obavljanjem svih segmenata poslovanja Zavoda radi ispitivanja pravilnosti obavljanja poslova iz djelatnosti Zavoda i otklanjanja uočenih nepravilnosti. Postupci nadzora provode se prema: nalogu ravnatelja, prijedlogu pomoćnika ravnatelja i Samostalnog sektora za reviziju i nadzor medicinskog vještačenja, na traženje državnih institucija (MUP, USKOK, Državno odvjetništvo i dr.) ili prema neposrednoj dojadi građana.

Tijekom 2016. zaprimljeno je 199 predmeta, što je za 70,10% manje nego što ih je zaprimljeno 2015. Od navedenog broja 52 predmeta (26,10%) odnosila su se na anonimne prijave, 37 predmeta (18,6%) na potpisane prijave građana, 33 (16,6%) na prijave stručnih službi Zavoda, 24 (12,1%) na zahtjeve državnih tijela, 9 (4,5%) na pritužbe na rad radnika, 4 (2%) na pritužbe na rad Zavoda, 25 (12,6%) na reviziju utvrđenog tjelesnog oštećenja radnika HZMO-a, HZZO-a i MRMS-a, u 6 predmeta (3%) podnesene su kaznene prijave, u 4 (2%) je pokrenut postupak radi utvrđivanja povrede radne obveze i za 5 (2,5%) predmeta zatražena je dostava spisa (Ured nije obavljao postupak nadzora, već je na traženje nadležnog Ministarstva dostavio predmete na daljnje postupanje).

U postupku nadzora 45 predmeta dostavljeno je Samostalnom sektoru za reviziju i nadzor medicinskog vještačenja radi revizije medicinske dokumentacije, odnosno obavljanja kontrolnog pregleda u postupku nadzora i kontrole. Od 45 dostavljenih predmeta u 6 (13,3%) je promijenjeno prethodno utvrđeno pravo. U svim predmetima u kojima je promijenjeno utvrđeno pravo riječ je o reviziji tjelesnog oštećenja.

Ured za kontrolu i nadzor redovito je pratio i koordinirao postupanje po predstavkama Pučkog pravobranitelja. U razdoblju od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016. u Uredu za kontrolu i nadzor zaprimljena je ukupno 61 predstavka pučke pravobraniteljice, i to 51 novi upit i 10 ponovljenih. Napominjemo da je na sve predstavke odgovoreno u propisanom roku od 30 dana.

Tijekom 2016. godine i nadalje su se obavljali poslovi koordinacije i dodjele ovlaštenja za pristup bazama podataka Zavoda kako bi se kontrolom nad raspodjelom dužnosti i odgovornosti dodijeljenih

pojedinom radniku rizici smanjili na najmanju moguću mjeru. U tijeku je revidiranje postojećih ovlaštenja za svako pojedino radno mjesto radi propisivanja jasnih kriterija prema kojima će se utvrditi opseg ovlaštenja za pristup podacima i odstupanja od utvrđenih opsega ovlaštenja.

Ured je u manjoj mjeri sudjelovao u koordinaciji pri obavljanju revizije Državnog ureda za reviziju. Tijekom 2016. obavljena je revizija financijskog poslovanja Zavoda za 2015., a 23. kolovoza 2016. preuzeto je izvješće Državnog ureda za reviziju. Veći dio poslova koje je do 2016. godine obavljao Ured za kontrolu i nadzor preuzeo je Sektor za ekonomske poslove.

Poslovi kontrole utvrđuju se godišnjim programom rada koji mora sadržavati terminski plan sastavljen u skladu s načelom ekonomičnosti troškova i vremena. Unutarnje ustrojstvene jedinice koje u Zavodu obavljaju poslove kontrole program rada i terminski plan obavljanja kontrola dostavljaju Uredu za kontrolu i nadzor. Tijekom 2016. godine obavljeno je sedam kontrola u područnim službama/uredima iz područja imovinskopravnih poslova, sedam kontrola iz područja ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, tri kontrole iz područja Sektora za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te jedna iz područja uredskog poslovanja. Zaprimljeni izvještaji kontinuirano su analizirani kako bi se utvrdile slabosti i propusti u kontroliranim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama te procijenila učinkovitost kontrola unutarnjih ustrojstvenih jedinica koje obavljaju kontrolu. Tijekom 2016. održano je više radnih sastanaka s predstavnicima Odjela za pravne poslove Središnje službe koji obavljaju kontrolu imovinskopravnih poslova. Poslovi kontrole ekonomsko-financijskih poslova stavljeni su u nadležnost Ureda za kontrolu i nadzor te se kontrole provode prema potrebi.

Upravljanje i gospodarenje nekretninama

Tijekom 2016. nije bilo prodaje ili zamjene nekretnina u vlasništvu Zavoda. Poseban problem su nekretnine u vlasništvu ili suvlasništvu Zavoda koje se ne koriste, a to su: zgrada u Zaboku, Trg sv. Jelene 3, dvije zgrade u Puli, Vila Idola na adresi Veruda 62 i zgrada na adresi Trg Portarata 3 te ruševni objekt u Ogulinu, I. B. Mažuranić 1. Za nekretninu u Zaboku, nekretninu u Ogulinu i nekretninu u Puli, Vila Idola napravljena je procjena tržišne vrijednosti kao preduvjet za eventualnu prodaju/zamjenu, a za nekretninu u Puli, Trg Portarata 3 procjena je u tijeku. Postupak prodaje objekta u Ogulinu vodi HZZO kao većinski suvlasnik.

Za dio stanova u vlasništvu Zavoda u tijeku je energetska certificiranje i procjena tržišne vrijednosti kao preduvjet za davanje u najam ili vlasničko raspolaganje. Od većih ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu treba spomenuti izgradnju nove kotlovnice za poslovnu zgradu HZMO-a i HZZO-a u Dubrovniku.

Informatički sustav Zavoda

U 2016. godini nastavljeno je redovito obnavljanje korisničke i infrastrukturne opreme. Intenzivno se radilo na provedbi projekta prelaska na novi diskovni podsustav realizacijom kojeg su zamijenjeni stari IBM diskovi. Pokrenuto je niz aktivnosti radi konsolidacije postojećeg informacijskog sustava i

uvođenja ESB (enterprise service bus) arhitekture. Na području e-poslovanja izrađena je i integrirana nova usluga „e-potvrde“ u portal e-Građani (Potvrda o stažu i plaći, Obavijest o ostvarenom drugom dohotku, Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja). Proširen je i broj institucija s kojima Zavod razmjenjuje podatke elektroničkim putem radi učinkovitijeg pružanja usluga korisnicima Zavoda.

Javnost rada Zavoda

U 2016. osobita pozornost bila je usmjerena približavanju rada Zavoda osiguranicima, korisnicima prava i medijima, odnosno ukupnoj javnosti. Javnost rada Zavoda osigurana je dostupnošću informacija o radu Zavoda: izravnim kontaktom s osiguranicima putem infotelefona, objavom informacija na internetskim stranicama – omogućavanjem korištenja odgovarajućih web-servisa, izdavanjem stručno-informativnih publikacija, brošura i letaka. Najznačajnija aktivnost u interaktivnom odnosu s korisnicima odvijala se u okviru rada korisničkog infocentra kojim je omogućeno da se na svaki upit pozivatelja odgovori odmah, a kada je potrebno provjeriti i utvrditi činjenično stanje, odgovara se naknadno i u kratkom roku. Medijski su promovirane značajnije aktivnosti u radu Zavoda, kao što je pojačana kampanja „Elektroničke usluge Zavoda i prethodno utvrđivanje staža“ (dva puta godišnje) i druge aktivnosti i događanja u Zavodu. Medijske objave o radu Zavoda praćene su radi pripreme tema značajnih za javnost te zbog evaluacije uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti, a prema analizama objava u 2016. postignut je pozitivan medijski (PR) učinak.

IX. SAŽETAK

1. Uvod

Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti i rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda. Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je bilo evidentirano 1 223 375 korisnika i 1 440 188 osiguranika, te je omjer između te dvije skupine iznosio 1 : 1,17 (u 2012. i 2013. omjer je bio 1 : 1,18, u 2014. godini 1 : 1,14, a u 2015. godini 1 : 1,15).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 38,710 mlrd. kn, a rashodi 38,682 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 36,805 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,15%. Zbog neznatnog, odnosno negativnog rasta plaća i potrošačkih cijena mirovine nisu usklađivane tijekom 2014. i u prvoj polovici 2015., a od 1. srpnja 2015. usklađene su za 0,30%. Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. za 0,35% te je udio mirovinskih rashoda u BDP-u iznosio 11,29%. Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez i prirez, iznosila je 2.255,06 kn, udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%, a prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće za prosinac 2016. (na razini 2015.). Prosječna starosna mirovina za prosinac 2016. iznosila je 2.482,23 kn ili 42,52% prosječne netoplaće za prosinac 2016., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.828,70 kn ili 48,45% prosječne netoplaće za prosinac 2016. Prema navedenim kriterijima, prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina, na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 4.184,28 kn ili 71,67% prosječne netoplaće za prosinac 2016.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke ostvarivanja prava na doplatak za djecu. U 2016. doplatak za djecu koristilo je prosječno 174 576 korisnika, za prosječno 328 896 djece. Doplatak za djecu iznosio je prosječno 374,77 kn po djetetu, a za njegovo financiranje u 2016. utrošeno je ukupno 1,479 mlrd. kn.

Tijekom 2016. Zavodu je podneseno ukupno 459 039 zahtjeva za priznanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je 442 417 zahtjeva u prvom stupnju, a 16 622 zahtjeva koji se rješavaju u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2016. na rješavanju bio ukupno 529 921 zahtjev o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih je riješeno 454 378 zahtjeva ili 85,74%.

U Zavodu je nastavljen višegodišnji trend smanjenja broja zaposlenih. Na kraju 2015. u Zavodu je bio zaposlen 2 681 radnik, a na kraju 2016. zaposleno je bilo 2 597 radnika, odnosno 84 ili 3,13% manje.

2. Stanje sustava mirovinskog osiguranja međugeneracijske solidarnosti

Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je evidentirano 1 440 188 osiguranika. Od toga je evidentirano 668 797 (46,44%) osiguranika mlađih od 40 godina, 378 246 (26,26%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 322 408 (22,39%) osiguranika u dobi od 50 do 59 godina i 70 737 (4,91%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

U 2016. godini ukupno je evidentirano 49 995 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (36 732 starosne i prijevremene starosne mirovine, 2 802 invalidske mirovine i 10 461 obiteljska mirovina), što je povećanje od 1,50% u odnosu na 2015. godinu kada je evidentirano 49 256 novih korisnika.

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 31 godinu, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine, a kod obiteljske mirovine 28 godina. Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovine ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 30 godina, a u posljednjih deset godina prosječan mirovinski staž povećao se za jednu godinu.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (257 547 odnosno 22,59%), a udio korisnika mirovina u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje uz istodobno povećanje udjela korisnika u starijim dobnim skupinama.

Od ukupno 1 233 375 korisnika mirovina, u koje su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirano je 788 527 (63,93%) korisnika starosne mirovine i u taj broj uključeno je i 86 436 korisnika kojima je s navršenom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvarilo je 201 568 korisnika (16,34%), a obiteljsku mirovinu 243 280 korisnika (19,72%).

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.255,06 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće.

Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. usklađene su za 0,35%.

3. Ustrojstvo Zavoda, ljudski potencijali i informacijska tehnologija Zavoda

Ustrojstvo

Zavodom, prema Zakonu, upravlja Upravno vijeće (ima devet članova) koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće, a potvrđuje Vlada Republike Hrvatske. Zavodom rukovodi ravnatelj, koji je odgovoran za zakonitost rada Zavoda. Ravnatelj ima zamjenika te šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, kadrovske i opće poslove, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz njihova djelokruga i ovlašteni su davati naloge i upute za rad iz svoga djelokruga predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenika i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana prema teritorijalnom načelu u Središnju službu, smještenu u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom smještene u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), smještene u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

Ljudski potencijali

Tijekom 2016. Zavod je sudjelovao u procesu prijave projekta/aktivnosti "Jačanje administrativnih kapaciteta HZMO" koji bi se sufinancirao sredstvima iz Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020." Nakon što Upravljačko tijelo Operativnog programa (Ministarstva rada i mirovinskoga sustava) odobri projekt, pristupit će se realizaciji planiranih aktivnosti koje uključuju izobrazbu za opće i posebne kompetencije te IT osposobljavanje za radnike Zavoda.

Tijekom 2016. donesen je Plan školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016., provedeno je stručno usavršavanje radnika Zavoda putem seminara, konferencija, radionica i savjetovanja koje je pohađalo 70 radnika, provedeno je informatičko osposobljavanje te usavršavanje iz područja javne nabave.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u 2016. primio na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ukupno 156 polaznika, od toga 79 polaznika prve i druge razine visokog obrazovanja.

Na kraju 2016. u Zavodu je bilo zaposleno 2597 radnika, 84 manje nego na kraju 2015., odnosno broj zaposlenih smanjen je za 3,13%. U navedenom razdoblju radni odnos prestao je za ukupno 105 radnika, i to: zbog odlaska u mirovinu (69,23%), sporazumnog prestanka ugovora o radu (24,04%) i zbog drugih razloga prestanka ugovora o radu (6,73%).

Na dan 31. prosinca 2016. u Zavodu je bilo zaposleno 125 radnika kojima je potvrđen status osobe s invaliditetom prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom.

Na dan 31. prosinca 2016. u stručnoj službi Zavoda - područnim službama/uredima i Središnjoj službi bila su zaposlena 2583 radnika na neodređeno vrijeme i 14 radnika na određeno vrijeme – ukupno 2597 radnika.

Informacijska tehnologija

Tijekom 2016. poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno na četiri područja:

- Izrada i održavanje postojećih transakcija i skupnih obrada koje su podrška informacijskim sustavima Zavoda (podrška informacijskim sustavima radi poboljšanja informatiziranih poslovnih procesa, zbog promjena u zakonodavstvu i zbog promjena u unutarnjem ustrojstvu Zavoda).
- Integracija postojećih i novih e-usluga u portal e-Građani i Osobni korisnički pretinac
- Razmjena podataka s drugim institucijama
- Razmjena podataka s drugim državama.

Prioritetni ciljevi u području systemske podrške su osiguravanje pouzdanog i neprekidnog rada informacijskog sustava te održavanje svih komponenti informacijsko-komunikacijske mreže Zavoda koja se sastoji od središnjeg računala, poslužitelja (fizičkih i virtualnih), osobnih i prijenosnih računala, sustava za upravljanje bazama podataka (Oracle, IBM DB2, IMS, Microsoft SQL), komunikacijskih uređaja, sustava izrade sigurnosnih kopija podataka (backup), antivirusne / antimalware / antiexploit / antiransomware zaštite, sustava elektroničke pošte, aplikativno-kolaboracijske platforme / intraneta. Osim održavanja neprekinutog rada, kontinuirano se izvode aktivnosti na unaprijeđenju sustava te prilagodbe implementacija novim verzijama softvera i hardvera. Također, cilj je bio i prilagoditi informacijsko-komunikacijske resurse zahtjevima i potrebama korisnika, njihovih projekata, te EU regulatornim obavezama.

Na temelju registriranih prijavi u servisnom centru, tijekom 2016. realizirano je 21 186 zahtjeva korisnika informatičke opreme Zavoda u vezi s instalacijom, podešavanjem, rukovanjem i premještanjem korisničke informatičke opreme, detekcijom i otklanjanjem kvarova, pomoći pri uporabi aplikacija i informatičke opreme, otvaranjem korisničkih računa i dodjelom ovlasti za informatičke usluge.

Kontinuiranim nadzorom, upravljanjem resursima središnjeg računala u tri smjene (od ponedjeljka u 6:00 do subote do 6:00 sati) i potporom korisnicima omogućena je online obrada podataka na središnjem računalu više od 880 različitih transakcija, s ukupnim učinkom od 69 318 215 transakcija, uz korištenje više od 2 950 osobnih i prijenosnih računala, više od 1 900 laserskih pisača, integriranih u informatičku mrežu koja povezuje 125 lokacija Zavoda.

4. Upravljanje Zavodom - rad Upravnog vijeća Zavoda

U 2016. Upravno vijeće održalo je 10 sjednica (od toga četiri elektroničkim putem), a razmotreno je ukupno 47 točaka dnevnog reda.

Vežano uz *opća pitanja*, Upravno vijeće donijelo je Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2015. koje je upućeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda* Upravno vijeće donijelo je Financijski plan Zavoda za 2016. te Izmjene i dopune Financijskog plana Zavoda za 2016. Jednako tako, donijelo je Financijski plan Zavoda za 2017. godinu kao sastavni dio državnog proračuna Republike Hrvatske. Razmotrilo je i usvojilo Izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za 2015. te Izvješće o financijskom poslovanju sredstvima doplatka za djecu za razdoblje siječanj - prosinac 2015. godine. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo tekuće financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se financijsko poslovanje odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje te osobito u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2016. i 1. srpnja 2016.

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

5. Ostvarivanje prava i rad stručne službe Zavoda

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u upravnom postupku

Tijekom 2016. u Zavodu je na rješavanju bio ukupno 529 921 zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje, doplatka za djecu, matična evidencija, prvi i

drugi stupanj), od toga su 70 882 zahtjeva prenesena iz prethodne godine. Ukupno je riješeno 454 378 zahtjeva ili 85,74%.

U 2016. u prvom stupnju bilo je ukupno na rješavanju 505 646 zahtjeva (što je na razini 2015. kada je na rješavanju bilo 496 438 zahtjeva). Od toga je 63 229 zahtjeva preneseno iz 2015., a tijekom 2016. zaprimljeno je 442 417 novih zahtjeva. Od ukupnog broja riješena su 43 693 zahtjeva ili 86,41%.

U drugom stupnju je tijekom 2016. u Zavodu bilo na rješavanju ukupno 24 275 zahtjeva. Od toga su 7 653 drugostupanjska postupka prenesena iz 2015., a tijekom 2016. zaprimljene su 16 622 nove žalbe. Od ukupnog broja žalbi riješeno je 17 440 ili 71,84%.

Tijekom 2016. zaprimljeno je ukupno 1 309 novih tužbi na drugostupanjska rješenja Zavoda (ukupno tuzemno osiguranje i rješenja uz primjenu uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te doplatak za djecu). Na rješavanju je bilo ukupno 1 519 pokrenutih upravnih sporova. Od toga je riješeno, tj. dan je odgovor na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu, ukupno 1 311 predmet ili 86,31%.

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

U 2016. u tuzemnom osiguranju je u prvom i drugom stupnju na rješavanju bilo ukupno 168 356 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju, u 2016. riješeno je 119 935 zahtjeva ili 71,24%, a neriješen je 48 421 zahtjev ili 28,76%.

Provedba međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

U 2016. na rješavanju su bila ukupno 117 755 zahtjeva (prvi i drugi stupanj u postupcima rješavanja o pravu na mirovinu primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora, određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa EU, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004, stavljanje izvan snage potvrde A1 poništavanjem ili ukidanjem), a od toga je riješeno 95 390 zahtjeva, odnosno 81,01%. Zaprimljena su 95 642 nova zahtjeva (1,1% više nego u 2015.), i to 93 769 prvostupanjskih i 1 873 drugostupanjska zahtjeva. Od toga su 36 754 zahtjeva za mirovinu (38,4%), 45 569 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa EU (47,6%), a ostalih zahtjeva bilo je 13 319 (14%).

U 2016. na rješavanju su bila 56 532 zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i od toga je riješeno 37 237 zahtjeva ili 65,9 %.

U 2016. zaprimljen je 3 391 zahtjev za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Iz 2015. ostala su neriješena 2 043 zahtjeva, tako da su tijekom 2016. ukupno bila na rješavanju 5 434 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Od ukupnog broja riješeno je 3 338 ili 61,43%.

Tijekom 2016. godine zaprimljene su 1 873 žalbe na rješenja donijeta primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Uz 696 neriješenih žalbi iz 2015., na rješavanju u 2016. godini bilo je ukupno 2 569 žalbi. Riješeno je 1 475 žalbi, što je 57,42% izvršenja.

U 2016. godini zaprimljeno je 10 žalbi na rješenje o priznanju prava na doplatak za djecu primjenom pravnih propisa EU, a riješeno je devet (9) žalbi.

Rješavanje o pravima na doplatak za djecu

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2016. na rješavanju su u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine bila ukupno 238 363 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 235 706 zahtjeva ili 98,88%.

Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

Tijekom 2016. godine u matičnoj evidenciji bilo je evidentirano 1 440 188 aktivnih osiguranika. Novim ZOMO-om znatno je unaprijeđen sustav e-prijava i usluga je proširena na sve kategorije obveznika i osiguranika. Omogućeno je automatsko ažuriranje e-prijava u baze Zavoda te je udio e-prijava u ukupnom broju prijava povećan na 83,2%. Jednako tako, Zavod je svojim korisnicima omogućio uvid u osobne podatke, podatke o radnopravnom statusu te izdavanje ERPS potvrda putem sustava

e-Građani, a tijekom 2016. putem sustava e-Građani omogućio je izdavanje potvrde o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku.

Tijekom 2016. redovito su se obrađivale sve vrste različitih prijava koje se odnose na osiguranje. Prijavno-odjavni podaci obrađeni su u matičnoj evidenciji u propisanim rokovima, a obuhvat prijava o stažu i plaći bio je jedan od prioritetnih poslova matične evidencije.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su se provodili postupci donošenja rješenja o utvrđivanju svojstva osiguranika i prijavno-odjavni podaci. Tijekom 2016. riješena su ukupno 5 753 zahtjeva za utvrđivanje staža te 5 704 zahtjeva za utvrđivanje svojstva osiguranika. Rješenja o stjecanju svojstva osiguranika za samostalne obveznike donosili su se u slučajevima kada je Zavod pokrenuo postupak po službenoj dužnosti.

Na dan 31. prosinca 2016. u matičnoj evidenciji bila su evidentirana 19 633 osiguranika poljoprivrednika, što potvrđuje nastavak trenda kontinuiranog pada broja ove kategorije osiguranika. U Bazi podataka osiguranika 31. prosinca 2016. evidentirano je 56 558 aktivnih osiguranika obrtnika. Na dan 31. prosinca 2016. evidentirana su 20 383 aktivna osiguranika samostalnih profesionalnih djelatnosti.

U 2016. u drugostupanjskim postupcima u matičnoj evidenciji riješena su 1 033 predmeta.

Imovinskopravno poslovanje

U području imovinskopравnih poslova, stručne službe Zavoda kontinuirano rješavaju predmete naknade štete u vezi s ozljedama na radu ili izvan rada, naknade štete kao posljedice rata (ratne štete), obavljaju poslove u vezi s naplatom nepripadnih isplata mirovinskih primanja (stjecanja bez osnove), naplatom doprinosa, zastupanjem Zavoda u pasivnim sporovima, vode postupke u vezi s raskidom ugovora i povratom neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada i djece sa smetnjama u psihičkom ili fizičkom razvoju, obavljaju poslove pravne pomoći stranim nositeljima osiguranja i vode postupke u vezi s otpustom iz državljanstva Republike Hrvatske.

Javnost rada Zavoda i odnosi s javnošću

Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2016. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničkom poštom, objavu podataka i informacija u Narodnim novinama, publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda, rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavještavanje radnika Zavoda obavljalo se preko oglasnih ploča i dostupnošću informacija preko intranetske mreže Zavoda i sl.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je javnosti davao priopćenja o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu njegovih tijela te o radu stručne službe. U 2016. poslana su 33 priopćenja za medije te je odgovoreno na 100 (pisanih) upita novinara. Na svakodnevne upite iz medija odgovaralo se isti ili sljedeći dan, odnosno prema traženju, organizirani su nastupi čelnika i stručnjaka iz Zavoda u medijima, itd. Medijski su promovirane značajnije aktivnosti Zavoda, kao što je pojačana kampanja *Elektroničke usluge Zavoda i prethodno utvrđivanje staža* (dva puta godišnje), te druge aktivnosti i događanja u Zavodu. Medijske objave pratile su se radi bolje pripreme tema važnih za javnost te zbog ocjene medijske uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti. Prema analizama u 2016. postignut je pozitivan medijski (PR) učinak Zavoda.

U 2016. godini redovito su izdavane *Statističke informacije HZMO* (tromjesečno) te *Novosti-Newsletter HZMO* (mjesečno). Također, redovito je objavljivani i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO* u *Hrvatskom umirovljeničkom listu* i *info.HZMO* u publikaciji *SUH*. Za potrebe informiranja radnika Zavoda objavljivane su obavijesti na intranetskim stranicama Zavoda. Izrađeno je 19 informativnih brošura iz različitih područja rada Zavoda, koje su dostupne na infošalterima u područnim službama/uredima i Središnjoj službi te na internetskoj stranici Zavoda.

Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. putem infotelefona, internetske stranice Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. Putem *infotelefona* u 2016. preuzeto je 30 075 poziva. U 2016. internetsku stranicu Zavoda posjetilo je 3 301 446 posjetitelja, što je u odnosu na 2015. (u kojoj je bilo 3 037 554 posjeta) više za 263 892 posjeta. U rubrici Pitanja, elektroničkim putem (e-mail) u 2016. odgovoreno je na 7 495 pitanja. U 2016. zaprimljeno je ukupno 139 predstavki (u 2015. bilo ih je 108). Zavodu je u 2016. bilo podneseno i riješeno 35 *zahtjeva prema Zakonu o pravu na pristup informacijama*.

6. Financijsko poslovanje

Financijsko poslovanje Zavoda

Ukupni prihodi Zavoda za 2016. ostvareni su u iznosu od 38.710.485.557 kn, a ukupni rashodi u iznosu od 38.682.733.256 kn.

Ukupni rashodi za 2016. godinu ostvareni su u iznosu od 38.682.733.256 kn i ostali su na razini ukupnih rashoda ostvarenih za 2015. godinu.

Financijski rashodi za 2016. godinu iznosili su 35.478.849 kn, od toga se 34.576.572 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina, a 902.277 kn su ostali financijski rashodi Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove).

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 74.860 kn, od toga se 71.860 kn odnosi na školarine prema Planu školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog osposobljavanja radnika Zavoda, a preostalo na naknadu štete pravnim i fizičkim osobama.

Rashodi poslovanja (rashodi za zaposlene i materijalni rashodi) za 2016. godinu iznosili su 343.077.339 kn, a u odnosu na 2015. manji su za 2,8%. Rashodi za zaposlene u 2016. iznosili su 264.497.409 kn, odnosno 0,68% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2015. manji su za 1,1%.

Materijalni rashodi u 2016. godini iznosili su 78.579.930 kn i u odnosu na 2015. godinu manji su za 8,0%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,20%. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2016. iznosili su 9.529.327 kn.

Poslovanje sredstvima za doplatka za djecu

Sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za doplatka za djecu za 2016. godinu ostvarena su u iznosu od 1.479.591.693 kn i u odnosu na 2015. godinu manja su za 6,9%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka koja su u 2016. godini iznosila 297.237.500 kn za prosječno mjesečno 38 508 korisnika doplatka za djecu.

7. Portfelj Zavoda

Sve poslove vezane uz gospodarenje i upravljanje dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koja čine portfelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje obavlja Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o. (HMO d.o.o.) u svoje ime, a za račun Zavoda. Na dan 31. prosinca 2016. ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda, koji obuhvaća 57 trgovačkih društva, iznosila je 1.620.591.532 kune.

U 2016. od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 398.888.712,13 kn, od toga 62.901.982,91 kn s osnove naplate dividendi i 335.986.729,22 kn od prodaje portfelja Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2016. potraživanja Zavoda vezana uz portfelj iznose 157.753.007,50 kn, od toga se 156.930.779,90 kn odnosi na potraživanja po osnovi prodaje dionica ili udjela, a 822.227,60 kn na potraživanja po osnovi dividendi (od toga su ukupna potraživanja od CERP-a iznosila 156.806.638,32 kn).

Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja Kapitalnog fonda d.d., a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u izvršene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima. Osnovni prihod HMID-a je naknada za upravljanje Kapitalnim fondom koja iznosi 2% godišnje od prosječne vrijednosti imovine Fonda, umanjene za financijske obveze.

U 2016. HMID je ostvario neto dobit u iznosu od 16.276.595 kn. U 2016. godini Kapitalni fond ostvario je neto dobitak od 35.499.355 kuna. Ostala sveobuhvatna dobit iznosi 61.377.674 kuna, a ukupna sveobuhvatna dobit u 2016. iznosi 96.877.028 kuna. Vrijednost neto imovine Fonda porasla je u 2016. godini za 84,8 milijuna kuna ili 7,50%.

8. Osvrt na izvršenje Godišnjeg plana Zavoda za 2016.

Godišnjim planom Zavoda za 2016. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda). Svi ključni planirani poslovi obavljani su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

* * *

X.

TABLIČNI PRILOG – POPIS TABLICA

	Redni broj tablice
<i>Stanje općih podataka o Zavodu (stanje 31. prosinca 2016.)</i>	1
<i>Pregled broja osiguranika i korisnika mirovina prema godinama i vrstama osiguranja</i>	2
<i>Pregled broja korisnika i prosječnih svota mirovina (korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)</i>	3
<i>Bruto domaći proizvod i izdaci za mirovinsko osiguranje prema godinama</i>	4
<i>Shema teritorijalne organizacije stručne službe</i>	5
<i>Pregled ukupno vođenih postupaka (prvi i drugi stupanj)</i>	6
<i>Pregled ukupnog rješavanja zahtjeva u upravnom postupku prema područnim službama/uredima</i>	7
<i>Pregled rješavanja prvih i drugih zahtjeva prema vrstama mirovina i mirovinskim primanjima</i>	8
<i>Pregled rješavanja zahtjeva za invalidske mirovine (TUZ i INZ) i tjelesno oštećenje (TUZ) koje je HZMO uputio na vještačenje ZOSI-ju i njihov status u postupku vještačenja (stanje 31. prosinca 2016.)</i>	9
<i>Pregled rješavanja o pravima primjenom međunarodnih ugovora</i>	10
<i>Pregled rješavanja o pravima u prvom stupnju primjenom međunarodnih ugovora prema vrstama prava</i>	11
<i>Pregled rješavanja zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu - UKUPNO (prvi zahtjevi, prevođenje, zahtjevi primjenom propisa Europske unije i drugi zahtjevi)</i>	12

* * *

STANJE OPĆIH PODATAKA O ZAVODU
stanje: 31. prosinca 2016.

Tablica 1

Redni broj	Područna služba / područni ured u	OSIGURANICI		KORISNICI MIROVINA					Broj korisnika mirovina na 1000 osiguranika	DOPLATAK ZA DJECU	
		Broj	Indeks 31.12.2016. 31.12.2015.	UKUPNO		Starosna	Invalidska	Obiteljska		Broj djece	Broj korisnika
				Broj	Indeks 31.12.2016. 31.12.2015.						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	BJELOVARU	29469	99,2	33227	99,9	22235	3768	7224	1128	12163	6352
2.	DUBROVNIKU	40287	102,2	31488	101,6	22703	2682	6103	782	8764	4632
3.	GOSPIČU	13432	101,0	15121	99,0	9866	1401	3854	1126	3465	1879
4.	KARLOVCU	33995	101,7	36463	100,2	25750	3121	7592	1073	8558	4693
5.	KOPRIVNICI	33066	101,0	28206	100,0	18749	3842	5615	853	11802	6126
6.	OSIJEKU - PS	83624	102,3	81483	99,8	53416	9479	18588	974	28302	15494
7.	POŽEGI	18502	103,1	19349	99,5	12209	2718	4422	1046	10350	5853
8.	PULI - POLA	80853	103,1	54935	100,7	39946	4867	10122	679	12913	7611
9.	RIJECI - PS	108272	101,4	89328	101,1	65439	7346	16543	825	14183	7606
10.	SISKU	37517	99,4	50240	100,4	32299	5217	12724	1339	17826	9284
11.	SL. BRODU	35930	102,4	34601	99,9	21498	4101	9002	963	8688	4520
12.	SPLITU - PS	140704	102,3	108821	100,6	70430	16491	21900	773	38285	20568
13.	ŠIBENIKU	28242	101,7	31060	100,5	20329	3179	7552	1100	8419	4622
14.	VARAŽDINU - PS	102156	101,5	66299	99,9	43759	10524	12016	649	24429	12335
15.	VIROVITICI	19305	101,1	15017	100,8	9181	1952	3884	778	9732	5306
16.	VUKOVARU	39037	101,0	35774	100,7	23471	4424	7879	916	19789	10212
17.	ZADRU	48764	103,3	41428	101,0	29532	3718	8178	850	14289	7582
18.	ZAGREBU - PS *	547033	102,0	367284	100,5	262082	40783	64419	671	70913	37563
UKUPNO		1440188	101,9	1140124	100,4	782894	129613	227617	792	322870	172238
20.	HRVATSKA VOJSKA	-	-	14484	105,5	4882	8748	854	-	-	-
21.	HRVATSKI BRANITELJI	-	-	71944	99,5	751	57041	14152	-	-	-
22.	HRVATSKO VIJEĆE OBRANE	-	-	6823	99,5	-	6166	657	-	-	-
SVEUKUPNO		1440188	101,9	1233375	100,4	788527	201568	243280	856	322870	172238

NAPOMENA:

Prema Statutu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 117/12) status područne službe imaju: Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb (**dodatna oznaka - PS**). Ostale ustrojstvene jedinice Zavoda imaju status područnog ureda.

* Primjena Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 28/14) i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu HZMO-a od 1. rujna 2014.

PREGLED BROJA OSIGURANIKA I KORISNIKA MIROVINA PREMA GODINAMA I VRSTAMA OSIGURANJA

stanje: 31. prosinca

Tablica 2

Godine	Radnici i s njima izjednačene osobe			Obrtnici			Poljoprivrednici			UKUPNO		
	Osiguranci	Korisnici mirovina *	Odnos	Osiguranci	Korisnici mirovina *	Odnos	Osiguranci	Korisnici mirovina *	Odnos	Osiguranci	Korisnici mirovina *	Odnos
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001.	1249709	929371	1,34	78783	20355	3,87	73610	82394	0,89	1402102	1032120	1,36
2002.	1274293	939214	1,36	80471	20737	3,88	67217	82241	0,82	1421981	1042192	1,36
2003.	1301994	948523	1,37	82775	21355	3,88	59226	84671	0,70	1443995	1054549	1,37
2004.	1324474	958810	1,38	83840	21958	3,82	51791	84887	0,61	1460105	1065655	1,37
2005.	1368402	973793	1,41	83749	22528	3,72	46726	84250	0,55	1498877	1080571	1,39
2006.	1412215	993460	1,42	82736	23476	3,52	43219	83150	0,52	1538170	1100086	1,40
2007.	1457676	1015766	1,44	81963	24252	3,38	39824	81522	0,49	1579463	1121540	1,41
2008.	1488922	1043262	1,43	79149	25299	3,13	36777	79729	0,46	1604848	1148290	1,40
2009.	1421376	1069059	1,33	75051	26433	2,84	33806	78322	0,43	1530233	1173814	1,30
2010.	1373044	1095354	1,25	70616	27924	2,53	31703	77108	0,41	1475363	1200386	1,23
2011.	1369757	1109336	1,23	67998	29100	2,34	30378	74685	0,41	1468133	1213121	1,21
2012.	1339933	1115867	1,20	65252	29767	2,19	27555	72058	0,38	1432740	1217692	1,18
2013.*	1314437	1091008	1,20	62399	30402	2,05	23795	69405	0,34	1400631	1190815	1,18
2014.**	1315535	1125773	1,17	59951	31170	1,92	21914	66795	0,33	1397400	1223738	1,14
2015.***	1335123	1132614	1,18	57696	31657	1,82	20818	63749	0,33	1413637	1228020	1,15
2016.****	1363997	1140004	1,20	56558	32357	1,75	19633	61014	0,32	1440188	1233375	1,17

NAPOMENA:

* Od obrade mirovina za prosinac 2013. (isplata u siječnju 2014.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju NN 112/13) **obustavljena je isplata mirovine za 26 932 korisnika** (1 058 korisnika mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 25 874 u inozemstvu).

** Od obrade mirovina za prosinac 2014. (isplata u siječnju 2015.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Zakon o mirovinskom osiguranju, NN 157/13) **obustavljena je isplata mirovine za 2 848 korisnika** (77 korisnika mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 2 771 u inozemstvu).

*** Od obrade mirovina za prosinac 2015. (isplata u siječnju 2016.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Zakon o mirovinskom osiguranju, NN 157/13) **obustavljena je isplata mirovine za 1 886 korisnika** (36 korisnika mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 1 850 u inozemstvu).

**** Od obrade mirovina za prosinac 2016. (isplata u siječnju 2017.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Zakon o mirovinskom osiguranju, NN 157/13) **obustavljena je isplata mirovine za 1 535 korisnika** (31 korisnik mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 1 504 u inozemstvu).

**PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA
(korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)**

stanje: 31. prosinca 2016.

Tablica 3

Vrste mirovina	Broj korisnika mirovina	Prosječna mirovina	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prerez u neto plaći za prosinac 2016.
0	1	2	3
Starosna	501572	2.482,23	42,52
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	14794	3.382,73	57,94
Starosna mirovina prevedena iz invalidske *	86436	2.166,75	37,11
Ukupno starosna	602802	2.459,09	42,12
Prijevremena starosna mirovina - ZOMO	179931	2.341,72	40,11
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	161	2.563,53	43,91
Sveukupno starosna	782894	2.432,15	41,66
Invalidska *	129613	1.843,11	31,57
Obiteljska	227617	1.880,55	32,21
UKUPNO	1140124	2.255,06	38,63

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I IZDACI ZA MIROVINSKO OSIGURANJE PREMA GODINAMA

Tablica 4
u 000 000 kn

Redni broj		G O D I N E														
		1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (godišnji obračun)	117.105	128.671	146.758	161.832	166.321	180.241	194.271	211.579	232.383	250.873	270.191	294.437	322.310	347.685	330.966
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	10.667	12.343	15.448	16.536	19.047	20.225	22.967	23.723	24.691	26.011	27.298	28.919	30.519	33.515	35.072
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	9,11	9,59	10,53	10,22	11,45	11,22	11,82	11,21	10,63	10,37	10,10	9,82	9,47	9,64	10,60
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	7.976	9.976	13.154	15.535	18.296	19.470	22.281	23.090	24.111	25.412	26.703	28.270	29.865	32.783	34.399
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP-u %	6,81	7,75	8,96	9,60	11,00	10,80	11,47	10,91	10,38	10,13	9,88	9,60	9,27	9,43	10,39

Redni broj	Opis	G O D I N E						
		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
0	1	17	18	19	20	21	22	23
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (godišnji obračun)	328.041	332.587	330.456	329.571	328.431	333.837	343.195
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	35.477	35.555	35.731	36.604	36.806	38.683	38.683
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	10,81	10,69	10,81	11,11	11,21	11,59	11,27
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	34.877	34.952	35.198	36.120	36.366	36.682	36.805
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP-u %	10,63	10,51	10,65	10,96	11,07	10,99	10,72
6.	Rashodi doplatka za djecu						1.588	1.480
	Udio rashoda doplatka za djecu u BDP-u %						0,48	0,43

IZVOR PODATAKA: Državni zavod za statistiku (DZS) i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO).

NAPOMENA:

U rujnu 2014. Državni zavod za statistiku revidirao je podatke o BDP-u na godišnjoj razini od 1995. godine na dalje (Priopćenje - Godišnji bruto domaći proizvod za razdoblje 1995. - 2012. - ESA 2010, broj 12.1.5. od 10. rujna 2014.)

Glavni razlog revizije objavljenih podataka o BDP-u od 1995. godine u publikacijama DZS-a (Priopćenja) i na internetskoj stranici DZS-a je prilagodba novoj metodologiji - **Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010)**.

ESA 2010. odnosi se na harmoniziranu metodologiju koja se obvezno primjenjuje u proizvodnji podataka o nacionalnim računima u Euroskoj uniji.

Implementacija metodologije ESA 2010. obvezna je za sve zemlje članice Europske unije od rujna 2014.

Podaci za 2014. privremeni su i dobiveni su na temelju preliminarnog **godišnjeg** obračuna.

Podaci za 2015. privremeni su i dobiveni su na temelju preliminarnog **godišnjeg** obračuna, a za tromjesečja 2016. privremeni su i dobiveni na temelju preliminarnog **tromjesečnog** obračuna. (Priopćenje br. 12.1.1/4 od 7. ožujka 2017.)

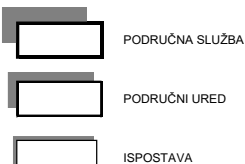
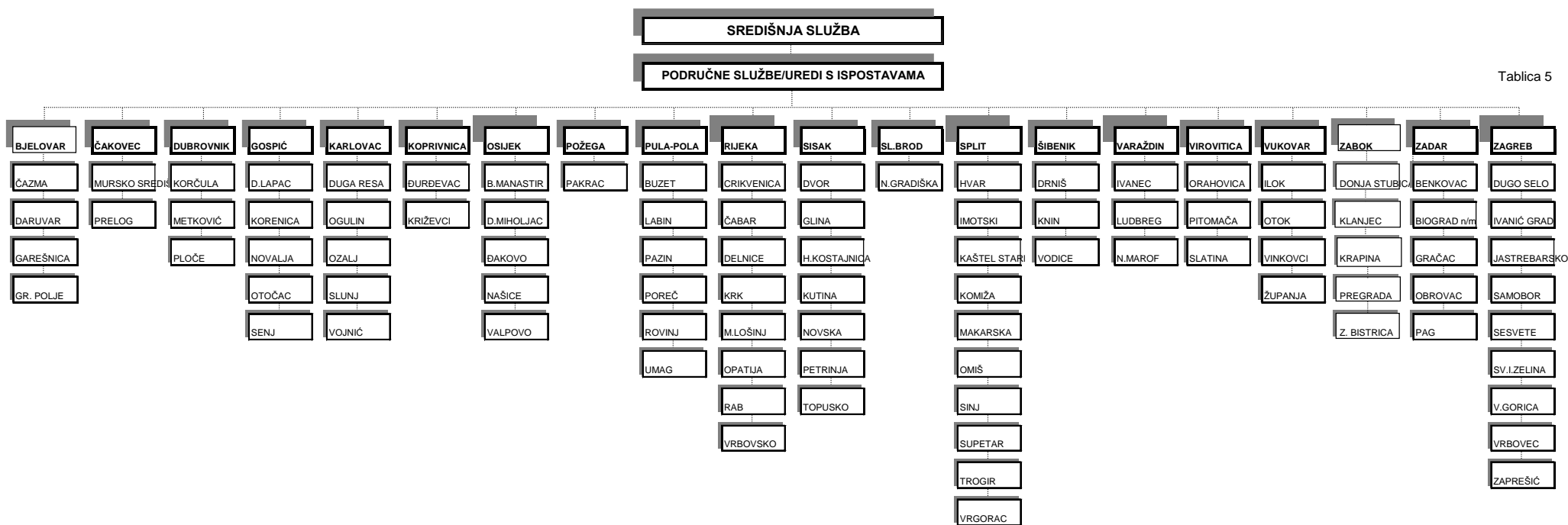
HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

2016.

Središnja služba, 5 područnih službi, 15 područnih ureda i 91 ispostava

SHEMA TERITORIJALNE ORGANIZACIJE STRUČNE SLUŽBE

Tablica 5

Napomena: Područni ured u Zaboku nije u funkciji - djeluje kao ispostava Područne službe u Zagrebu, jednako kao i njemu pripadajuće ispostave.

PREGLED UKUPNO VOĐENIH POSTUPAKA (PRVI I DRUGI STUPANJ)

Tablica 6

Redni broj	Vrste postupaka	Razdoblje	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju =100%	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja	
						Broj	%	Broj	%	Broj	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	PRVI	I. - XII. 2015.	45295	451339	496634	433209	87,23	246436	56,89	63425	12,77
	STUPANJ	I. - XII. 2016.	63229	442417	505646	436938	86,41	236622	54,15	68708	13,59
2.	DRUGI	I. - XII. 2015.	7085	18622	25707	18054	70,23	10258	56,82	7653	29,77
	STUPANJ	I. - XII. 2016.	7653	16622	24275	17440	71,84	10060	57,68	6835	28,16
U K U P N O (1 + 2)		I. - XII. 2015.	52380	469961	522341	451263	86,39	256694	56,88	71078	13,61
		I. - XII. 2016.	70882	459039	529921	454378	85,74	246682	54,29	75543	14,26

PREGLED UKUPNOG RJEŠAVANJA ZAHTJEVA U UPRAVNOM POSTUPKU PREMA PODRUČNIM SLUŽBAMA/UREDIMA

Tablica 7

Redni broj	Područna služba / područni ured u	Broj neriješenih zahtjeva početkom godine	Broj podnesenih zahtjeva tijekom godine	Ukupno na rješavanju (2+3)	Broj riješenih zahtjeva		Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva	
					Broj	Postotak	Broj	Postotak	Broj	Postotak
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	BJELOVARU	1786	11407	13193	11216	85,01	5067	45,18	1977	14,99
2.	DUBROVNIKU	1790	11547	13337	11576	86,80	6377	55,09	1761	13,20
3.	GOSPIĆU	789	4739	5528	4672	84,52	2366	50,64	856	15,48
4.	KARLOVCU	1734	11646	13380	11745	87,78	5131	43,69	1635	12,22
5.	KOPRIVNICI	663	13478	14141	13440	95,04	7551	56,18	701	4,96
6.	OSIJEKU - PS	3401	33721	37122	33990	91,56	18350	53,99	3132	8,44
7.	POŽEGI	705	8774	9479	8488	89,55	4345	51,19	991	10,45
8.	PULI - POLA	4233	18397	22630	17219	76,09	9684	56,24	5411	23,91
9.	RIJECI - PS	3056	26014	29070	26421	90,89	17031	64,46	2649	9,11
10.	SISKU	2730	17209	19939	16381	82,16	7607	46,44	3558	17,84
11.	SL.BRODU	1972	24771	26743	24461	91,47	14863	60,76	2282	8,53
12.	SPLITU - PS	4442	44517	48959	44565	91,03	23051	51,72	4394	8,97
13.	ŠIBENIKU	1049	11500	12549	11640	92,76	7271	62,47	909	7,24
14.	VARAŽDINU - PS	2889	33232	36121	32791	90,78	18067	55,10	3330	9,22
15.	VIROVITICI	575	10236	10811	9983	92,34	4828	48,36	828	7,66
16.	VUKOVARU	2442	20673	23115	20836	90,14	11002	52,80	2279	9,86
17.	ZADRU	2368	15422	17790	15110	84,94	7004	46,35	2680	15,06
18.	ZAGREBU - PS	26605	125134	151739	122404	80,67	67027	54,76	29335	19,33
U K U P N O		63229	442417	505646	436938	86,41	236622	54,15	68708	13,59
SRED. SL. - II. stupanj		7653	16622	24275	17440	71,84	10060	57,68	6835	28,16
S V E U K U P N O		70882	459039	529921	454378	85,74	246682	54,29	75543	14,26

U tablicu su uključeni i podaci o: zahtjevima doplatka za djecu primjenom uredbi Europske unije te zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva prema propisima Europske unije, zahtjevi za odstupanje primjenom čl. 16. Uredbe 883/2004 i zahtjevi za stavljanje izvan snage potvrde A1 poništavanjem ili ukidanjem.

PREGLED RJEŠAVANJA PRVIH I DRUGIH ZAHTJEVA PREMA VRSTAMA MIROVINA I MIROVINSKIM PRIMANJIMA

Tablica 8

Red. broj	Vrste prava	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju (2+3)	Broj riješenih zahtjeva (7+8+9)	Postotak riješenih zahtjeva	BROJ RIJEŠENIH ZAHTJEVA						Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja (4-5)	Postotak neriješenih zahtjeva
							Do 2 mjeseca	Od 2 - 6 mjeseci	Više od 6 mjeseci	Positivno	Negativno	UKUPNO (10+11)		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Starosna mirovina	5919	28599	34518	28537	82,67	20289	7050	1198	24632	3905	28537	5981	17,33
2.	Prijevremena starosna mir.	2900	14980	17880	15347	85,83	10747	3971	629	13477	1870	15347	2533	14,17
UKUPNO STAROSNA		8819	43579	52398	43884	83,75	31036	11021	1827	38109	5775	43884	8514	16,25
3.	Invalidska mirovina	14395	23164	37559	22794	60,69	6395	6113	10286	9892	12902	22794	14765	39,31
4.	Obiteljska mirovina	2889	16192	19081	16154	84,66	12966	2322	866	13446	2708	16154	2927	15,34
SVEUKUPNO MIROVINE (1.-4.)		26103	82935	109038	82832	75,97	50397	19456	12979	61447	21385	82832	26206	24,03
5.	Tjelesno oštećenje	8718	14728	23446	10221	43,59	1293	2360	6568	7699	2522	10221	13225	56,41
6.	Profesionalna rehabilitacija	134	0	134	0	0,00	0	0	0	0	0	0	134	100,00
SVEUKUPNO (1.-6.)		34955	97663	132618	93053	70,17	51690	21816	19547	69146	23907	93053	39565	29,83

**PREGLED RJEŠAVANJA ZAHTJEVA ZA INVALIDSKE MIROVINE (TUZ I INZ) I TJELESNO OŠTEĆENJE (TUZ)
KOJE JE HZMO UPUTIO NA VJEŠTAČENJE ZOSI-ju I NJIHOV STATUS U POSTUPKU VJEŠTAČENJA
Stanje: 31. prosinca 2016.**

Tablica 9

Redni broj	Područna služba / područni ured u	Broj zahtjeva koje je HZMO predao ZOSI-ju na dan 31.12.2014.	Broj zahtjeva koje je HZMO otpremio na vještačenje ZOSI-ju od 1.1. - 31.12.2015.	Broj zahtjeva koje je HZMO otpremio na vještačenje ZOSI-ju od 1.1. - 31.12.2016.	Ukupan broj zahtjeva koje je HZMO otpremio ZOSI-ju	Broj zahtjeva koje je ZOSI riješio i vratio HZMO-u do 31.12.2016.	Broj zahtjeva koje je ZOSI riješio i vratio HZMO-u do 31.12.2016. u %	Broj zahtjeva koji su ostali u ZOSI-ju do 31.12.2016.	Broj zahtjeva koji su ostali u ZOSI-ju do 31.12.2016. u %
0	1	2	3	4	5 (2+3+4)	6	7	8 (5-6)	9
1.	BJELOVARU	192	1395	928	2515	1074	42,70	1441	57,30
2.	DUBROVNIKU	146	691	717	1554	1222	78,64	332	21,36
3.	GOSPIĆU	52	452	394	898	795	88,53	103	11,47
4.	KARLOVCU	30	1083	1029	2142	2032	94,86	110	5,14
5.	KOPRIVNICI	91	1147	1166	2404	2306	95,92	98	4,08
6.	OSIJEKU - PS	245	2684	2690	5619	4574	81,40	1045	18,60
7.	POŽEGI	87	883	758	1728	1283	74,25	445	25,75
8.	PULI - POLA	110	1519	1444	3073	1766	57,47	1307	42,53
9.	RIJECI - PS	64	2444	2397	4905	4591	93,60	314	6,40
10.	SISKU	145	1352	1222	2719	732	26,92	1987	73,08
11.	SL.BRODU	134	1190	1292	2616	1626	62,16	990	37,84
12.	SPLITU - PS	316	4037	3816	8169	7561	92,56	608	7,44
13.	ŠIBENIKU	57	905	815	1777	1717	96,62	60	3,38
14.	VARAŽDINU - PS	456	2456	2174	5086	2709	53,26	2377	46,74
15.	VIROVITICI	23	530	610	1163	1085	93,29	78	6,71
16.	VUKOVARU	189	1247	1274	2710	1802	66,49	908	33,51
17.	ZADRU	71	1218	1181	2470	2089	84,57	381	15,43
18.	ZAGREBU - PS *	1144	10381	9725	21250	14720	69,27	6530	30,73
U K U P N O		3552	35614	33632	72798	53684	73,74	19114	26,26
Viši vještaci - II. stupanj		1165	3548	4451	9164	7734	84,40	1430	15,60
SVEUKUPNO		4717	39162	38083	81962	61418	74,93	20544	25,07

PREGLED RJEŠAVANJA O PRAVIMA PRIMJENOM MEĐUNARODNIH UGOVORA

Tablica 10

Redni broj	Vrste postupaka	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja	
					Broj	%	Broj	%	Broj	%
					0	1	2	3	4	5
1.	Prvi stupanj	19778	36754	56532	37237	65,87	17366	46,64	19295	34,13
2.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU	844	45569	46413	45388	97,79	44714	98,52	1025	2,21
3.	Odstupanje primjenom čl. 16. Uredbe 883/2004.	685	2094	2779	1934	69,59	751	38,83	845	30,41
4.	Potvrda A1 stavljena izvan snage poništavanjem ili ukidanjem	110	9352	9462	9356	98,88	9115	97,42	106	1,12
5.	Drugi stupanj	694	1872	2566	1474	57,44	677	45,93	1092	42,56
U K U P N O		22111	95641	117752	95389	81,01	72623	76,13	22363	18,99

PREGLED RJEŠAVANJA O PRAVIMA U PRVOM STUPNJU PRIMJENOM MEĐUNARODNIH UGOVORA PREMA VRSTAMA PRAVA

Tablica 11

Redni broj	Vrste prava	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju (2+3)	Broj riješenih zahtjeva (7+8+9)	Postotak riješenih zahtjeva	BROJ RIJEŠENIH ZAHTJEVA						Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja (4-5)	Postotak neriješenih zahtjeva
							Do 2 mjeseca	Od 2 - 6 mjeseci	Više od 6 mjeseci	Pozitivno	Negativno	UKUPNO (10+11)		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Starosne mirovine	10612	23327	33939	23736	69,94	11235	7099	5402	15943	7793	23736	10203	30,06
2.	Invalidske mirovine	5421	4751	10172	4968	48,84	1424	930	2614	1707	3261	4968	5204	51,16
3.	Obiteljske mirovine	3744	8673	12417	8530	68,70	4706	2188	1636	6189	2341	8530	3887	31,30
UKUPNO		19777	36751	56528	37234	65,87	17365	10217	9652	23839	13395	37234	19294	34,13
4.	Ostala prava	1	3	4	3	75,00	1	0	2	0	3	3	1	25,00
5.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU	844	45569	46413	45388	97,79	44714	521	153	35730	9658	45388	1025	2,21
6.	Odstupanje primjenom čl. 16. Uredbe 883/2004.	685	2094	2779	1934	69,59	751	940	243	1726	208	1934	845	30,41
7.	Potvrda A1 stavljena izvan snage poništavanjem ili ukidanjem	110	9352	9462	9356	98,88	9115	212	29	1847	7509	9356	106	1,12
SVEUKUPNO		21417	93769	115186	93915	81,53	71946	11890	10079	63142	30773	93915	21271	18,47

**PREGLED RJEŠAVANJA ZAHTJEVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA DOPLATAK ZA DJECU - UKUPNO
(PRVI ZAHTEVI, PREVOĐENJE, ZAHTEVI PRIMJENOM PROPISA EUROPSKE UNIJE I DRUGI ZAHTEVI)**

Tablica 12

Redni broj	Područna služba / područni ured u	Broj neriješenih zahtjeva početkom razdoblja	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju (2+3)	Broj riješenih zahtjeva (7+8+9)	Postotak riješenih zahtjeva	BROJ RIJEŠENIH ZAHTJEVA						Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja (4-5)	Postotak neriješenih zahtjeva	Broj administrativno riješenih zahtjeva
							Do 2 mjeseca	Od 2 - 6 mjeseci	Više od 6 mjeseci	Pozitivno	Negativno	UKUPNO (10+11)			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	BJELOVARU	5	7793	7798	7781	99,78	2919	4775	87	7060	721	7781	17	0,22	145
2.	DUBROVNIKU	127	6666	6793	6621	97,47	3311	3226	84	5938	683	6621	172	2,53	136
3.	GOSPIČU	34	2515	2549	2542	99,73	1377	1150	15	2293	249	2542	7	0,27	34
4.	KARLOVCU	34	6331	6365	6329	99,43	2358	3874	97	5733	596	6329	36	0,57	88
5.	KOPRIVNICI	35	8140	8175	8149	99,68	3662	4476	11	7409	740	8149	26	0,32	84
6.	OSIJEKU - PS	180	20992	21172	21058	99,46	10002	10882	174	19190	1868	21058	114	0,54	409
7.	POŽEGI	74	5876	5950	5826	97,92	2628	3128	70	5371	455	5826	124	2,08	96
8.	PULI - POLA	37	8912	8949	8838	98,76	5140	3524	174	7708	1130	8838	111	1,24	149
9.	RIJECI - PS	66	11081	11147	11118	99,74	6888	4119	111	9525	1593	11118	29	0,26	405
10.	SISKU	10	10797	10807	10647	98,52	4593	5766	288	9368	1279	10647	160	1,48	286
11.	SL.BRODU	62	11872	11934	11869	99,46	4636	7014	219	10864	1005	11869	65	0,54	197
12.	SPLITU - PS	314	28650	28964	28502	98,40	13449	14171	882	25166	3336	28502	462	1,60	895
13.	ŠIBENIKU	30	6396	6426	6422	99,94	3229	3133	60	5778	644	6422	4	0,06	89
14.	VARAŽDINU - PS	35	17071	17106	17090	99,91	5214	11665	211	14799	2291	17090	16	0,09	250
15.	VIROVITICI	62	7563	7625	7569	99,27	3381	4132	56	6901	668	7569	56	0,73	162
16.	VUKOVARU	154	14054	14208	14090	99,17	6511	7404	175	12643	1447	14090	118	0,83	370
17.	ZADRU	95	9954	10049	9923	98,75	4289	5357	277	8692	1231	9923	126	1,25	331
U K U P N O		1354	184663	186017	184374	99,12	83587	97796	2991	164438	19936	184374	1643	0,88	4126
18.	ZAGREBU - PS	552	51020	51572	50684	98,28	19286	29752	1646	45364	5320	50684	888	1,72	1429
19.	ZAGREBU - PS - EU *	2043	3391	5434	3338	61,43	1067	870	1401	1922	1416	3338	2096	38,57	699
UKUPNO ZGB. - PS (18+19)		2595	54411	57006	54022	94,77	20353	30622	3047	47286	6736	54022	2984	5,23	2128
U K U P N O		3949	239074	243023	238396	98,10	103940	128418	6038	211724	26672	238396	4627	1,90	6254

* Podaci se odnose na zahtjeve za doplatu za djecu primjenom uredbi Europske unije, a njihovo rješavanje u skladu s Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu HZMO-a od 1. rujna 2014. (KLASA: 140-1/14-07/6, URBROJ: 341-99-07/2-14-1).